



Det gode liv i ei attraktiv fjellbygd



Oppdal kommune

Kommunedirektørens forslag til  
**Handlingsplan 2022-2025**

(Arkivsak 2021/87)

## Innholdsfortegnelse

<i>Det gode liv i ei attraktiv fjellbygd</i> .....	3
Stedsutvikling .....	4
Folkehelse .....	6
Omsorg.....	7
Resultatledelse .....	9
Brukere av tjenestene .....	11
Medarbeidere .....	14
<i>Handlingsplan 2022-2025</i> .....	16
Innledning og sammendrag.....	16
Endring av handlingsplanen.....	18
Politisk handlingsrom .....	19
Overordnede statlige føringer .....	21
Økonomiske forutsetninger for handlingsplanen .....	23
Balansert handlingsplan 2022-2025.....	28
Særlige forhold av betydning i handlingsplanperioden. ....	29
<i>Driftstiltak</i> .....	37
Driftstiltak som er innarbeidet i handlingsplanen .....	37
Samlet oversikt over driftstiltak innarbeidet i handlingsplanen.....	44
<i>Investeringstiltak</i> .....	47
Investeringstiltak som er innarbeidet i handlingsplanen .....	47
<i>Hovedoversikter</i> .....	55
Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første ledd .....	55
Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd .....	56
Økonomisk oversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-6 .....	57
Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-5 første ledd ...	58
Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-5 andre ledd ...	59

## Det gode liv i ei attraktiv fjellbygd

Oppdal kommune sin viktigste oppgave og målsetting er å legge grunnlag for at alle innbyggerne skal kunne oppleve å ha god livskvalitet i framtida. Kommuneplanen er det øverste leddet i plansystemet og består av to deler: Arealdelen og samfunnsdelen. Kommuneplanens samfunnsdel tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og for kommunen som organisasjon. Samfunnsdelen viser hvilke områder kommunen skal fokusere på de neste 12 år og hvilke strategiske mål vi skal strekke oss etter. Kommunestyret vedtok 1.12.10 kommuneplanens samfunnsdel 2010-2025. Planen har overskriften *Det gode liv i ei attraktiv fjellbygd*. Revidering av planen avklares ved behandling av den kommunal planstrategien. Det legges opp til å starte arbeidet med revidering av kommuneplanens samfunnsdel i 2022.

Kommuneplanens samfunnsdel er et viktig styringsverktøy som gir innspill til og skal realiseres gjennom handlingsplan og budsjett. Handlingsplanen (dette dokumentet) revideres hvert år og viser hva kommunen skal prioritere de neste fire årene, se kapitlene «Driftstiltak» og «Investeringsiltak». Gjennomføring av tiltak vedtas i årsbudsjettet.

Livskvalitet er valgt som fokusområde i kommuneplanens samfunnsplanen. *Stedsutvikling, folkehelse og omsorg* er utledet som kritiske suksessfaktorer for at innbyggerne skal kunne oppleve høy livskvalitet. Disse faktorene er kommentert i handlingsplanen.

I kommuneplanens samfunnsdel er *resultatledelse* innført som verktøy for styring og utvikling i Oppdal kommune. Det betyr at kommunen

skal ha fokus på resultater som måles og dokumenteres. Oppdal kommune er en organisasjon som produserer tjenester. For å lykkes som tjenesteyter må Oppdal kommune ha gode tjenester, orden på økonomien og ansvarsbevisste medarbeidere. Derfor har kommuneplanens samfunnsdel valgt *brukere, økonomi og medarbeidere* som fokusområder for resultatledelsen av organisasjonen. Brukere og medarbeidere omtales i egne kapitler i handlingsplanen. Økonomi omtales under kapitlet «Handlingsplan 2022-2025» og i kapitlet «Hovedoversikter» vises ulike tallstørrelser som belyser driften av Oppdal kommune.

Kommunestyret vedtok i sak 20/42 i møte 7.5.20 Planstrategi for Oppdal kommune 2020 – 2023. I Planstrategien tar kommunestyret stilling til hvilke planoppgaver det er viktig å arbeide med i kommunestyreperioden og om kommuneplanen skal videreføres eller revideres for å nå kommunes visjon *Oppdal – det gode liv i ei attraktiv fjellbygd*. FNs bærekraftsmål, vedtatt av FN høsten 2015, er en premiss-giver for all planlegging og er lagt til grunn for planstrategien. I planstrategidokumentet omtales også nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Regjeringen legger vekt på følgende hovedutfordringer i sine forventninger til regional og kommunal planlegging:

- ✓ Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- ✓ Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- ✓ Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- ✓ Å skape et trygt samfunn for alle

FNs bærekraftsmål og nasjonale føringer legges til grunn for Oppdal kommunes planarbeid.



### FNs BÆREKRAFTSMÅL



## Stedsutvikling

### Sentrale utfordringer i planperioden

Med bakgrunn i måloppnåelse, nøkkeltall og politiske føringer har kommunedirektøren definert følgende sentrale utfordringer for planperioden:

- ✓ Tilgjengelighet, skilting i sentrum
- ✓ Kommunikasjoner – veg, bane, bredbånd
- ✓ Tilrettelegging og klargjøring av nye arealer for utbygging i sentrumsnære områder

### Oppdal - et regionalt tyngdepunkt i sør

Oppdal skal kjennetegnes som ei attraktiv fjellbygd. Livskvalitet skal prege kommunens virksomhet, og stedsutvikling er en av nøklene for å få dette til.

Oppdal er med sin beliggenhet sør i fylket, den regionen som er minst knyttet funksjonelt med Trondheimsregionen og i forhold til «nye Trøndelag». Det er et godt utgangspunkt for å videreutvikle et regionalt tyngdepunkt i sør.

Det er viktig å legge til rette for gode kommunikasjoner på veg og bane, samt stimulere til bredbåndsutbygging i hele kommunen.

I Oppdal er det stor etterspørsel etter arealer for bygging av fritidsboliger. Revidert kommuneplannens arealdel er vedtatt juni 2019. Her vises

arealer for ulike byggeformål, med retningslinjer og bestemmelser.

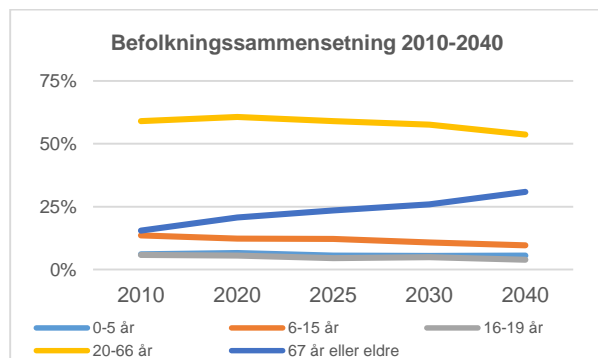
### Utvikling i folketall

Befolkningsveksten er et barometer på om kommunen er i en positiv utvikling. Attraktivitet er bl.a. definert som kommunens evne til å tiltrekke seg tilflytting, gitt bl.a. utvikling i arbeidsmarkedet i kommunen. Det bodde 6 981 personer i Oppdal 31.12.2020.

- ✓ Folketallet har økt med 378 personer siden 2010
- ✓ Netto innvandring/innflytting har gått ned, og dette gir seg uttrykk i svakt negativ befolkningsutvikling i motsetning til tidligere svak vekst.
- ✓ Statistisk sentralbyrå spår at folketallet i Oppdal skal fortsette å reduseres med sju personer hvert år framover.
- ✓ Som grunnlag for folketallsprognoser velges lav innvandring. Begrunnelsen er at denne er blitt kraftig redusert de siste årene både lokalt og nasjonalt.

Tabell 3: Befolkningssammensetning. Tall i prosent. Kilde: SSBs lav nettoinnvandring alternativ

Alderskategorier	2010	2020	2025	2030	2040
Barn barnehage (0-5 år)	6,1	6,6	5,6	5,4	5,6
Barn grunnskole (6-15 år)	13,6	12,4	12,2	10,8	9,7
Ungdom (16-19 år)	5,8	5,6	4,5	5,0	3,9
Yrkesaktiv (20-66 år)	59,0	60,7	59,0	57,7	53,7
Pensjonist (67-79 år)	10,1	15,1	16,6	16,7	18,6
Pensjonist (80+ år)	5,3	5,6	6,9	9,3	12,3



### Demografi

Alderssammensetningen i befolkningen gir føringer for hva slags tjenester folk i kommunen har behov for.

Andelen barn i grunnskolealder går ned mye frem til 2040, og andel personer over 67 år øker markant.

## Kommunen som bosted

Kommunedirektøren vil fortsette å jobbe for å avklare innbyggernes forventninger til livskvalitet, her med fokus på stedsutvikling og kommunen som bosted. Det bør være langsiktighet og forutsigbarhet i arbeidet med lokalutviklingen av Oppdal som tettsted, herunder tilrettelegging med infrastruktur og samferdselsløsninger. Gjennomføring av kommunens digitaliseringsstrategi forutsetter at en infrastruktur for slik kommunikasjon er på plass for brukerne.

Deltakelse i samfunnslivet gjennom organisasjoner, sosiale og kulturelle aktiviteter har verdi både for den enkelte innbygger og for utvikling av lokalsamfunnet. Kommunen må gjøre sitt for at alle grupper av innbyggere kan benytte seg av tilbudene som finnes.

## Bolig og arealplanlegging

I gjeldende kommuneplan er det satt av arealer til boliger, fordelt i sentrum og i kretsene. Ruleringen av arealdelen har sikret framtidige utbyggingsområder og med det byggeklare tomter i hele kommunen. Erfaringstall viser at det er størst etterspørsel etter boliger i sentrum.

## Sentrumsutvikling

I den videre utviklingen av Oppdal sentrum med fortetting er det viktig å ivareta næringslivets behov samtidig som det legges vekt på trivsel for innbyggere og besøkende. Kommunestyret ønsker at sentrum skal videreutvikles som et attraktivt sentrum.

I vedtatt Kommunedelplan for *klima og energi i Oppdal* har for kommunestyret slått fast følgende strategi:

*Oppdal kommune skal legge til rette for etablering av ladepunkter for lavutslippskjøretøy og andre energivennlige løsninger for kjøretøy.*

Det har ikke vært prioritert oppgave i kommunen å innlede økonomiske forpliktelser til etablering av verken ladestasjoner eller bensinstasjoner. Kommunen motiverer og bistår/legger til rette for at private aktører kan etablere ladestasjoner der statlige tilskuddsordninger bidrar i finansieringen.

## Næringsutvikling

Oppdal har en bred næringsstruktur, og er en av få innlandskommuner i Midt-Norge med positiv utvikling i folketallet over tid.

Det vises til vedtatt Strategisk næringsplan der kommunens rolle som tilrettelegger er avklart. Den største utfordringen i denne sammenheng, framstår nå som behov for flomsikring og avklaring av flomfare i sentrumsområdet. Her forutsettes at eiere av offentlig infrastruktur ansvarliggjøres og utfordres til å bidra til konkrete tiltak. Særlig viktig er det at den fylkeskommunale brua over Álma på gamle E6 skiftes ut og at NVE gjennomfører tiltak i elva oppstrøms og nedstrøms brua. Dersom det skal være mulig å realisere ny bru over Álma med det første, synes det nødvendig at Oppdal kommune avklarer med fylkeskommunen og NVE om dette kan løses ved kommunal budsjettavklaring for mulig forskutterings-/samhandlingsavtale med Trøndelag fylkeskommune.

Parallelt med utskifting av bru, vil det bli gjennomført elvesenking og etablering av murer og voller. Dette arbeidet utføres i regi av NVE forutsatt kommunal delfinansiering.

Kommunen har nest flest hytter nord for Dovre. Totalt var det registrert 3 992 hytter i Oppdal ved årsskiftet 2020/2021. Det er samtidig registrert 2 556 eneboliger og 221 leiligheter i kommunen. Det vil si at det er flere fritidsboliger enn eneboliger/leiligheter i Oppdal. *Kilde: SSB.*

Bruken av fritidsboligene medfører at Oppdal har en av de høyeste varehandelsomsetningene pr. innbygger.

## Samfunnssikkerhet

Beredskap og sikkerhet har stort nasjonalt fokus. Hendelser har gitt viktig læring om betydning av ledelse, gjennomføringsevne og kvalitetssikring. Dette viser at kommunens beredskapsplaner og evne til å håndtere slike situasjoner fortsatt må ha fokus i planperioden.

## Folkehelse

Kommuneplanens samfunnsdel konkretiserer at satsing på folkehelse, forebygging og tidlig innsats er fundament i kommunens utforming av bærekraftige tjenester overfor barn, unge og eldre. Folkehelsearbeidet skal bygge på fem grunnleggende prinsipper:

- ✓ Utjevne sosiale helseforskjeller
- ✓ Helse i alt vi gjør
- ✓ Bærekraftig utvikling
- ✓ Først - var - prinsippet
- ✓ Medvirkning

### Kunnskapsgrunnlaget for folkehelse

Folkehelseloven krever at kommunen skal ha oversikt over alt som påvirker helsa og hva som er utfordringer og styrker for kommunen, et kunnskapsgrunnlag. Dette skal danne grunnlaget for all planlegging og arbeid i kommunene. Kunnskapsgrunnlaget for Oppdal er revidert i 2020/21 og bygger på FNs bærekraftsmål som er en felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene globalt innen 2030.

De 17 bærekraftsmålene har stor innvirkning på norsk politikk - både i kommuner, lokalsamfunn og nasjonalt. Investering i folkehelse er avgjørende for at vi skal nå målene. De fleste av disse har stor betydning for befolkningens helse og livskvalitet. FNs bærekraftsmål er derfor benyttet som rammeverk i kunnskapsgrunnlaget for folkehelse i Oppdal kommune.

### «Det skal ei hel fjellbøgd te for å oppdra et barn»

Oppdal deltar i Program for folkehelse-arbeid i kommunene 2018 -2023 med prosjektet «Det skal ei hel fjellbøgd te for å oppdra et barn». Prosjektet skal styrke barn og unges psykiske helse gjennom å styrke relasjon – og samspillskompetansen hos voksenrollen i Oppdalssamfunnet. Det er utviklet 2 delprosjekt som bygger på relasjon- og samspillskompetanse i skoler, barnehager og idretten.

Oppdal kommune er også medlem av det nasjonale nettverket, Sunne kommuner.

### Folkehelseplanen for Oppdal 2017 – 2021

Planen beskriver tiltak knyttet til satsingsområdene som enhetene skal arbeide med i planperioden. Folkehelseplanen peker også på implementering av folkehelse i kommunens plan- og styringssystem. Kommunedirektøren forventer at utfordringene innarbeides og gjenspeiler seg i enhetenes målekart.

Folkehelseplanen for Oppdal 2017 – 2021 peker på 4 områder en ønsker å ha fokus på i perioden:

- ✓ Barn og unge – tiltak for å fremme barn og unges psykiske helse
- ✓ Utvikle nærmiljø, bomiljø, friområder, sosiale møteplasser og sentrumsutvikling i et folkehelseperspektiv
- ✓ Helsefremmende tiltak som øker livskvalitet og mestring for eldre og personer med kroniske lidelser
- ✓ Styrking av samhandlingen mellom frivillig sektor og kommunen

### Oppdal kommune sine styrker:

- ✓ God tilgjengelighet til natur og friluftsområder, samt gode fritidstilbud
- ✓ Gode bo forhold
- ✓ God barnehagedekning
- ✓ Trygghet i samfunnet
- ✓ Godt kultur og idrettstilbud
- ✓ Lav arbeidsledighet

### Sentrale utfordringer i planperioden:

- ✓ Bemanning i barnehager
- ✓ Bemanning og kompetanse i SFO
- ✓ Lange ventelister ved kulturskolen
- ✓ Overgang fra barnehage til skole
- ✓ Lav debutalder for alkohol og rusmidler
- ✓ For mange foreldre som godkjenner bruk av alkohol i tidlig alder
- ✓ Utfordrende for ungdom å takle press, stress, å være bekymret, ensomhet, å være trist og lei seg
- ✓ Mobbing
- ✓ Utenforskap

## Omsorg

Tabell 2: Folketallsprognose. Kilde: SSBs lav nettoinnvandring alternativ

Oppdal	2010	2020	2025	2030	2040
Folketall pr.1.1	6 603	6 975	6 981	6 915	6 856
Barn barnehage (0-5 år)	403	434	369	358	371
Barn grunnskole (6-15 år)	899	818	806	710	641
Ungdom (16-19 år)	384	372	298	327	256
Yrkesaktiv (20-66 år)	3 895	4 008	3 894	3 808	3 544
Pensjonist (67-79 år)	669	998	1 096	1 100	1 231
Pensjonist (80+ år)	353	371	457	612	813

### Befolknings sammensetning

Statistiske framskrivninger viser at antall eldre i Oppdal fortsatt vil øke framover, mens antall barn og unge vil være forholdsvis stabilt. Allerede innen 2025 vil antall eldre (67+) være flere enn antall unge. Det vil i årene fremover være viktig å fordele ressursene i omsorg i tråd med utviklingen samtidig med at enhetene må se på ulike måter å løse omsorgsoppgaver på.

På lengre sikt kan en forvente at dagens kommunale velferdsytelser vil være under et betydelig press. Det kan føre til store utfordringer når flere eldre får behov for omsorgstjenester.

### Regjeringens signaler

E-helse

Velferdsteknologi er på full fart inn i helse- og omsorgstjenesten med formål om å bedre kvalitet på enkelte tjenester, gjøre brukere mer selvstendige i dagliglivet samt etablere ordninger som frigjør helsepersonell til å utføre andre oppgaver.

Helseplattformen skal tas i bruk i Midt-Norge og Trondheim kommune er en pilot i dette arbeidet. Det er en forventning om at kommunene tilslutter seg Helseplattformen.

Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet (Meld.st. 26) beskriver regjeringens satsingsområder i primærhelsetjenesten. Regjeringen legger særlig vekt på økt kompetanse, bedre ledelse og teamorganisering i tjenestene.

Reformen «Leve hele livet» (Meld. St. 15 2019–2023) har fem innsatsområder:

1. Et aldersvennlig Norge
2. Aktivitet og fellesskap

3. Mat og måltider

4. Helsehjelp

5. Sammenheng i tjenestene

Løsningene som legges fram i denne stortingsmeldingen, er forslag til endringer som kommunene kan tilpasse lokale forhold og behov i samarbeid med andre tjenesteområder, frivillig sektor og andre aktører i lokalsamfunnet.

Kommunen har i sin Helse- og omsorgsplan for 2019-2022 skissert følgende fokusområder som det bør satses særskilt på:

- ✓ Forebygging innenfor alle livets områder
- ✓ Kompetanse og rekruttering
- ✓ Strategisk boligplanlegging
- ✓ Velferdsteknologi

Bakgrunnen for valg av særskilt satsing innenfor disse områdene, er at de hver for seg utgjør viktige forutsetninger for å kunne opprettholde gode tjenester i tråd med sentrale føringer også i fremtiden. Vi må forebygge mer for å reparere mindre, vi må sikre tilstrekkelig kompetanse til å møte utfordringer med flere oppgaver og større kompleksitet, vi må sikre gode boforhold som stimulerer til at flest mulig kan greie seg i eget hjem så lenge som mulig og vi må legge til rette med teknologi slik at flest mulig kan leve selvstendig så lenge som mulig.

### Tidlig innsats

Tidlig innsats er en gjennomgående strategi for å sikre mestring og livskvalitet gjennom hele livsløpet. Tidlig innsats betegner både innsatsen som settes inn på et tidlig tidspunkt i et menneskes liv, og at det gripes tidlig inn i

forhold til en problemstilling som oppstår eller avdekkes i løpet av livet.

Grunnlaget for utvikling og læring blir lagt i barnas første leveår. Dersom barna utvikler et godt fundament disse årene, øker sannsynligheten for en god utvikling videre. Det tilbudet barna får i barnehagen og de første årene i grunnskolen, legger grunnlaget for hvordan de lykkes videre i utdanning og arbeid. I et forebyggende perspektiv er det viktig å sette inn tiltak som sikrer tettere oppfølging av barn i barnehage og de yngste elevene i skolen. I st.meld 6 (2019-20) Tett på – tidlig innsats i barnehage, skole og SFO settes blant annet søkelyset på at SFO-tilbudet har høy kvalitet og tilpasses for barn med behov for særskilt tilrettelegging.

### Samhandling og flerfaglig samarbeid

Den enkelte bruker skal motta en helhetlig og tilpasset tjeneste, uavhengig av organisatoriske skillelinjer og praktisk organisering av tjenester. Økt satsing på forebygging og tidlig innsats krever økt samhandling på tvers av fag og

tjenesteområder. Effektiv samhandling krever gode digitale løsninger og vektlegging både på samarbeid omkring den enkelte bruker, men også systemrettet arbeid.

### Sentrale utfordringer i planperioden

- ✓ Understøtte og styrke innovative tiltak, herunder digitalisering av helsetjenester
- ✓ Sikre kvalitet og kontinuitet i omsorgstjenesten gjennom robuste og fleksible bemanningsordninger med flere hele stillinger
- ✓ Legge bedre til rette for pårørende og frivillige organisasjoner gjennom brukermedvirkning og innbyggerdialog
- ✓ Implementering og videre drift av velferdsteknologiske løsninger
- ✓ Økt innsats for å sysselsette unge brukere som står utenfor skole og arbeid
- ✓ Styrking av det boligsosiale arbeidet
- ✓ Sikre tilstrekkelig bemanning i barnehagene gjennom hele dagen
- ✓ Styrke SFO -tilbudet for barn med behov for særskilt tilrettelegging
- ✓ Implementere ny læreplan i grunnskolen
- ✓ Sikre bemanning og kompetanse ved innføring av Barnevernsreformen





## Resultatledelse

Resultatledelse i Oppdal kommune skal;

- ✓ Baseres på mål og resultat
- ✓ Sikre effektiv gjennomføring av politiske vedtak
- ✓ Sikre etterlevelse av lover og forskrifter
- ✓ Baseres på risikostyring og kontinuerlig forbedring
- ✓ Sikre effektive arbeidsprosesser og riktig ressursanvendelse
- ✓ Sikre læring, forbedring og innovasjon

Resultatledelse betyr at kommunen skal ha fokus på resultater som kan måles og dokumenteres. Det er en metode for å styre virksomheten målrettet med hjelp av måleindikatorer, dialog, rapportering, internkontroll og oppfølging.

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

### Internkontroll, integrert del i resultatledelse

Internkontroll er de systemer og rutiner som etableres for å sikre tilstrekkelig styring, måloppnåelse og etterlevelse av regelverk. Internkontroll dreier seg derfor ikke bare om kontroll, men like mye om styring og læring.

Kommunedirektørens viktigste kontrollaktivitet er å sikre mål- og resultatoppnåelse. Dette skjer gjennom delegeringsreglementets klare fullmakter. I henhold til delegeringsreglementet er enhetsleder ansvarlig for at det i enheten er etablert et system for internkontroll og HMS-arbeid i tråd med de til enhver gjeldende forskrifter.

KS har definert "Kommunedirektørens internkontroll" med følgende hensikt og formål:

- ✓ Kvalitet og effektivitet i tjenesteproduksjonen
- ✓ Helhetlig styring og riktig utvikling
- ✓ Godt omdømme og legitimitet
- ✓ Etterlevelse av lover og regler

Sentrale elementer i resultatledelse og internkontroll beskrives nærmere nedenfor.

### Balansert målstyring - målekart

Målekartet angir mål og skal fortelle hvilke kritiske suksessfaktorer vi må lykkes med for å bli gode på fokusområdene livskvalitet, brukere, økonomi og medarbeidere. Det forteller hvilke indikatorer som brukes, hvordan resultatene skal måles og hvilke ambisjonsnivå vi skal

strekke oss etter. Målekartet utformes ved medvirkning og dialog mellom ansatte, ledere og politikere. Det er ønskelig å dra politisk nivå mer i denne prosessen.

### Nøkkeltall

I tillegg til måleindikatorer benyttes analyse av nøkkeltall knyttet til samfunnsutviklingen og tjenesteproduksjonen. Det legges vekt på å framskaffe og sammenligne relevante nøkkeltall innen de fire fokusområdene og tjenestekområdene, der SSB og KOSTRA er hovedkilder.

### Bruker- og medarbeiderundersøkelser

Spørreundersøkelser er et sentralt verktøy for å utvikle kvaliteten i kommunens tjenester. Kommunen har valgt spørreundersøkelsene som er utarbeidet av [www.bedrekommune.no](http://www.bedrekommune.no) slik at vi kan sammenligne resultatene over tid og med andre kommuner.

Det gjennomføres medarbeiderundersøkelser hvert annet år. Noen tjenestekområder gjennomfører brukerundersøkelser årlig og andre gjennomfører hvert annet/tredje år. Dette har sammenheng med tjenestenes egenart og lovkrav.

### Bruker – og medarbeiderdialog

Resultatledelse vektlegger en balansert styring av mål i form av målt kvalitet (objektive måleindikatorer) og opplevd kvalitet (bruker-, medarbeider- og innbyggerundersøkelser). Det er av avgjørende betydning at aktuelle styringsnivå gir tilbakemelding på resultat fra undersøkelser til de det gjelder, og at det åpnes for dialog om mulige oppfølgingstiltak av resultatene. I de fleste sammenhenger er det etablert arenaer for den styrte tilbakemeldingen og dialogen, men her kan det også være rom for å utvikle nye arenaer.

### Styringsdialog og resultatsamtale

Styringsdialogen er en dialog om måloppnåelse og resultatoppfølging og derfor et sentralt element i resultatledelse. Det overordna målekartet setter resultatmål for kommunen samlet og inngår i kommunestyret/formannskapetets resultatsamtale og styringsdialog med kommunedirektøren. Kommunedirektøren har styringsdialog og resultatsamtale med enhetslederne med bakgrunn i enhetenes målekart.

Med utgangspunkt i årshjulet for plan- og rapporteringsprosessene er det satt opp to styringsdialoger for året mellom styringsnivåene. En dialog på våren tilknyttet resultatrapport og årsmelding, og en på høsten i forbindelse med utarbeidelse av mål og budsjett.

## Risikostyring

Vurderingen av områder og arbeidsprosesser som skal være gjenstand for internkontroll skjer ut fra vurdering av vesentlighet og risiko. Det gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser for å sikre at mål nås, lover og rammer overholdes og at arbeidsprosesser er effektive. Hensikten er å iverksette tiltak for å sikre ønsket utvikling og forebygge uønskede hendelser.

De mulige områdene er identifisert med bakgrunn i årsmeldingen og årsrapportene fra enhetene. Disse områdene vil bli nærmere vurdert og fulgt opp gjennom ROS-analyser på enhetsnivå.

<https://www.oppdal.kommune.no/globalassets/pdfdokumenter/politikk/delegeringsreglementer/administrativ-delegering-fra-kommunedirektor.pdf>

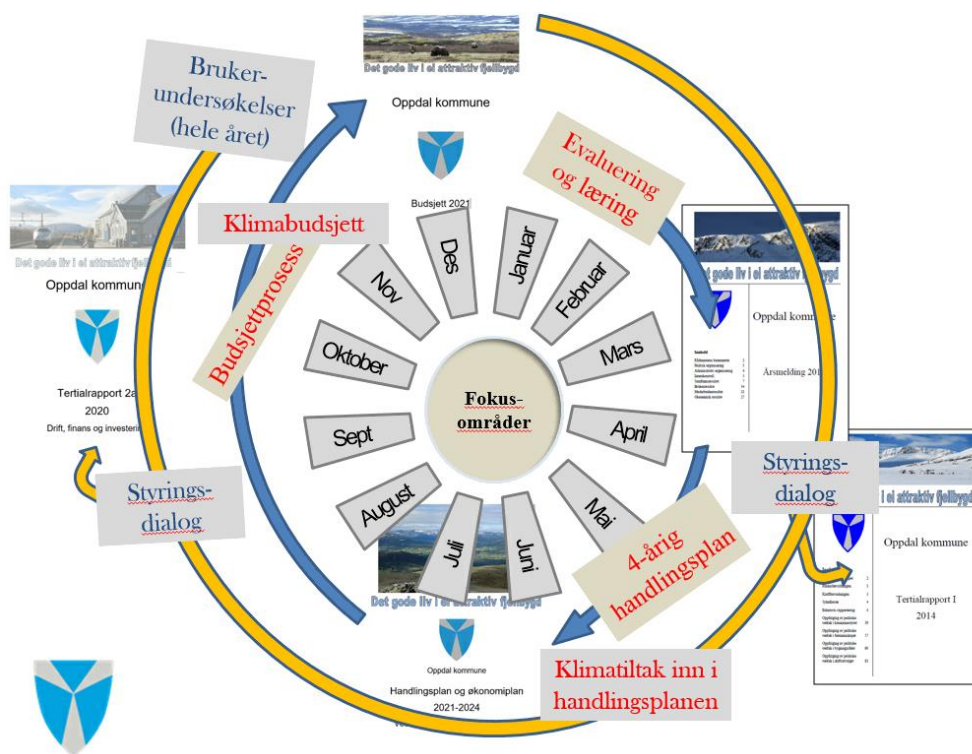
## Forbedringsforslag og avvik

Systematisk oppfølging av forbedringsforslag og håndtering av avvik inngår som et viktig element i virksomhetsstyringen. Kommunen benytter Compilo som sitt kvalitetsstyringssystem.

Det er helse- og omsorgssektoren som er kommet lengst i systematisk bruk av kvalitetsstyringssystemet. Her er det god kultur for å bruke verktøyet til systematisk forbedring. Kommunedirektøren har én årlig gjennomgang av vårt kvalitetsstyringssystem.

For vedlikehold av kommunens bygningsmasse er verktøyet IK-bygg delvis tatt i bruk. Verktøyet gir mulighet for å skaffe en god oversikt over tilstanden på alle bygg. Gjennomføring av en grundig og tilstrekkelig tilstandsanalyse vil kreve innleid kompetanse.

Figur 1 Årshjulet i Oppdal kommune



Tabell 1: Gjennomføringsplan for undersøkelser 2022-2025

Undersøkelser	Tidspunkt
Medarbeiderundersøkelse annen hvert år	Mai 2023
Ungdata om livsstil og helse blant unge i alderen 13-19 år, hvert tredje år	April 2023
Ungdata junior, hvert tredje år	2023
Brukerundersøkelser innen alle tjenestoområder annet hvert år	Oktober - november

## Brukere av tjenestene

Oppdal kommune legger stor vekt på at brukere og innbyggere, på en brukervennlig måte, kan komme i kontakt med kommunen og få raske svar på spørsmål og andre henvendelser.

### Digitalisering

De kommende årene står Oppdal kommune ovenfor en demografi som skaper behov for omstilling da det vil bli flere som har behov for tjenester og økt konkurranse om arbeidskraft til å utføre tjenestene. Presset på kapasitet og økonomi kombinert med høye krav til kvalitet, krever god utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Oppdal kommune har vedtatt en digitaliseringsstrategi. Digitaliseringsstrategien har fokus på hvordan IKT kan forenkle tilgangen til informasjon og tjenester og bidra til at vi jobber smartere.

Kommunen har i sin digitaliseringsstrategi følgende fire satsingsområder som skal gjelde for innværende periode:

- ✓ Styrket digital kompetanse
- ✓ Digital selvbetjening
- ✓ Digital tjenesteproduksjon
- ✓ Åpenhet og medvirkning.

De største løftene inne digitalisering vil komme innen helse- og omsorgssektoren.

### Utsatte barn og unge

Handlingsplan mot vold i nære relasjoner ble vedtatt i 2019. Planen omhandler forebygging, avdekking og oppfølging, og peker på viktige satsingsområder i planperioden. Oppdal kommune har for 2021 og 2022 mottatt kr. 950.000 i prosjektmidler for å utvikle en modell for systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn og unge.

Barnevernsreformen skal gi mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, og styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats i hele oppvekstsektoren. Reformen trer i kraft i 2022. Kommunen må rigge seg for å møte reformen på oppvekstområdet. Med barnevernsreformen får kommunene økt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem samt høyere egenandeler for statlige barnevernstiltak. Kommunene får også et økt faglig ansvar, blant annet gjennom et helhetlig ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjem.

### Kommunepsykolog

Fra 1. januar 2020 var kommunene pålagt å knytte til seg psykolog, jfr. Helse- og omsorgstjenesteloven § 3.2. Oppdal kommune har ikke lyktes med å etablere en samarbeidsavtale om kommunepsykolog med nabokommuner pr i dag. Dette innebærer at Oppdal kommune må ansette egen psykolog. Psykologstillingen vil arbeide med klinisk arbeid, systemarbeid og veiledningsarbeid. Tidlig innsats for barn og unge er et av hovedmålene.

### Barnehage

Å bidra til at alle barn får en god start, er den viktigste investeringen vi kan gjøre som samfunn. Barnehagen er det første leddet i et livslangt læringsløp. Barnehagen skal gi det enkelte barnet et godt pedagogisk tilbud og bidra til en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barnehagene er forpliktet til å møte den enkeltes behov for trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at alle får ta del i og medvirke i fellesskapet.

2018 ble det lovbestemt skjerpet pedagognorm i barnehagene. Dette gir en høyere andel pedagoger i bemanningen. Høy pedagogtetthet er i seg selv et gode for kvaliteten, men skaper utfordringer i forhold til bemanning. Hver pedagog har 4 timer pr. uke avsatt til planleggingstid og er da ikke sammen med barna. Halvparten av denne tida blir i Oppdal kompensert med at fagarbeidere går inn. Lav bemanning i barnehagen er bekymringsfullt spesielt for de aller yngste barna og barn med særskilte omsorgsbehov. I barnets første leveår er nærhet og tilknytning sentrale faktorer.

Mangler i funksjonalitet etter dagens krav og standard for Høgmo og Pikhaugen barnehager er dokumentert, og det er viktig at dette løses for å ha rammer omkring et godt og framtidsrettet barnehagetilbud.

Flere småbarnsfamilier bosetter seg i Midtbygda krets, og barnetallet som sokner til Midtbygda oppvekstsenter øker. Dette har i første omgang gitt utfordringer kapasitetsmessig for Midtbygda barnehage. Utfordringene er midlertidig løst ved å ta i bruk SFO-lokalene ved skolen til de eldste barnehagebarna. I årene framover vil også skolen og SFO få økt elevtall, noe som gjør det en slik midlertidig løsning krevende å videreføre.

## Grunnskole

Fra høsten 2020 har skolene tatt i bruk nytt læreplanverk. Nye krav i læreplanverket om digitalisering i skolen krever økte ressurser til lisenser og læringsverktøy.

I perioden 2019–2021 er det gjennomført en innsparing i skolene gjennom å øke gruppestørrelsen. Lavere ressurstilgang i skolen har en smertegrense spesielt for utsatte barn og unge.

Andel elever i grunnskolen som mottar spesialundervisning ligger på nivå med sammenlignbare kommuner. Gjennomgang av organisering og ressursbruk i spesialundervisning vil være et fokusområde framover for å kunne gi alle elever et optimalt læringsutbytte. Skolene melder om et økende antall barn med utfordrende atferd som krever både god voksentetthet og høy kompetanse. Mange av elevene på småtrinnet med omfattende enkeltvedtak om spesialundervisning har også plass i SFO. Skolene tildeles ikke egne ressurser for å ivareta disse elevene bemanningsmessig i SFO-tida. Dette gir utfordringer i gi godt SFO-tilbud både for barna med særskilte behov og for barnegruppa som helhet. Fra august 2020 fikk elever med særskilte behov på 5. -7.trinn rett på gratis SFO, noe som gjør at også denne gruppen kan øke sin bruk av SFO framover.

## Unge

NAV publiserte en omverdensanalyse i januar 2021 som tar for seg de viktigste samfunnsmessige trendene frem mot år 2035. Denne viser blant annet at ufaglært ungdom og innvandrere med lite skolegang vil bli særlig utsatt på arbeidsmarkedet. I 2020 har vi hatt spesielt fokus på ungdom, og innvandrere fra land utenfor EØS-området. Dette arbeidet vil bli videreført i årene fremover og vi har økt satsingen med ett årsverk finansiert med covid-19 tilskudd fra staten. For å lykkes er det behov for mer samarbeide og da spesielt med helse-, utdanningssektoren og næringslivet. Vi ser en del unge trenger bistand og tilrettelegging i forhold til både aktivisering, sysselsetting, kvalifisering og bolig. Bolig for vanskeligstilte vil være et viktig innsatsområde.

## Voksne

Oppdal ble som alle andre hardt rammet av koronakrisen og nedstengningen av landet i mars år 2020. Oppdal var en periode i mars/april en av landets kommuner med høyest arbeidsledighet. Arbeidsmarkedet bedret seg utover våren og sommeren år 2020. Vi har i år 2020 og i inngangen til år 2021 noe høyere ledighet enn normalt men under fylkes og landssnitt. Vi forventet en økning i sykefraværet som følge av koronakrisen men dette har ikke slått til. Vi har et stabilt sykefravær under fylkessnittet. Antallet som mottar arbeidsavklaringspenger har økt noe i løpet av år 2020. Mye av dette skyldes endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger som følge av korona. Oppdal har en reduksjon i antall som mottar uføretrygd. Det er ingen økning i antallet under 30 år som mottar arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd i Oppdal.

Boligsosialt arbeid vil være et viktig satsingsområde for å sikre gode botilbud til kommunens innbyggere som har utfordringer på boligmarkedet. Koordinerte oppfølgingstjenester og boveiledning vil være viktige virkemidler for å ivareta gjennomstrømning i kommunale utleieboliger. Det skal prioriteres videre samarbeid mellom helse og familie og hjemmetjenestene om oppfølgingstjenester til unge voksne.

## Flyktninger

Det varierer fra år til år hvor mange flyktninger kommunen blir anmodet om å bosette. For 2021 ble det etter anmodningen vedtatt å bosette 23 personer, noe som er en oppgang fra de to foregående årene. Satsningen på utdanning og kvalifisering har stort sett vært vellykket, og flere flyktninger er kvalifisert til arbeid. Det er fortsatt en utfordring med nok lærlingeplasser til de som trenger det.

## Eldre brukere

Omsorgstjenesten i Oppdal skal fortsatt prioritere en god utnyttelse av omsorgsboliger og hjemmebaserte tjenester. Innkjøp og implementering av velferdsteknologi vil bli en prioritert oppgave i perioden. Omsorgstjenesten vil styrke innsatsen med digitale tjenester i samarbeid med frivillige.



## Medarbeidere

Satsingsområdene for kommunens arbeidsgiverpolitikk er nedfelt i arbeidsgiverstrategien for Oppdal kommune:

- ✓ Godt arbeidsmiljø
- ✓ Systematisk nærværarbeid
- ✓ Gode utviklingsmuligheter
- ✓ Nytenking og innovasjon for å møte omstillingsbehov
- ✓ Heltidskultur

### Godt arbeidsmiljø

Godt arbeidsmiljø i Oppdal kommune måles med to indikatorer:

- ✓ Medarbeidertilfredshet
- ✓ Økning i tilstedeværelse (nærværarbeid)

### Medarbeidertilfredshet

Medarbeiderne er den viktigste enkeltfaktoren når det gjelder å utvikle og effektivisere tjenesteproduksjonen i kommunen. Det er kommu-

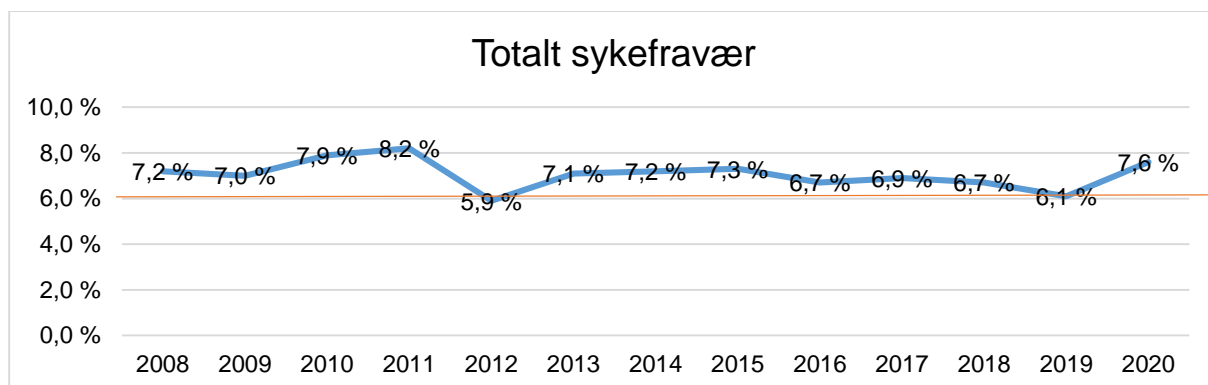
nens ansatte som sikrer at organisasjonen leverer tilstrekkelig kvalitet i alle ledd. Et godt arbeidsmiljø styrker kommunens omdømme og posisjon som attraktiv arbeidsgiver.

### Nærværarbeid og sykefravær

Sykefraværstatistikken for Oppdal kommune viser et positivt bilde og vi ligger lavt i forhold til kommunestatistikken. Oppdal kommune jobber systematisk, har gode rutiner og tett oppfølging. Det jobbes forebyggende med mange ulike tiltak for å redusere sykefraværet. Vi har fokus på å trygge ledere i sin rolle med hensyn til å sikre en god oppfølging og samtidig bevisstgjøre ansatte om deres medvirkningsplikt.

Et godt HMS- arbeid er en forutsetning for utvikling og vedlikehold av kvalitetene på våre tjenester med fokus på fornyelse og innovasjon. Arbeidslivssenteret, NAV, bedriftshelsetjenesten og kommunen skal fortsette sitt samarbeid for å opprettholde fokus på arbeidet.

Figur 2 Sykefravær



Kommunedirektøren har som målsetting at det samlede sykefraværet i Oppdal kommune ikke skal overstige 6 %. Lavt sykefravær er en forutsetning for godt arbeidsmiljø og økonomisk måloppnåelse.

Målekartet på kommunenivå reflekterer samlet sykefravær, både egenmeldt og legemeldt, for hele kommunen. Sykefraværet følges opp månedlig av kommunedirektøren og rapporteres til kommunestyret ved tertialrapport I og II i tillegg til årsmelding.

Et godt HMS- arbeid er en forutsetning for utvikling og vedlikehold av kvalitetene på våre tjenester med fokus på fornyelse og innovasjon.

Partene skal fortsette samarbeidet for økt nærvær og redusert sykefravær.

### Kompetanse

Kommunen er en kompetansetung og kompleks tjenesteproducent. Kompleksitet og spenn i oppgaver samt effektive og tilfredsstillende tjenester stiller stadig høyere krav til kompetanse hos medarbeider på alle nivåer.

I Oppdal kommunes arbeidsgiverstrategi er «lærende organisasjon» et fokusområde.

Som et ledd i dette arbeidet er det lagt vekt på bruken av arbeidsplassen som læringsarena.

Det vil være et stort behov for kompetanse, spesielt innen helsesektoren. Enhetene har startet

arbeidet med å se på hva en kan samhandle om- hvordan bli bedre sammen?

### Heltidskultur

For at kommunen skal være en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker seg tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft må heltidskultur være hovedregelen.

I Oppdal kommunes retningslinjer er det et mål at ingen stillinger skal være mindre enn 60 % med unntak av studentstillinger.

Helseenhetene er de enhetene der vi har størst andel av deltidsstillinger. Det er tilbakemeldinger på at stillingsprosent mellom 70% og 90 % er ønsket stillingsprosent.



## Handlingsplan 2022-2025

### Innledning og sammendrag

Formålet med utarbeidelse av handlingsplan er å ha en prioritert plan for realisering av målsettinger fastsatt i kommuneplanen. Kommunens inntekter og finansielle status danner rammebetingelser for planen.

Handlingsplanen skal settes opp i balanse og være realistisk, fullstendig og oversiktlig. Den skal også vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp (jfr. Kommuneloven §14-4).

Handlingsplanens vedtak skal betraktes som et intensjonsvedtak. Realitetsbehandling av bevilgninger og tiltak i handlingsplanen skjer i forbindelse med behandling av kommende års budsjett: I desember 2021 blir budsjettet for 2022 vedtatt av kommunestyret.

Handlingsplanen er et redskap for politiske prioriteringer mellom ulike tjenester. Prioriteringene skal skje innenfor en ramme som sikrer langsiktig finansiell balanse og en bærekraftig utvikling i kommunens økonomi. En bærekraftig økonomi innebærer at man ikke etablerer et driftsnivå som tærer på kommunens finans- og realkapital. For å sikre langsiktig finansiell balanse og bærekraftig utvikling har kommunestyret i sak 21/2 i møte 28.1.21 vedtatt følgende finansielle måltall for Oppdal kommune:

1. Netto driftsmargin skal utgjøre minimum 1,5% i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv. I handlingsplanperioden skal ingen enkeltår ligge med netto driftsmargin på under 1,3%.
2. Gjeldsgrad: Lånegjeld (inklusive startlån og lån til VAR-sektoren) skal utgjøre maksimalt 73% av driftsinntektene i gjennomsnitt i handlingsplanperioden 2021-2024. Deretter skal det styres mot en gjeldsgrad som tilsvarer maksimalt 70% av driftsinntektene i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv.
3. Disposisjonsfond: Summen av samtlige disposisjonsfond skal utgjøre minimum 13% av driftsinntektene i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv.
4. De finansielle måltallene tas i bruk fra og med behandlingen av handlingsplanen for 2022-2025.

Følgende større tiltak er innarbeidet i handlingsplanperioden:

- ✓ Velferdsteknologi innen pleie og omsorg
- ✓ Nytt sak-/arkivsystem
- ✓ Elevkantine ved ungdomsskolen
- ✓ Ny brannstasjon
- ✓ Bygging av ny 4-avdelingsbarnehage ved Høgmo
- ✓ Betalt spisepause for ansatte ved Oppdal helsesenter og BOAS
- ✓ 100% stilling som psykologspesialist
- ✓ Tilskudd til Trøndelag fylkeskommune til ny bru over Ålma
- ✓ Fortsette arbeidet med å fornye vann- og avløpsnettet
- ✓ Disponering av salgssummen på 68,3 mill. kroner fra salg av aksjer i Oppdal Everk til brannsikring av kirkene, etablering av bærekraftsfond og fond for innløsning av feste-kontrakter

Flere av disse tiltakene ligger det sterke politiske føringer bak, noe som også er årsaken til at kommunedirektøren har tatt tiltakene inn i handlingsplanen. Den samlede økonomiske belastningen av tiltakene gjør at kommunedirektøren ser seg nødt til å foreslå å forlenge avdrags-tiden på lån fra ca. 23 år i 2021 til ca. 26 år i 2022 og til ca. 27 år i 2025 for å oppnå måltallet om en netto driftsmargin for 2022-2024 på 1,5%. For 2025 er netto driftsmargin 0,7%. I 2025 er det budsjettet med 5 mill. kroner i et engangstilskudd til Trøndelag fylkeskommune til delfinansiering av ny fylkeskommunal bru over Ålma. Beløpet må finansieres ved bruk av disposisjonsfond, da dette er tilskudd til investering i en eiendel som ikke tilhører Oppdal kommune. Om tilskuddet til fylkeskommunen ikke hadde vært en del av driftsbudsjettet i 2025, ville netto driftsmargin vært på 1,5% også dette året.

Gjeldsgraden i planperioden er beregnet til gjennomsnittlig 77%. Dette er høyere enn vedtatt måltall. Årsaken er at det er budsjettet med ca. 44 millioner kroner i lån til ny barnehage i årene 2022-2025. Handlingsplan 2021-2024 dannet grunnlaget for fastsettelse av finansielle måltall. Lånefinansiering av ny barnehage var ikke en del av handlingsplanen 2021-2024. Kommunestyret vil få seg forelagt egen sak der det må tas stilling til om måltallet skal revideres.

Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene er beregnet til gjennomsnittlig 16% i planperioden, Måltallet er dermed oppfylt.



Kommunedirektøren forventer en utvikling i retning av en generelt strammere kommuneøkonomi i årene framover. Det vil føre til behov for å rendyrke kommunens primær oppgaver og håndtering av flere oppgaver med samme antall ansatte. Enhetenes økonomiske rammer er marginale i forhold til nåværende driftsnivå. Kommunedirektøren ser det ikke som realistisk å bruke «ostehøvelmetoden» for å frigjøre midler til finansiering av nye tiltak. Det økonomiske handlingsrommet ligger i å øke eiendomsskatten eller ved å øke avdragstiden på lån, dvs. betale ned senere på lånegjelden.

Handlingsplanen bygger på ulike økonomiske forutsetninger. Forutsetningene er omtalt i kapitlet «Økonomiske forutsetninger for handlingsplanen». I kapitlet «Særlige forhold av betydning i handlingsplanperioden» omtales større saler som antas å påvirke Oppdal kommunes drift i årene framover.

Handlingsplanen for 2022-2025 bygger også på vedtatt Handlingsplan 2021-2024 og Budsjett 2021 og på endring i forutsetninger for kommunens aktivitet (omtalt som konsekvensjusteringer) som kommunedirektøren er kjent med pr. april 2021.

Det er i hovedsak lagt opp til en videreføring av enhetenes rammer og tjenestenivå i 2021. For enhetene Oppdal helsesenter, Hjemmetjenestene og Helse og familie pågår det imidlertid et arbeid for å redusere kostnadene med 1,5 millioner kroner med virkning fra 1.1.23. Dette arbeidet ble også omtalt i Handlingsplan 2021-2024 og Budsjett 2021. I tillegg jobber de samme enhetene med å redusere kostnader tilsvarende 1,8 millioner kroner med virkning fra 1.1.22. Disse 1,8 millioner kronene blir løst ved å iverksette tiltak knyttet til omstilling i tjenestetilbud samt reduksjon i tjenestetilbud. Arbeidet med kommunens organisering av ressurskrevende tjenester vil bli påskyndet for å se på mulige innsparinger. Se nærmere omtale i kapitlet Særlige forhold av betydning i handlingsplanperioden.

Framskrivning av elevtallet i grunnskolen viser at elevtallet ved Midtbygda og ved ungdomsskolen vil gå opp, mens elevtallet ved Aune barneskole og Drivdalen vil gå ned.

Ungdomsskolen får elevtallsoppgang fra 2023, etter å ha hatt elevtallsnedgang de siste årene. For delvis å kompensere for nedgang i elevtall og endring av gruppestørrelsen de siste to årene, har skolen budsjettert med ca. 2 millioner kroner i bruk av eget disposisjonsfond. Når budsjetterrammene øker fra 2023 er det forutsatt at budsjetter bruk av enhetens disposisjonsfond reduseres tilsvarende. Dette innebærer at skolen må løse undervisningen av flere elever med den samme budsjetterammen som i dag.

Ressursfordelingen til skolene følger skolemодellen basert på elevtall. Handlingsplanen forutsetter at bemanning må tilpasses økonomisk ramme. For å oppnå en smidig tilpassing av antall ansatte ved skolene og unngå framtidige oppsigelser, har kommunedirektøren iverksatt begrenset ansettelsesstopp. Ledige stillinger ved en skole vil ikke bli utlyst før en har hatt en gjennomgang om eventuell overtallighet og nødvendig fagkompetanse er tilstede ved en av de andre skolene

Drifts- og investeringstiltak som er innarbeidet i handlingsplanen kan tas ut, nye kan tas inn og gjennomføringstidspunkt kan endres. Kommunedirektøren anbefaler at tiltak som omtales som konsekvensjusteringer, dvs. tiltak som er tatt inn i handlingsplanen som følge av endringer i driftsforhold for gitte tjenester, ikke endres, da det vil gi urealistiske økonomiske rammer for den aktuelle enheten.

En samlet oversikt over innspill fra enhetene til drifts- og investeringstiltak i perioden 2022-2025 vises i eget vedlegg til Handlingsplan 2022-2025. Det er funnet rom for svært få av de foreslåtte tiltakene.

## Endring av handlingsplanen

Kommunestyret kan gjøre endringer i handlingsplanen. Endringene må samlet sett oppfylle kommunelovens bestemmelser i §14-4, dvs. at handlingsplanen skal være realistisk og fullstendig.

Drifts- og investeringstiltak kan tas ut, nye kan tas inn og gjennomføringstidspunkt kan endres.

Kommunedirektøren anbefaler at tiltak som omtales som konsekvensjusteringer, dvs. tiltak som er tatt inn i handlingsplanen som følge av endringer i driftsforhold for gitte tjenester, ikke endres, da det vil gi urealistiske økonomiske rammer.



## Politisk handlingsrom

Det er særlig innenfor to områder kommunestyret kan vedta endringer som gir økonomisk handlingsrom; øke eiendomsskatteinntektene og forlenge avdragstiden på lån til egne investeringer. Å bruke «oste-høvelmetoden» for å frigjøre midler til finansiering av nye tiltak anser ikke kommunedirektøren som et realistisk tiltak. En alternativ bruk av salgssummen fra salg av aksjer i Oppdal Everk til finansiering av ny Høgmo barnehage og rehabilitering av Pikhaugen barnehage vil bedre netto driftsresultat i årene framover.

### Eiendomsskatt

Skattesatsen for bolig- og fritidseiendommer er 3,65 promille. Maksimal sats er fastsatt i eiendomsskattelovens §11 til 4 promille. Et vedtak i kommunestyret om økning av skattesatsen fra 3,65 til 4 promille fra 1.1.22 vil gi ca. 2,5 millioner kroner mer i eiendomsskatt pr. år. En økning fra 3,65 promille til 3,9 promille vil gi ca. 1,8 millioner kroner mer i eiendomsskatt.

Den gjennomsnittlige eiendomsskattetaksten for både bolig- og fritidseiendommer i Oppdal er 1,5 mill. kroner. Skattegrunnlaget utgjør 70% av taksten. En takst på 1,5 mill. kroner gir dermed et skattegrunnlag på kr. 1.050.000. Med 4 promille i skattesats blir årlig eiendomsskatt kr 4.200,-. Med dagens skattesats som er 3,65 promille er årlig skatt kr 3.832,-. En økning av eiendomsskattesatsen fra 3,65 promille til 4 promille gir altså en årlig økning i eiendomsskatten med kr 368,- for en bolig- eller fritidseiendom med en takst på 1,5 millioner kroner.

### Avdrag på lån

Samtidig som kommunestyret vedtar opptak av lån til egne investeringer vedtas også lånets avdragstid. Praksis er 20 års avdragstid. Kommuneloven §14-15 inneholder bestemmelser om minste lovlige avdrag, som sier at kommunen skal betale årlige avdrag som samlet skal være minst lik størrelsen på kommunens avskrivninger, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens avskrivbare anleggsmidler. Formelen for beregning av minste lovlige avdrag er slik:

$$\text{Minimumsavdrag} = \frac{\text{Årets avskrivninger} \times \text{Lånegjeld pr. 1.1. i regnskapsåret}}{\text{Bokførte avskrivbare anleggsmidler pr. 1.1. i regnskapsåret}}$$

Ettersom Oppdal kommune har avdratt lånene hardere enn kommunelovens bestemmelser, ligger det et økonomisk handlerom her. Før nye driftstiltak ble lagt inn i Handlingsplan 2022-

2025 er handlingsrommet beregnet til ca. 9 millioner kroner. For å balansere handlingsplanen etter innlegging av nye driftstiltak, unntatt tilskuddet på 5 millioner kroner til fylkeskommunen i 2025 til bru over Ålma, er avdragskostnadene redusert. Etter reduksjon av avdragskostnader er handlingsrommet beregnet til ca. 7 millioner kroner i 2022, for så å reduseres til ca. 5,9 millioner kroner i 2025. Deler av handlingsrommet er altså allerede disponert, men det er mulig å forlenge avdragstiden på lån ytterligere i den hensikt å omdisponere pengene til driftsutgifter i stedet for avdrag på lån. Kommunedirektøren vil advare mot dette, da en omdisponering av avdragskostnader til løpende driftsutgifter fører til en varig økning av driftsutgiftene i årene framover. Oppdal kommune står overfor flere utfordringer, både i handlingsplanperioden og i årene etter, jfr. spesielt kapitlet Særlige forhold av betydning i handlingsplanperioden. I tillegg ser kommunedirektøren at det i framtiden vil komme kostnader til store tiltak som rehabilitering av Pikhaugen barnehage og innføring av Helseplattformen. Kommunedirektøren ser at presset på kommunens økonomi i årene framover vil øke.

Økt avdragstid vil føre til noe økning i årlige renteutgifter og lengre tid før lånene blir nedbetalt. Kommunestyrets vedtatte måltall om langsiktig gjeld blir vanskeligere å overholde. Måltallet sier følgende om gjeldsgraden: Lånegjeld (inklusive startlån og lån til VAR-sektoren) skal utgjøre maksimalt 73% av driftsinntektene i gjennomsnitt i handlingsplanperioden 2021-2024. Deretter skal det styres mot en gjeldsgrad som tilsvarer maksimalt 70% av driftsinntektene i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv. Gjennomsnittlig gjeldsgrad for 2022-2025 er beregnet til 77%.

### Generelle innsparingstiltak

Bruk av «oste-høvel-metoden» kan være en måte å skaffe seg politisk handlingsrom på. Netto budsjettbevilgning til enhetene, inkl. kirkelig sektor og Oppdal kulturhus KF, er årlig på vel 400 millioner kroner. 0,5% generelt trekk i rammene utgjør 2 millioner kroner.

Kommunedirektøren har fått tilbakemelding fra enhetene om at enhetenes økonomiske rammer er marginale i forhold til nåværende driftsnivå.

Helse- og oppvekstsektorene i Oppdal forventer å stå foran store utfordringer fremover. Vi blir flere, vi blir eldre, flere får kroniske sykdommer, og det forventes mer av helsetjenesten. Rettighetslovgivingen har gjennom en lang periode økt i Norge.

# Handlingsplan 2022-2025

Mangel på kvalifisert arbeidskraft setter grenser for hvordan vi kan løse oppgavene. Kompetanse må planlegges og brukes bedre samtidig som teknologi er et viktig verktøy for nye arbeidsmetoder.

Helse- og omsorgssektoren i Oppdal er i gang med effektivisering og omstilling som følge av innsparingskrav. Med dagens ressurstilgang vil prioritering av tjenester bli nødvendig, vi må gjennomføre omstillinger, bruke ressursene mer effektivt med rett hjelp til rett tid, benytte rett kompetanse på rett sted samt ta i bruk digitale tjenesteverktøy. Arbeid med store omstillinger vil kreve en organisasjon som både er fleksibel og robust.

Også innenfor barnehage og skole merker en stadig tydeligere at krav og forventninger fra myndigheter og brukere setter enhetenes økonomiske rammer under press. Antallet sårbare barn og unge med behov for sammensatte tiltak øker, og dette utfordrer både bemanning og kompetanse. Kommende barnevernsreform og flytting av ansvarsområder fra Statped til kommunen vil ytterligere sette press på kommunale tjenesters kapasitet.

Skolene har siden 2019 gjennomført innsparing gjennom økt gruppestørrelse, det vil si flere elever pr. lærer i klasserommet. Bemanning i barnehagene ligger på lovens minimumskrav. Økonomiske rammer for skoler og barnehager styres av hvor mange barn som er knyttet til enheten til enhver tid, dette fordrer at bemanning kontinuerlig må tilpasses antall barn. Enhetene opplever at det er krevende å holde økonomiske rammer og samtidig fremstå som en god og forutsigbar arbeidsgiver.

Det vil være viktig at økonomisk prioritering er i takt med de prioriteringene som er ønsket innenfor tjenestene. Generelle innsparingstiltak som effektivisering, også kalt osthøveltiltak, vil ikke være forenelig med en planmessig omstilling.

Innen tekniske tjenester er det utbedrings- og vedlikeholdsetterslep på bygninger og veier/anlegg. Dagens vedlikeholds- og investeringsbudsjett klarer ikke å bevare realverdien på bygg og anlegg.

Kommunedirektøren ser det ikke som realistisk å bruke «oste-høvelmetoden» for å frigjøre midler til finansiering av nye tiltak.

## Alternativ benyttelse av salgssummen fra salg av aksjer i Oppdal Everk.

I sak 19/64 i møte 20.6.19 vedtok kommunestyret å selge 50,1% av aksjene i Oppdal E- verk

AS til Trønder Energi Nett AS. Salgssummen var kr. 68.303.000.

I møte 15.4.21 fattet kommunestyret et vedtak som bl.a. sier at kommunestyret ser for seg å bruke deler av beløpet til etablering av Fond «Festetomter» og Fond «Bærekraft».

I handlingsplanen er det lagt til grunn bygging av ny Høgmo barnehage innen 2024 og oppstart av arbeidet med rehabilitering av Pikhaugen barnehage i 2025. Tiltakene er budsjettet slik i årene framover:

Beløp i 1.000 kroner:

Investeringsutgifter inkl. mva	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Forprosjekt Høgmo	1.500					
Byggeprosjekt Høgmo		17.200	35.400			
Forprosjekt Pikhaugen				1.500		
Byggeprosjekt Pikhaugen					12.425	5.325

Samlet investering er anslått til 73,35 mill. kr. inkl. mva, eller 58,68 mill. kr. uten mva. Kommunen mottar mva-kompensasjon, slik at faktisk beløp som må finansieres er 58,68 mill. kr. I handlingsplanen er det forutsatt at beløpet lånefinansieres. Fra og med 2025 er Høgmo barnehage etter planen ferdigstilt til en kostnad på 43,28 millioner kroner uten mva. Med 20 års avdragstid på lån gir det ca. 2,2 millioner kroner i årlige avdrag fra og med 2025. Fra og med 2028 er også Pikhaugen barnehage ferdig renoverert til en kostnad på 15,4 mill. kr. uten mva. Med 20 års avdragstid gir dette 0,8 mill. kr i årlige avdrag fra og med 2028. Til sammen vil barnehagetiltakene føre til årlige avdragskostnader på ca. 3 mill. kr. når begge tiltakene er gjennomført. I tillegg kommer renteutgifter som vil øke etter hvert som lånene tas opp. I 2027 er renteutgiftene beregnet til ca. 1,1 millioner kroner.

Om salgssummen fra Oppdal Everk disponeres til finansiering av barnehagetiltakene, vil Oppdal kommune unngå avdragsutgiftene på lån, ca. 3 millioner kroner årlig. Det vil bedre netto driftsresultat i årene framover. Samtidig vil renteinntektene på salgssummen også falle bort når salgssummen er benyttet til å finansiere barnehagetiltakene. Kommunen sparer imidlertid renteutgiftene på lånet.

## Overordnede statlige føringer

Teksten nedenfor er hentet fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sitt statsbudsjett-dokument for 2021 (Prop. 1S (2020-2021), kapittel 6, Programkategori 13.70 Kommunesektoren mv):

«Regjeringen er opptatt av at kommunene har en god og forutsigbar kommuneøkonomi, slik at de fortsatt kan levere tjenester som innbyggerne forventer og har krav på. Det er avgjørende for et godt tjenestetilbud til innbyggerne, både under dagens unntakssituasjon og når situasjonen etter hvert normaliseres. ...

Kommunesektorens frie inntekter har blitt styrket med anslagsvis 35 mrd. kroner i perioden 2013–2019. Antall ROBEK-kommuner var ved inngangen til september 2020 nede i 12. Det har satt kommunene i stand til å satse på de grunnleggende velferdstjenestene til innbyggerne. Uavhengig av den aktuelle situasjonen må kommunesektoren de kommende årene påregne strammere inntektsrammer. Bidraget til finansiering av offentlige utgifter fra oljeinntektene vil avta. Samtidig vil kommunenes merutgifter knyttet til den demografiske utviklingen øke sterkt utover det kommende tiåret.» ...

«Alle innbyggere, uavhengig av bosted, skal ha tilgang på gode og likeverdige offentlige tjenester. For å sikre dette, trenger vi bærekraftige og sterke kommuner. Utfordringene varierer i ulike deler av landet. Det er særlig utfordringene knyttet til kapasitet og kompetanse i små kommuner og behovet for en mer helhetlig og bærekraftig samfunns- og næringsutvikling som gjør det nødvendig å jobbe videre med endringer i kommunestrukturen.

Kommunenes tjenestetilbud er i hovedsak godt over hele landet. Det gjøres et betydelig omstillings- og effektiviseringsarbeid i kommunesektoren for å frigjøre ressurser som kan gi innbyggerne flere og bedre tjenester. Analyser fra Senter for økonomisk forskning (SØF) viser at samlet effektivitet i gjennomsnitt økte med om lag 0,25 pst. per år i perioden 2008–2018 innen sektorene barnehage, grunnskole og pleie og omsorg. Dette har gjort det mulig å bygge ut tjenestene ut over det inntektsveksten tilsier.

Det er likevel rom for en mer effektiv ressursbruk i kommunesektoren. Sammenlikninger mellom kommunene avdekker betydelige forskjeller i tjenestetilbud og effektivitet, også om man sammenlikner kommuner med omtrent like mange innbyggere. Gjennom et systematisk arbeid med kvalitetsforbedring og effektivisering

kan tjenestetilbudet i kommunene forbedres og ressurser frigjøres, slik at innbyggerne får flere og bedre tjenester.

Demografiske endringer, globale utfordringer og redusert økonomisk handlingsrom gjør det stadig viktigere at forvaltningen er omstillingsdyktig og bruker ressursene mer effektivt og i samsvar med innbyggernes behov. Innovasjon i de offentlige tjenestene og økt grad av digitalisering er avgjørende for å utvikle et bedre og mer framtidsrettet tjenestetilbud for innbyggerne. Derfor vil dette fortsatt være et hovedsatsingsområde for regjeringen.

Regjeringen la i juni 2020 fram Meld. St. 30 (2019–2020) *En innovativ offentlig sektor*. Meldingen gir en tydeligere retning for innovasjon i offentlig sektor. Meldingen vektlegger hvorfor offentlig sektor må innovere, hva innovasjon i offentlig sektor er og status for innovasjon i offentlig sektor. Meldingen omtaler videre regjeringens hovedgrep for å øke innovasjonstakten og -evnen i offentlig sektor.»

I KMD sin Prop. 1 S (202-2021) under kapittel 6, Programkategori 13.70 Kommunesektoren mv., omtales også regjeringens mål for kommunesektoren. Nedenfor gjengis de tre målene. For målene gjengis overskriftene som beskriver oppfølgingen av målene via rapport, strategier og tiltak. For mål 3 gjengis i tillegg mesteparten av omtalen av målet i Prop. 1 S.

1. Et velfungerende demokrati  
Rapport, strategier og tiltak:
  - ✓ Valg
  - ✓ Lokaldemokrati
2. Et velfungerende kommunalt selvstyre  
Rapport, strategier og tiltak:
  - ✓ Ny kommunelov
  - ✓ Særlovgjennomgang av internkontrollbestemmelser
  - ✓ Midlertidig reguleringer som følge av virusutbruddet
  - ✓ Samordnet statlig styring
3. Bærekraftige, innovative og omstillingsdyktige kommuner  
Rapport, strategier og tiltak:
  - ✓ Videre arbeid med kommunestruktur
  - ✓ Gjennomføring av regionreformen
  - ✓ Gjennomgang av inntektssystemet
  - ✓ Innlemming av endringer i delkostnadsnøkkelen for grunnskolen i inntektssystemet
  - ✓ Innovasjon, digitalisering og omstilling

Utdrag fra Regjeringens omtale av mål 3:

«Offentlig sektor og den norske velferdsmodellen vil stå overfor store utfordringer i tiårene framover. Oljeinntektene vil reduseres, og det vil bli færre yrkesaktive bak hver pensjonist. For å kunne opprettholde det samme velferdsnivået på viktige områder som utdanning, helse og eldreomsorg, er det nødvendig å tenke nytt om hvordan offentlig sektor arbeider og er organisert. Regjeringen ønsker mer innovasjon i offentlig sektor. For å nå målet er det nødvendig å utvikle kultur og kompetanse for innovasjon, offentlig sektor må gis handlingsrom, og offentlige virksomheter må søke nye former for samarbeid, jf. Meld. St. 30 (2019–2020) *En innovativ offentlig sektor*.

Kommunestrukturen må tilpasses dagens og framtidens utfordringer. Større og sterkere kommuner legger til rette for bedre velferdstjenester, en mer bærekraftig samfunnsutvikling og et sterkere kommunalt selvstyre.

1. januar 2020 trådte kommunereformen og regionreformen i kraft, og det er nå 356 kommuner og 11 fylkeskommuner i Norge.

Dersom kommunene også i framtiden skal være i stand til å ivareta den viktige rollen i velferdsstaten som de har hatt gjennom hele etterkrigstiden, må arbeidet med å legge til rette for flere kommunesammenslåinger fortsette. I tråd med Stortingets vedtak av 7. desember 2017 er det opp til kommunene selv å bestemme om de ønsker å slå seg sammen med nabokommuner.

Rammefinansiering av kommunesektoren gjennom rammetilskudd og skatteinntekter gir rom for lokale prioriteringer og bidrar til effektiv bruk av offentlige ressurser. Kommunesektoren skal ha inntektsrammer som står i forhold til oppgavene sektoren er satt til å løse. En rettferdig fordeling av inntektsrammene er en forutsetning for et likeverdig tjenestetilbud i hele landet.

Regjeringen vil legge til rette for effektiv bruk av samfunnets ressurser. Økt effektivitet i oppgaveløsningen vil gi kommunene større handlingsrom, slik at de blant annet får økt rom til å styrke velferdstjenestene. God økonomistyring, lokal tilpasning og innovative løsninger må derfor til for at kommuner og fylkeskommuner skal gi et godt og likeverdig tilbud.»



## Økonomiske forutsetninger for handlingsplanen

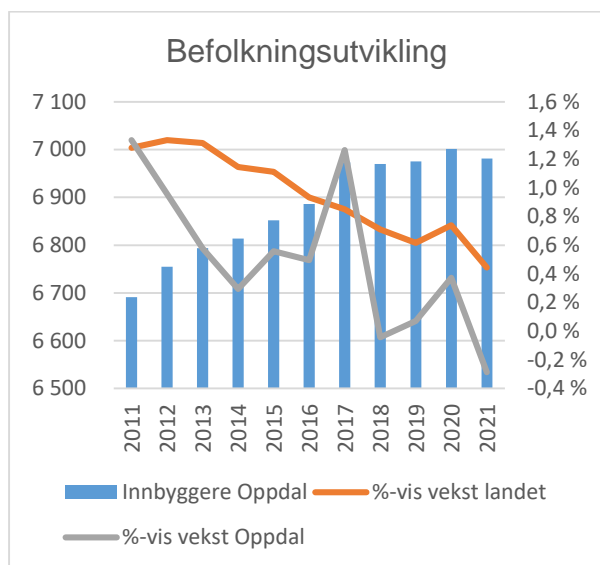
Vedlagte hovedoversikter; Økonomiske oversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-6, Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første og andre ledd og Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-5 første og andre ledd, viser tallstørrelsene for det enkelte år i handlingsplanen.

### Frie inntekter (skatt og rammetilskudd)

Frie inntekter er budsjettert på bakgrunn av Prognosemodellen fra KS som ble publisert 15.3.21. Ny versjon av prognosemodellen med anslag på frie inntekter for 2022-2025 vil bli publisert etter regjeringens framlegging av Kommuneproposisjonen 2022 og RNB (Revidert Nasjonalbudsjett) 2021 den 11. mai 2021. Ny versjon av prognosemodellen kan gi endringer i frie inntekter som det bør tas hensyn til ved formannskapet og kommunestyrets behandling av handlingsplanen.

Endring i folketallet er den faktoren som gir størst forklaringskraft for endring i kommunens frie inntekter. Grafen nedenfor viser antall innbygger i Oppdal kommune (blå søyle), %-vis endring fra år til år i befolkningen i Oppdal (grå linje) og %-vis endring fra år til år i befolkningen på landsbasis (rød linje).

Befolkningsveksten i Oppdal har de siste årene vært lavere enn veksten på landsbasis. Fra 2020 til 2021 har Oppdal en befolkningsnedgang, fra 7.001 innbyggere til 6.981 innbyggere, dvs. en nedgang på 0,4%.



Kilde: SSB

Kommunedirektøren har lagt til grunn samme folketall og befolkningssammensetning i Oppdal i

2022-2025 som pr. 1.1.21. Det er forutsatt samme nivå på frie inntekter i planperioden som i 2021.

Kommunedirektøren vil understreke at størrelsen på frie inntekter er prognoser beheftet med usikkerhet. Forslag til statsbudsjett 2022 som legges fram i oktober 2021 gir en sikrere prognose og endelige tallstørrelser blir kjent når statsbudsjettet for 2022 er vedtatt i Stortinget i desember 2021.

### Eiendomsskatt

Det blir skrevet ut eiendomsskatt for hele kommunen. Skattesatsene i 2021 er 3,65% promille for husløse eiendommer og for bebygde bolig- og fritidseiendommer, og 7 promille for øvrige objekt. Disse satsene er lagt til grunn i hele planperioden, dvs. 2022-2025. Det er vedtatt fritak for eiendomsskatt for boliger som blir brukt til helårsboliger de 3 første årene etter oppføring. Eiendomsskatteinntektene er i handlingsplanen for 2022-2025 budsjettert med 33,8 millioner kroner for hvert av årene. Maksimal skattesats i henhold til eiendomsskatte-loven §11 er 4,0 promille for boliger og fritidsboliger. En økning av skattesatsen fra 3,65 promille til 4 promille vil gi en årlig merinntekt på ca. 2,5 millioner kroner.

Hovedregelen er at alminnelig taksering av eiendommer og anlegg skal skje hvert tiende år. I Oppdal ble det gjennomført alminnelig taksering i 2012, dvs. at selve takseringsjobben ble gjort i 2011. 26.11.20 fattet kommunestyret vedtak om at gjeldende eiendomsskattetakstgrunnlag står urørt i tre år ut over lovens hovedregel om omtaksering etter 10 år. Dette innebærer at kommunestyret har som intensjon at gjeldende skattegrunnlag benyttes – dvs. står uendret – i årene 2022, 2023 og 2024. Fra og med 2025 vil det foreligge nye takster. Se omtale i kapitlet Særlige forhold av betydning i handlingsplanperioden, avsnittet om Eiendomsskatt – omtaksering.

### Andre generelle driftsinntekter

Posten består av:

- ✓ Kompensasjon for kapitalutgifter som følge av utbygginger i forbindelse med eldrepacken, ca. 1,2 millioner kroner pr. år.
- ✓ Kompensasjon for normerte rentekostnader for lån til renovering og bygging av skolelokaler, ca. kr. 40.000 pr. år.
- ✓ Antatte skjønnsmidler fra statsforvalteren, ca. 1,0 millioner kroner pr. år.

## Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgifter er en kompensasjon til kommunen for skader og ulemper ved utbygging av vannfall og vannreguleringer. Det er meningen at avgiftene skal gi kommunene en andel av den verdiskapingen som utbyggingen gir. Avgiftssatsene fastsettes i konsesjonsvilkårene og indeksjusteres automatisk ved første årsskifte 5 år etter at konsesjonen ble gitt, og deretter hvert 5. år. Konsesjonsavgiften skal avsettes til et fond som nyttes til utbygging av næringslivet i distriktet etter avgjørelse i kommunestyret. I Oppdal benytter vi næringsfondet til dette.

## Renteinntekter og utbytte

Det er lagt til grunn at gjennomsnittlig innskuddsrente i 4-årsperioden vil være 1,8 prosent. Forventede endringer i rentenivået i tiden framover bidrar til noe høyere flytende innskuddsrenter og høyere flytende lånerenter ved slutten av planperioden. Det legges til grunn en pengebeholdning på 84 millioner kroner for ordinære driftsformål og 49 millioner kroner i fondsmidler der renteinntekten skal tilføres fondet.

Det er budsjettert med et årlig aksjeutbytte fra TrønderEnergi på 7,9 millioner kroner i hele planperioden. Beløpet er beregnet på bakgrunn av TrønderEnergi sin utbyttepolitikk om å utbetale et årlig utbytte på minimum 200 millioner kroner til eierne. Imidlertid er det et forbehold i utbytteformuleringen om at styret vil vurdere utbyttene dersom de økonomiske forutsetningene ikke er på plass.

Det er ikke forutsatt utbytte fra Vitnett i perioden, jamfør aksjonæravtalen.

## Renteutgifter

Rentenivået i årene fremover avhenger av en rekke usikre faktorer. Styringsrenten er nå historisk lav på 0,0 prosent. Norges Bank beskriver en rentebane hvor styringsrenten mest sannsynlig vil øke noe fra høsten 2021. (kilde: Norges Bank, Rentebeslutning mars 2021). Kommunens gjennomsnittlige innlånsrente er per mars 2021 på 1,47 prosent, hvor om lag 40 % av låneporteføljen er sikret med fast rente. Dagens låneportefølje vil ha en gjennomsnittsrente på 2,27 prosent i slutten av 2025 (uten nye lån), men kommunedirektøren forventer at nye låneopptak i perioden vil ha en høyere rente enn dagens nivå, og har således lagt til grunn at gjennomsnittlig låne-rente vil være 2,0 prosent i 2025.

Anslått lånesaldo ved inngangen til 2022 er beregnet slik (beløp i millioner kroner):

<b>Saldo 01.01.2021</b>	<b>377</b>
+ Låneopptak i 2021	57
- Budsjettert avdrag i 2021	25
<b>= Forventet lånesaldo 31.12.21</b>	<b>408</b>

## Avdrag på lån til egne investeringer

Tabell 5: Budsjetterte avdrag på lån til egne investeringer i 2021 og i planperioden (2022-2025). Beløp i millioner kroner

	Nominelt
2021	21,7
2022	20,6
2023	21,3
2024	24,9
2025	22,7

I Kommunelovens §14-18 er det fastsatt en nedre ramme for størrelsen på de årlige avdragene:

” Lån til formål som er nevnt i §14-15 første og andre ledd og §14-16, skal avdras årlig. Avdragene skal samlet være minst lik størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivbare anleggsmidler».

Avdragstiden på kommunens lån skal altså som minimum reflektere levetiden for anleggsmidlene. For regnskapsåret 2020 ble det beregnet at eksisterende gjeld på lån til egne investeringer minimum måtte avdras med ca. 13 millioner kroner i 2020. For 2022-2025 er minimumsavdragene for de ulike årene beregnet til ca. 14 millioner kroner i 2022, for så å øke til ca. 17 millioner kroner i 2025.

Budsjetterte utgifter til avdrag i handlingsplanen ligger over kommunelovens bestemmelser om minimumsavdrag.

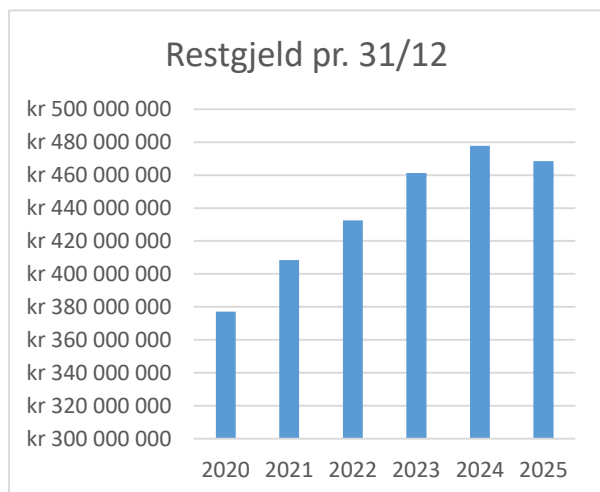
Med de budsjetterte avdragsbeløpene vil reell nedbetalingstid for lånene øke fra 23 år i 2021 til 27 år i 2025. Grovt sett gir én millioner kroner i lavere årlige avdrag ett års lengre nedbetalingstid.

Kommunestyrets vedtak om låneopptak har så langt forutsatt at lån skal avdrag over 20 år, med unntak av lån til ny brannstasjon. Her er det budsjettert med 40 års avdragstid, som samsvarer med avtale med Trøndelag Brann og Rednings-tjeneste (TBRT) som skal refundere ca. 97% av kostnadene med ny brannstasjon.

Om avdragstiden på lånegjeld til investering i anleggsmidler skal utgjøre 20 år i 2025 må årlige budsjetterte avdragskostnader økes med ca. 7 millioner kroner.



## Utvikling i lånegjeld



Grafen viser at lånegjelden øker fra 2020 til 2024 og holder seg på om lag samme nivå i 2025. Hovedårsaken til økningen er ca. 88 millioner kroner i lån til bygging av ny brannstasjon og nybygging av Høgmo og Pikhaugen barnehager.

Avdrag på startlån (formidlingslån) er budsjettert i investeringsbudsjettet. Startlån er lån som Oppdal kommune tar opp i Husbanken og låner ut videre til innbyggere i kommunen som faller inn under regelverket for startlån. Oppdal kommune avdrar lånene over 25 år. Ved utgangen av 2020 har Oppdal kommune 75,2 millioner kroner i lånegjeld på startlån. Det er budsjettert med opptak av 7 millioner kroner årlig i startlån i planperioden. Det er budsjettert med ca. 4 millioner kroner i avdrag på startlån i 2021. Avdragsbeløpet øker til ca. 5 millioner kroner fra 2024. Det er forutsatt at avdragskostnadene finansieres av avdrag som Oppdal kommune mottar fra personer som har fått innvilget startlån.

## Konsesjonskraft og Drivkraft

Oppdal kommune har en konsesjonskraftmengde på 49,2 GWh. Drivarettigheten gir i et normalår rundt 12 GWh i tilleggskraft, slik at samlet volum på kommunens kraftrettigheter utgjør rundt 61,2 GWh i et normalt nedbørsår.

For 18,3 GWh følger uttakskostnaden den sentralt fastsatte konsesjonskraftprisen. For Drivarettigheten (42,9 GWh i et normalår) må kommunen betale 7,5 prosent av kraftverkets selvkost. Det er avgjort med dom at grunnrenteskatten skal tas med ved beregningen av uttakskostnaden.

For å gi mer stabile inntekter over tid er det inngått avtale med selskapet Ishavskraft om prissikring gjennom handel med finansielle sikringskontrakter. Gjennomsnittlig salgspris er basert på inngått prissikringskontrakt i 2020 og 2021. Det er fortsatt ikke

gjennomført full sikring slik at anslagene vil være noe usikre. Inntektsanslagene er basert på følgende forutsetninger:

- ✓ Gjennomsnittlig salgspris blir 27,0 øre/KWh i perioden 2022-2025.
- ✓ Konsesjonskraftpris er satt til 11,4 øre/KWh, samme pris som i 2021.
- ✓ Uttakskostnaden for Drivarettigheten vil utgjøre om lag 7,7 millioner kroner pr. år.
- ✓ Drivarettigheten vil utgjøre 42,9 GWh pr år

I budsjett for 2021 ble det lagt til grunn en kraftpris på 24,96 øre/KWh. Kommunedirektøren har justert dette anslaget noe i handlingsplanen, i tråd med fremtidig forventning om noe høyere priser framover. Prisanslagene for 2022-2025 tilsvarer de priser som fremtidige kontrakter selges for på Nord Pool pr uke 9 i 2021 for året 2022.

## Etablering av bærekraftsfond og fond for festetomter

I sak 19/64 i møte 20.6.19 vedtok kommunestyret å selge 50,1% av aksjene i Oppdal E- verk AS til Trønder Energi Nett AS. Salgssummen var kr. 68.303.000.

I møte 15.4.21 fattet kommunestyret et vedtak som bl.a. sier at Kommunestyret er opptatt av at disse midlene skal forvaltes på en langsiktig måte og at verdier sikres for fremtidige generasjoner i Oppdal kommune. Kommunestyret i Oppdal ønsker at følgende muligheter for forvaltning av salgssum følger saken inn til handlingsplanarbeidet:

- Fond «Festetomter»
- Fond «Bærekraft»
- Brannsikring av kirkene

I handlingsplanen er det forutsatt at fondene etableres fra 1.1.22 og at 3,8 mill. kr. av salgssummen på 68,3 mill. kr. gis som tilskudd til Kirkelig fellesråd til brannsikring av kirkene i 2022. Kommunedirektøren vil komme tilbake til kommunestyret med en sak rundt forvaltning av pengene, risikovurdering og plassering på børs, samt handlingsregler for forvaltning av fondene. Det er forutsatt at avkastningen på fondene skal tilføres fondene. Det innebærer at avkastning på beløpet (dvs. renteinntekter fra bank) fra 1.1.22 ikke lenger kan brukes til finansiering av løpende driftsutgifter.

## Ubundne avsetninger

Ved budsjettering av ubundne avsetninger er følgende forutsetninger lagt til grunn:

- ✓ Renteinntekter opptjent i Kapitalfondet tilbakeføres til fondet

## Handlingsplan 2022-2025

- ✓ Egne lån i Kapitalfondet betjenes etter en ordinær 3-årig avdragsplan.
- ✓ Egne lån i Kapitalfondet belastes med en rentesats tilsvarende alternativkostnaden; innskuddsrenten i bank.
- ✓ Avsetningen til infrastrukturfondet holder samme nivå som i 2021-budsjettet, 4,7 millioner kroner

Budsjettert bruk og avsetning til disposisjonsfond (beløp for 2021 er hentet fra opprinnelig budsjett. Vedtak om bruk av og avsetning til fond i 2021 er ikke med):

<b>Bruk av disposisjonsfond:</b>	<b>Budsjett 2022</b>	<b>Budsjett 2023</b>	<b>Budsjett 2024</b>	<b>Budsjett 2025</b>	<b>Budsjett 2021</b>	<b>Regnskap 2020</b>
Bruk av generelt disposisjonsfond	-5 745 000	-937 000	-80 000	0	-1 950 000	-2 292 714
Bruk av infrastrukturfondet	-5 707 000	-1 867 000	-1 867 000	-6 867 000	-3 890 000	-7 292 712
Bruk av flyktningefondet	-3 918 000	-3 918 000	-3 918 000	-3 918 000	-5 418 000	-4 081 630
Bruk av disposisjonsfond til kapitalformål	-5 032 000	-5 880 000	-6 030 000	-6 180 000	-6 330 000	-3 225 494
Bruk av enhetsvise disposisjonsfond	-1 986 000	-1 986 000	-808 000	-153 000	0	-3 120 301
Bruk av andre disposisjonsfond	0	0	0	0	-688 000	-3 950 058
<b>Sum: Bruk av disposisjonsfond</b>	<b>-23 236 000</b>	<b>-13 560 000</b>	<b>-12 198 000</b>	<b>-17 115 000</b>	<b>-22 469 000</b>	<b>-23 962 909</b>

<b>Avsetning til disposisjonsfond:</b>	<b>Budsjett 2022</b>	<b>Budsjett 2023</b>	<b>Budsjett 2024</b>	<b>Budsjett 2025</b>	<b>Budsjett 2021</b>	<b>Regnskap 2020</b>
Avsetning til generelt disposisjonsfond	3 477 000	3 535 000	4 023 000	4 053 000	2 886 000	9 877 750
Avsetning til infrastrukturfondet	5 245 000	5 245 000	5 245 000	5 245 000	5 245 000	5 661 000
Avsetning til flyktningefondet	3 041 000	3 041 000	3 041 000	3 041 000	3 041 000	0
Avsetning til disposisjonsfond til kapitalformål	6 358 000	5 051 000	3 843 000	3 660 000	6 364 000	5 009 920
Avsetning til enhetsvise disposisjonsfond	0	0	0	0	0	9 910 546
Avsetning til andre disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
<b>Sum: Avsetning til disposisjonsfond</b>	<b>18 121 000</b>	<b>16 872 000</b>	<b>16 152 000</b>	<b>15 999 000</b>	<b>17 536 000</b>	<b>30 459 216</b>

<b>Beregnet UB</b>	<b>Budsjett 2021</b>
UB generelt disposisjonsfond	31 382 000
UB infrastrukturfondet	10 166 000
UB flyktningefond	3 476 000
UB disposisjonsfond til kapitalformål	27 735 000
UB enhetenes dispfond	21 523 000
UB andre dispfond	3 228 000
<b>UB alle disp.fond</b>	<b>97 032 000</b>

### Bundne avsetninger

Bundne fond har regler for hvordan fondene kan brukes. Noen bundne fond har også bestemmelser om at opptjente renter skal tillegges fondet, noe det er tatt hensyn til i handlingsplanen. Dette gjelder i

næringsfondet, fond som tilhører selvkostområder (vann, avløp, plansaker, byggesaker, kart/oppmåling, feiing, avfall), tilfluktsromfondet og gavekontiene. I tillegg skal konsesjonsavgiften i sin helhet avsettes til Næringsfondet.

# Handlingsplan 2022-2025

## Langsiktige forpliktelser.

I henhold til kommuneloven §14-4, 2. ledd, skal økonomiplanen og årsbudsjettet bl.a. vise utviklingen i kommunens vesentlige langsiktige forpliktelser. Nedenfor vises langsiktige forpliktelser som

har en årlig verdi over kr. 100.000. Beløpene er hentet fra regnskapet for 2020:

Langsiktige forpliktelser	Løpetid	Beløp
Pensjonsforpliktelser - kommuneorganisasjonen KLP	Løpende	667 372 000
Pensjonsforpliktelser - kommuneorganisasjonen SPK	Løpende	99 539 000
Forpliktelser til å yte tilskudd:		
Norsk landbruksrådgiving	Løpende	200 000
Fellesgodefinansiering, kommunal andel	Løpende	2 925 000
Ener'n	2021	200 000
Nasjonalparken næringshage - kjøp av tjenester	2022	656 000
Plankontoret - kjøp av tjenester	Løpende	800 000
Lønset samfunnshus SA - driftstilskudd årlig (K-styre 19/31)	2024	180 000
Opplæringskontoret for Oppdal og Rennebu (fem læringer)	Løpende	180 000
Festeavtaler (indeksjusters hvert 5. / 10. år - økning på 20%)	Løpende	2 950 000
Leieavtale med fylkeskommunen om idrettshall	2050	1 640 000
Kulturhuset - driftsstøtte	Løpende	13 618 000
Driftstilskudd legevaktssentralen	Løpende	762 000
Driftsavtale legetjenester	Løpende	3 515 000
Turisttilskudd leger	Løpende	294 000
Kjøp av legetjenester	Løpende	1 820 000
Driftsavtale fysioterapitjenester	Løpende	1 605 000
Kommunalt tilskudd private barnehager	Løpende	31 250 000
Overføring til interkommunale foretak:		
Brannvern	Løpende	6 152 000
Feiervesen	Løpende	2 664 000
Revisjon	Løpende	969 000
110-sentralen	Løpende	315 000
Tilskudd til kirkelig sektor	Løpende	4 891 000
Tilskudd til lag og foreninger:		
TrønderAlpin	2021	200 000
Aktivitetsstøtte idretts- og friluftaktiviteter	Løpende	470 000
Kongevei over Dovrefjell	2022	100 000
Frivilligsentralen	Løpende	373 000
Religiøse formål	Løpende	362 000
Overføring til fritidsklubben	Løpende	110 000
<b>Sum årlige forpliktelser utenom garantier</b>		<b>79 201 000</b>
<b>Sum langsiktige forpliktelser utenom garantier</b>		<b>846 112 000</b>
Garanti gitt overfor:		
Vekst Oppdal AS	2038	5 526 720
Oppdal kirkelige fellesråd	2029	500 000
Oppdal Kirkelig Fellesråd	2026	4 511 428
Fagerhaug Vassverk	2020	10 498
ODMS AS	2041	10 505 482
ODMS AS	2049	16 591 507
Vognild Vannverk SA	2026	693 859
Vognild Vannverk SA	2029	2 593 329
Oppdal IL hovedlaget	2021	361 573
<b>Sum garantiansvar</b>		<b>41 294 396</b>

## Balansert handlingsplan 2022-2025

Handlingsplanen er et redskap for politiske prioriteringer mellom ulike tjenester. Prioriteringene skal skje innenfor en ramme som sikrer langsiktig finansiell balanse og en bærekraftig utvikling i kommunens økonomi.

En bærekraftig økonomi innebærer at man ikke etablerer et driftsnivå som tærer på kommunens finans- og realkapital, jfr. Økonomireglementet for Oppdal kommune. For å sikre langsiktig finansiell balanse og bærekraftig utvikling har kommunestyret i sak 21/2 i møte 28.1.21 vedtatt følgende finansielle måltall for Oppdal kommune:

1. Netto driftsmargin skal utgjøre minimum 1,5% i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv. I handlingsplanperioden skal ingen enkeltår ligge med netto driftsmargin på under 1,3%.
2. Gjeldsgrad: Lånegjeld (inklusive startlån og lån til VAR-sektoren) skal utgjøre maksimalt 73% av driftsinntektene i gjennomsnitt i handlingsplanperioden 2021-2024. Deretter skal det styres mot en gjeldsgrad som tilsvarer maksimalt 70% av driftsinntektene i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv.
3. Disposisjonsfond: Summen av samtlige disposisjonsfond skal utgjøre minimum 13% av driftsinntektene i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv.
4. De finansielle måltallene tas i bruk fra og med behandlingen av handlingsplanen for 2022-2025.

Netto driftsresultat anses faglig som en hovedindikator for en kommunes økonomi. Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi anbefaler at netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene (omtalt som netto driftsmargin) bør utgjøre om lag 1,75%.

Handlingsplanen er lagt fram i balanse. Tabellen nedenfor viser at handlingsplanen ikke oppfyller alle måltallene. For 2025 er netto driftsmargin 0,7%. I 2025 er det budsjettert med 5 mill. kroner i et engangstilskudd til Trøndelag fylkeskommune til delfinansiering av ny fylkeskommunalt eid bru over Álma. Beløpet er finansiert ved bruk av disposisjonsfond. Om tilskuddet ikke hadde vært en del av driftsbudsjettet i 2025, ville netto driftsmargin vært på 1,5% også dette året.

For å oppnå 1,5% i netto driftsmargin har kommunedirektøren sett seg nødt til å omdisponere ca. 2,2 millioner kroner i 2022 til driftsutgifter i stedet for finansutgifter (dvs. betaling av avdrag på lån). I 2025 er omdisponert beløp fra finansutgifter til driftsutgifter økt til ca. 3,5 millioner kroner. Omdisponeringen er i hovedsak gjennomført for å kunne innarbeide kostnadene med betalt matpause ved Oppdal helsesenter og bygging av ny Høgmo barnehage. Kommunelovens regler om minimumsavdrag er fortsatt oppfylt. Lavere avdragsbeløp vil føre til lengre nedbetalingstid på lånegjelden og økt rentefølsomhet.

Innenfor driftsmarginen er det ikke funnet rom for å budsjettere tilstrekkelig med midler til ivaretagelse av Oppdal kommunes realkapital, dvs. bygninger og anlegg. Se omtale i kapitlet Særlige forhold av betydning i handlingsplanperioden, avsnittet Tilstandsanalyse – utbedringsbehov boliger, formålsbygg og andre bygg.

Gjeldsgraden er beregnet til gjennomsnittlig 77% i planperioden. Dette er høyere enn vedtatt måltall. Det skyldes at det er budsjettert med ca. 44 millioner kroner i lån til ny barnehage. Handlingsplan 2021-2024 dannet grunnlaget for fastsettelse av finansielle måltall. Lånefinansiering av ny barnehage var ikke en del av handlingsplanen 2021-2024. Kommunestyret vil få seg forelagt egen sak der det må tas stilling til om måltallet skal revideres

Beregnete måltall for handlingsplanperioden:

	2022	2023	2024	2025
Netto driftsmargin (netto driftsresultat i % av driftsinntektene)	1,5%	1,5%	1,5%	0,7%
Gjeldsgrad (Lånegjeld i % av driftsinntektene)	72%	77%	80%	78%
Disposisjonsfond i % av driftsinntektene	16%	16%	17%	16%

## Særlige forhold av betydning i handlingsplanperioden.

### Tilpasninger av tjenestenivået innen helse- og omsorgstjenestene

I forbindelse med arbeid med handlingsplanen for 2021-2024 opprettet kommunedirektøren en styringsgruppe som fikk i oppdrag å redegjøre for konkrete tiltak som skal bidra til å tilpasse tjenestenivået innen helse- og omsorgstjenestene. Bakgrunnen for arbeidet var behovet for å redusere kostnader for å bringe handlingsplanen i balanse. Gruppens oppgave var å komme med forslag til tiltak med langsiktig effekt som tilsvarer anslagsvis kr. 4.000.000.

For enhetene Oppdal helsesenter, Hjemmetjenestene og Helse og familie ble det gjennomført et arbeid for å redusere kostnadene med 4 millioner kroner. Disse enhetene har i Budsjett 2021 tilsammen 171,2 millioner kroner i netto driftskostnader, og 4 millioner kroner tilsvarer 2,3 % av enhetenes netto driftskostnader. Arbeidet resulterte i følgende tiltak som ble innarbeidet i budsjettet og som tilsammen ga kr. 3.940.000 i reduserte årskostnader:

- ✓ 10% reduksjon av kostnadene til matombringning, kr. 60.000 i reduserte årskostnader. Tiltaket fører ikke til endringer i tjenestene til brukerne.
- ✓ Reduksjon av 80% vakant hjemmehjelpsstilling, kr. 450.000 i reduserte årskostnader. Innebarer at standard endres fra 2 timer hjemmehjelp til nødvendig rengjøring hver 14. dag til 2 timer hjemmehjelp til nødvendig rengjøring hver måned. Det vil bli gjennomført Individuelle vurderinger. Tjenesten kan gis som en time annenhver uke eller to timer en gang per måned.
- ✓ Reduksjon av 80% vakant fagarbeiderstilling, kr. 430.000 i reduserte årskostnader. Merkantil ressurs ble omdisponert til dagsenteret.
- ✓ Opphør av ressurskrevende tjenester pga. flytting, kr. 1.500.000 i reduserte årskostnader. Bruker flyttet til annen kommune. Privat firma har ytt tjenesten.
- ✓ Opphør av ressurskrevende tjenester pga. endret tjenestetilbud, kr. 1.500.000 i reduserte årskostnader. Tilbudet opphører pga. endret tjenestetilbud. En følge av dette er at enkelte ansatte fikk andre arbeidsoppgaver samt inndragning av vakante stillinger. Ingen ansatte ble oppsagte som følge av endringen.

Opphør av ressurskrevende tjenester er isolert sett konsekvensjusteringer. Gruppens mandat var å foreslå tiltak med langsiktig effekt, dvs. til-

tak i tillegg til konsekvensjusteringer. Kommunedirektøren velger å se på de foreslåtte tiltakene som tiltak med langsiktig effekt. Det betyr at helse og omsorg i framtiden må håndtere kostnader på inntil 3 millioner kroner til ressurskrevende tjenester innenfor enhetenes budsjettammer.

Ved utarbeidelse av handlingsplan 2022-2025 har Helse og familie meldt inn nye tiltak til ressurskrevende tjenester tilsvarende ca. 1,8 millioner kroner fra 1.1.22. Tjenesteområdene omsorg, helse og familie er bedt om å håndtere disse kostnadene innenfor enhetenes budsjettammer. Dette blir løst ved å iverksette tiltak knyttet til omstilling i tjenesteutøvelse knyttet til ikke lovpålagte tjenester samt reduksjon i tjenestetilbud. Arbeidet med kommunens organisering av ressurskrevende tjenester vil bli påskyndet for å se på mulige innsparinger.

Arbeidsgruppen har ønske om å etablere forvaltningskontor samt iverksette prosjekt for heltdiskultur i helse- og omsorgsenhetene. Dette for å gjøre organisasjonen mer robust og fleksibel. En robust og fleksibel organisasjon vurderes som nødvendig for å takle de samlede utfordringer som vil møte oss i helse- og omsorgstjenesten i årene fremover.

Styringsgruppen har siden den ble opprettet jobbet med flere ulike tiltak. Iverksetting av disse tiltakene vil kreve en mer omfattende prosess da de berører omorganiseringer, oppgaveendringer for ansatte og tiltak som vil kunne påvirke tjenestemottakere:

- ✓ Etablering av forvaltningskontor for samtlige enheter i helse og omsorg
- ✓ Organisering av ressurskrevende tjenester
- ✓ Sammenslåing av dagaktivisering i Skulsvingen 15 (Bjørndalshagen og Huset)
- ✓ Etablering av en kompetansebase/ bemanningspool for helsepersonell
- ✓ Organisering av korttidsplasser og rehabilitering ved Oppdal Helsesenter
- ✓ Revidering av kommunens tjenestekriterier
- ✓ Tilpasning av ledertetthet
- ✓ Organisering av boveiledning
- ✓ Samordne renhold mellom helsesenter og BOAS
- ✓ Samordne kjøkken helsesenter og BOAS
- ✓ Frigjøring av omsorgsboliger som kan benyttes til andre formål
- ✓ Omgjøre sykehjemsplasser ved Oppdal helsesenter til omsorgsboliger (avhjemling av sykehjemsplasser)

Kommunedirektøren vil jobbe videre med disse tiltakene og forutsetter at tiltakene vil resultere i en kostnadsreduksjon i Oppdal kommunes budsjett på anslagsvis 1,5 millioner kroner fra og med 2023.

### Ressurskrevende tjenester

Oppdal kommune yter i dag (april 2021) ressurskrevende tjenester til 16 innbyggere. Tjenestemottakerne er mennesker med psykisk utvikling og noen har utfordringer knyttet til psykiske lidelser og/eller rus. Noen av tjenestemottakere er barn. Av de 16 brukerne som mottar ressurskrevende tjenester har 10 personer diagnosen psykisk utviklingshemming. Det må bemerkes at tallet for 2021 er uforutsigbart da det har vært omorganisering/innsparing i tjenesten noe som sannsynligvis fører til mer samordnet bruk av ressurser som medfører at man kanskje ikke når innslagspunktet.

I 2020 hadde Oppdal kommune en utgift på ca. 48,1 millioner kroner til direkte lønnsutgifter til direkte brukertid til de 17 brukerne som i 2020 mottok ressurskrevende tjenester. I tillegg kommer kostnader til administrasjonskostnader som Oppdal kommune betaler til private tjenesteleverandørfirma. Slike kostnader er ikke en del av refusjonsgrunnlaget og utgjorde for 2020 ca. 1,2 millioner kroner. I tillegg til dette flyttet én av tjenestemottakerne vi kjøpte tjenester for i august. Dette medførte at vi ikke fikk refundert utgifter da vi ikke nådde innslagspunktet. Kostnad på denne tjenesten uten adm. utgifter var 1,2 millioner. Kostnader til opplæring og veiledning av ansatte samt daglig tid til rapport mellom skiftene faller også utenfor refusjons-ordningen. Det er ikke beregnet hva disse kostnadene utgjør for Oppdal kommune.

Oppdal kommune har søkt om ca. 19 millioner kroner i statlig tilskudd via ordningen med ressurskrevende helse- og omsorgstjenester for 2020. I tillegg mottok vi ca. 6,5 millioner kroner via rammetilskuddet fra staten som følge av at 10 av de 16 brukerne hadde diagnosen psykisk utviklingshemming. Rammetilskudd for 2021 er ifølge IS-4/2021 satt til 744 000.

Kommunene får altså et statlig tilskudd som reviderer deler av utgiftene til tjenester til mennesker som mottar omfattende helse- og omsorgstjenester. For 2020 foreslås det at kommunene får kompensert 80 pst. av egne netto lønnsutgifter i 2020 til helse- og omsorgstjenester ut over et innslagspunkt på 1 430 000 kroner. Innslagspunktet har økt mer enn lønns- og prisveksten de siste årene. KS har beregnet at innslagspunktet for ressurskrevende tjenester

reelt har økt med kr. 160.000 pr. bruker for kommunene siden 2015. Tilskuddsordningen gjelder for tjeneste-mottakere til og med det året de fyller 67 år. For eldre over 67 år fanges deler av utgiftene opp gjennom de ordinære kriteriene i kostnads-nøkkelen for kommunene som ligger til grunn for fordelingen av rammetilskuddet til kommunene.

Vi ser en utvikling av tjenestemottakere med ressurskrevende tjenester som i økende grad benytter seg av Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) som tjenesteform. Dette er en tjenesteform der tjenestemottaker selv er arbeidleder for sine tjenesteytere. Bruker organiserer og administrerer tjenestene sine gjennom egne ansatte. Kommunen er ansvarlig for å kunne tilby denne tjenesten og er kostnadsbærer av tjenestetilbudet. Dette begrenser kommunens handlingsrom for sambruk og effektivisering.

Vi ser også en annen utfordring knyttet til effektivisering av ressurskrevende tjenester. Der som brukere har tjenester som er så omfattende at de grenser opp mot regelverket for ressurskrevende tjenester men er samordnet med andre tjenestemottakere som gjør at kommunen ikke når opp til grenseverdien for å motta statlig tilskudd, vil kostnaden for kommunen kunne bli større ved å rasjonalisere tjenesten. Dette innebærer at kommunen i vurdering av tjenestetilbud som grenser opp mot ressurskrevende tjenester må gjøre en grundig helhetsvurdering der kvalitet på tjenesten og individuell faglig vurdering må veies opp mot alternative kostnader for kommunen.

### Festetomter

I sak 17/106 til kommunestyret ble det redegjort slik for dagens situasjon:

«Festekontraktene gir for de aller fleste tilfeller ingen mulighet for kommunen til å avslutte festeforholdene, avtalene er ikke oppsigelige før de går ut i 2076/2079/2090-tallet. Kommunen kan kun kreve innløsning av 2 festeieendommer. Kommunens innløsningsmulighet er avhengig av enighet med den enkelte part. Det er i de fleste festeforhold som har vært forhandlet uenighet mellom partene om hvilken pris som skal legges til grunn ved innløsning, tilsvarende ved forhandlinger om regulering av festeavgiften. Kommunen kan få krav med 2 års frist til innløsning fra 13 festeforhold, noe som gir usikkerhet for kommunens handlingsplan fremover. Ved å opprettholde festeporteføljen gir dette store vanskeligheter i forhold til et ønske om forutsigbarhet i kommunens økonomi.»

Oppdal kommune sin festeportefølje består av 26 festeforhold der kun et fåtall tomter dekker arealbehov til kommunens lovpålagte kjerneoppgaver. Det er spesielt knyttet økonomisk risiko til fastsettelse av den fremtidige festeavgiften for 17 av festearealene (definert som festeareal 1-9 og 14-21 i k-sak 17/106). Festeavgiften for disse 17 festetomtene er pr. dato på ca. 2,8 mill. kr. pr. år.

Festeavgiftene reguleres hvert 5/10 år, slik at det pr. dato pågår forhandlinger med 3 grunneiere om regulering av festeavgiften, slik at kostnaden må justeres i forhold til ny framforhandlet festeavgift. Festeavgiften kan øke betydelig i årene framover, noe som vil bety at det kan bli svært kostbart for Oppdal kommune å videreføre dagens situasjon med festekontrakter. Ved innløsning av festekontrakter kan framfestere få tilbud om å kjøpe sine festeeiendommer, noe som kan gi salgsinntekter som kan delfinansiere innløsning av festeforholdene. Oppdal kommune kan uansett bli nødt til å innfri 13 av festekontraktene ved innløsning med to års tidsfrist. I et langsiktig perspektiv vil innløsning av festeeiendommer være økonomisk risikoreduserende for Oppdal kommune.

I eget notat av 11.03.2021 i vedleggene til handlingsplanen er det nærmere redegjort for pågående festeavgiftssaker. For de 17 festetomtene som det er knyttet spesiell økonomisk risiko til, er status slik:

For 9 eiendommer i Álma bolig- og industriområde har det ikke lyktes å komme til minnelig løsning. Det ble tatt ut skjønnsbegjæring og skjønn ble avholdt 13. og 14. oktober 2020. Skjønnen ble avhjemlet den 17.12.2020 og spørsmålet om anke ble behandlet i Kommunestyret den 28.01.2021 i sak 21/12 (Ephorte sak 2018/2201-6). Ingen av partene anket skjønnet og resultatet er nå rettskraftig. I K-sak 21/12 går følgende frem sitat; Netto Årlige kostnader til festeavgifter som følge av tingrettenes skjønn (kr 150.000,-) innarbeides i handlingsplan 2022 – 2025. Neste reguleringstidspunkt for disse eiendommene er pr. 01.07.2023.

For 1 eiendom gnr. 288 bnr. 128,133 – Bjerkehagen friområde har det ikke lyktes å oppnå enighet i minnelighet. Forhandlinger pågår via Kommuneadvokaten og det er gjort beslutning om at tvisteløsning som er avtalt i festekontrakt, voldgift, skal iverksettes. Voldgiftsskjønn ble berammet til den 14. og 15. desember 2020. På grunn av Coronasituasjonen ble Voldgiftssaken utsatt. Ny dato for saken ikke fastsatt av Sør Trøndelag Tingrett. Dersom resultatet blir for-

høyelse av festeavgiften må det påregnes etterutbetalinger fra reguleringstidspunktet for denne eiendommen som er den 1.10.2017.

For 1 eiendom gnr. 283 bnr. 1 fnr. 1 – Ved idrettshallen pågår forhandlinger. Dersom resultatet blir forhøyelse av festeavgiften må det påregnes etterutbetalinger fra reguleringstidspunktet for denne eiendommen som er den 03.08.2019.

For 1 eiendom gnr. 284 bnr. 60,68 og 70 – Parkeringsarealet ved Coop, samt Bjerkehagen pågår forhandlinger. Dersom resultatet blir forhøyelse av festeavgiften må det påregnes etterutbetalinger fra reguleringstidspunktet for denne eiendommen som er den 01.01.2021.

For de øvrige festeeiendommene er det pr. dato ikke mottatt krav fra grunneier eller at de ikke står for regulering nå.

Oppdal kommunes årlige utgifter til festeavgifter i årene framover er befestet med stor usikkerhet. Det samme gjelder utgifter som følge av forhandlinger som pågår, jfr. virkningstidspunktet for reforhandlede festeavgifter. Tekniske tjenester har ikke budsjettdekning for disse utgiftene, heller ikke utgifter som påløper til advokat og sakkynndig/teknisk bistand i forbindelse med forhandlingene/skjønn/Voldgift.

### Ny distriktsindeks

(Kilde: H-2461 B)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har våren 2020 fastsatt ny distriktsindeks. Indeksen gir en rangering av kommunene etter graden av distriktsutfordringer. Indeksen beregnes slik at kommunene i indeksen vil få en (teoretisk) verdi mellom 0 og 100. Kommuner med de laveste verdiene har de største distriktsutfordringene. Kommuner med de høyeste verdiene har de minste distriktsutfordringene. Distriktsindeksen er dermed et verktøy for å peke ut distriktskommuner og for å vurdere forskjellen i distriktsutfordringer mellom kommuner.

Den nye distriktsindeksen består av fire indikatorer:

- ✓ SSBs sentralitetsindeks (40 pst.)
- ✓ Befolkningsvekst siste ti år (40 pst.)
- ✓ Sysselsettingsvekst siste ti år (10 pst.)
- ✓ Ensidig næringsstruktur, Herfindahlsindeksen for privat sektor (10 pst.)

Den nye distriktsindeksen vil i første omgang kun bli brukt som ett av flere verktøy for å fastsette nye virkeområder for distriktsrettet investeringsstøtte (regionalstøttekartet) og ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. De

nye virkeområdene trer trolig i kraft fra 1.1.2022.

I mai 2020 nedsatte regjeringen et inntektssystemutvalg som skal foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene. Utvalget skal vurdere de ulike elementene i dagens inntektssystem, og komme med forslag til utforming av inntektssystemet for kommunene. Utvalget skal levere sin utredning innen 1. juni 2022. Utvalgets mandat finnes her: <https://nettsteder.regjeringen.no/inntektssystemutvalget/mandat/>

Fram til utvalget har kommet med sin utredning, vil den gamle distriktsindeksen fra 2017 brukes for å fordele distriktstilskudd Sør-Norge og distriktstilskudd Nord-Norge i inntektssystemet for kommunene. Oppdal kommune mottar via inntektssystemet ca. 9 millioner kroner årlig i distriktsstøtte.

Oppdal har fått verdien 52,5 i ny distriktsindeks. I nåværende distriktsindeks har Oppdal verdien 36. Det går ikke fram av departementets rapport (H-2461 B) hva endring i indeksen betyr for Oppdal kommune.

## Ny brannstasjon og bru over Álma

Oppdal kommune har etter tilsyn 25.04.2017 fått pålegg fra Arbeidstilsynet om etablering av tilfredsstillende arbeidslokaler, inkludert personalrom for ansatte i Trøndelag brann- og redningstjeneste (TBRT) avd. Oppdal.

Det er ikke mulig å imøtekomme påleggene fra Arbeidstilsynet uten at det bygges ny brannstasjon.

Oppdatert kostnadsoverslag tilsier at ny brannstasjon vil koste ca. 55 millioner kroner. Oppdal kommune er medlem av Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS med en eierandel på 3,06%. Ved bygging av ny brannstasjon er det Oppdal kommune som blir stående som eier for bygget og gjennomfører de låneopptak som er påkrevd for å gjennomføre prosjektet. Oppdal kommune leier ut brannstasjonen til TBRT der alle kostnader (kapitalkostnader og driftskostnader) faktureres TBRT i sin helhet. I neste omgang fakturerer TBRT sine eierkommuner for disse kostnadene. For Oppdal kommune sin del vil det si at 3,06% av de årlige kostnadene med ny brannstasjon blir reell kostnad for Oppdal kommune.

I brev datert 19.03.2020 har Arbeidstilsynet pålagt Oppdal kommune tvangsmulkt, kr. 10 000,- pr dag etter fastsatt frist for oppfyllelse 31.12.2021.

Ny brannstasjon kan ikke realiseres før det er det er inngått avtale om tiltak som gjør at sikkerhetskravene i TEK 17 er oppfylt. Kommunal- og Moderniseringsdepartementet godkjente ved brev datert 26. oktober 2020, Detaljregulering for ny brannstasjon i Klokksvingen med ett av flere vilkår:

«Før det kan gis byggetillatelse, må det foreligge **en forpliktende avtale om finansiering og gjennomføring av tiltak** for å utbedre broen over Álma i Ola Setroms veg, og nødvendige forebyggende tiltak i og langs elva.»

Flomsituasjonen har allerede skapt betydelige utfordringer i forbindelse med plan- og byggesaker i sentrum. En videreutvikling av Oppdal sentrum er helt avhengig av at sikringstiltakene gjennomføres, noe som må skje så raskt som mulig slik at sentrumsutviklingen ikke stopper opp.

Brua over Álma på Ola Setroms veg er eid av Trøndelag fylkeskommune. Hovedutvalg for veg (HUV) i Trøndelag fylkeskommune vedtok følgende 21.12.2020:

«HUV ber fylkesrådmannen i samarbeid med Oppdal kommune å utarbeide en plan for utskifting av bru over Álma FV 6518 i Oppdal sentrum. Planarbeidet finansieres over planleggingsprogrammet. Det forutsettes at Oppdal kommune bidrar med inntil 50% av planleggingskostnaden».

Dersom det skal være mulig å realisere ny bru over Álma med det første, synes det nødvendig at Oppdal kommune avklarer med fylkeskommunen og NVE om dette kan løses ved kommunal budsjettavklaring for mulig forskutterings-/samhandlingsavtale med Trøndelag fylkeskommune.

Parallelt med utskifting av bru, vil det bli gjennomført elvesenking og etablering av murer og voller. Dette arbeidet utføres i regi av NVE forutsatt kommunal delfinansiering.

Kommunestyret godkjente i møte 18.03.2021 kommunal delfinansiering med 50% i Trøndelag fylkeskommune sitt forprosjekt for ny bru. Dette for å få framdrift i prosjektet med tanke på forpliktende avtale med fylkeskommunen for utskifting av brua slik at bygging av ny brannstasjon kan gjennomføres.

Det forutsettes at det i løpet av 2021 blir inngått avtale med Trøndelag fylkeskommune og NVE om bygging av ny bru og elvesenking/murer, og at tiltakene gjennomføres i 2025. Det vil etter at det er inngått forpliktende avtale være klart oppstart av bygging av ny brannstasjon.



Det er derfor i Handlingsplan 2022-2025 foreslått kommunal delfinansiering med 5 mill. kr. til Trøndelag fylkeskommune og 2 mill. kr. til NVE i 2025.

## Klima og energi

I juni 2019, sak PS 85/2019, ble revidert Klima- og energiplan vedtatt av kommunestyret som en kommunedelplan. Klima- og energiplanen for Oppdal kommune skal underbygge målene i kommuneplanens samfunnsdel (2010-2025) og arealdel (2019-2030), og består av et plandokument og en tiltaksdel.

De overordna målene i klima- og energiplanen er:

1. Oppdal kommune skal bli et lavutslipps-samfunn i 2050.
2. Oppdal kommune skal øke energieffektiviteten og andelen og bruken av ulike fornybare energikilder.
3. Oppdal kommune skal være et klimarobust og sikkert samfunn i et endre klima.

De fleste av kommunens virksomheter har ansvar for å realisere planens innhold. Arbeidet skal følge kommunens årshjul gjennom handlingsplan og budsjettbehandling. Konsekvenser innen klima og energi skal synliggjøres og vurderes i alle relevante saker. Kommunestyret vedtok 10.12.20 i sak 20/140 at arbeidet med klimabudsjett skal videreføres i 2021 og tas inn som et ledd i det ordinære handlingsplan-arbeidet.

For nye investeringstiltak i handlingsplanen er det så langt det er mulig beregnet effekt for klima og energi der det finnes tilgjengelige beregningsverktøy. Effekten på klimautslipp (hovedmål 1 i klima og energiplanen) måles i CO<sub>2</sub>-ekvivalenter. Tiltak som har effekt på energiforbruk (hovedmål 2 i klima og energiplanen) måles i kWh.

For mange tiltak som vi vet har effekt på klimagassutslipp og energieffektivitet finnes det foreløpig ikke gode beregningsverktøy for å tallfeste effekten. Mange av tiltakene i handlingsdelen til kommunedelplan for klima- og energi 2019-2030 er foreslått finansiert i handlingsplanperioden.2022-2025.

I forhold til hovedmål 3 i klima og energiplanen så er Oppdal en av tre pilotkommuner i Trøndelag i prosjektet «Klimatilpasning – fra kartlegging til tiltaksplaner – små/mellomstore kommuner i Trøndelag». Gjennom dette prosjektet ble det i 2020 utarbeidet en klimasårbarhetsanalyse for Oppdal. Prosjektet videreføres i 2021

ved at det skal utarbeides en sektorovergripende klimastrategi med mål og handlingspunkter, og disse skal integreres i kommunens planer og styringssystem.

De direkte utslippene av klimagasser innenfor Oppdal kommunes grenser var i 2019 på ca 63.000 tonn CO<sub>2</sub>-ekvivalenter (kilde Miljødirektoratet). For å bli et lavutslippsamfunn i 2050 må vi ned på ca 8.800 tonn CO<sub>2</sub>-ekvivalenter. I tillegg har Oppdal en netto binding i skog og arealer på 64.000 tonn CO<sub>2</sub>-ekvivalenter. For å bli klimanøytral må disse arealene bevares, og bindingen av tonn CO<sub>2</sub> må opprettholdes eller styrkes.

Det er veitrafikk og jordbruk som er de største kildene til direkte klimautslipp i Oppdal. For å nå utslippsmålene må Oppdal kommune arbeide målrettet med utslippskutt både i egen organisasjon og som samfunnsaktør. Oppdal kommunes første klimabudsjett skal legges fram sammen med budsjettet for 2022, høsten 2021. Klimabudsjettet skal være et styringsverktøy for å oppnå klimagassreduksjoner og andre vedtatte klimamål.

## Eiendomsskatt - omtaksering

Oppdal kommune har eiendomsskatt i hele kommunen. Eiendomsskatteinntektene tilfaller i sin helhet Oppdal kommune, og inngår i finansieringen av de kommunale tjenestene. Hovedregelen er at alminnelig taksering av eiendommer skal skje hvert tiende år. I Oppdal ble det gjennomført alminnelig taksering med virkning fra 2012, dvs. at selve takseringsjobben ble utført i 2011. I 2022 er det 10 år siden siste alminnelige taksering.

I sak 20/118 i møte 26.11.20 fattet kommunestyret følgende vedtak: «Gjeldende eiendomsskattetakstgrunnlag står urørt i tre år ut over lovens hovedregel om omtaksering etter 10 år. Dette innebærer at kommunestyret har som intensjon at gjeldende skattegrunnlag benyttes – dvs. står uendret – i årene 2022, 2023 og 2024.»

Regelverket tillater at eiendomsskattetakstgrunnlaget står urørt for det ellefte, tolvte og trettende året (dvs. 2022-2024) etter siste alminnelige taksering gjennomført i 2021. For det fjortende året, år 2025, kan ikke takstene fra 2012 etter reglene stå urørt. Kommunestyret har følgende alternativer:

- Kommunen har nye takster, dvs. gjennomfører alminnelig omtaksering, enten ved å

gjennomføre egen omtaksering eller ved å bruke skatteetatens formuesgrunnlag.

- Kommunen foretar kontormessig oppjustering av takstene fra 2012.

Uavhengig av valgt metode vil det foreligge nye takster fra og med 2025, der selve takseringsjobben må gjennomføres i 2024. Prisen for gjennomføring av de ulike metodene er ulik, der gjennomføring av egen omtaksering anslås å koste 4-5 millioner kroner. Gjennomføring av kontormessig oppjustering av takstene fra 2012 er anslått å koste 50.0000 – 100.000 kroner. Kostnadene ved bruk av skatteetatens formuesgrunnlag er ikke kjent. Denne metoden vil pr. i dag innebære en kombinasjon av bruk av skatteetatens formuesgrunnlag og egen omtaksering. Uavhengig av metode vil dagen eiendomsskattegrunnlag øke, da eiendommene har en generell verdistigning fra 2012 til 2025.

I løpet av vinteren 2023/24 vil kommunestyret få sak om valg av takseringsmetode. Om kommunestyret velger å fortsette med dagens eiendomsskattesatser (3,65 promille for bolig- og fritidseiendommer og 7 promille for næringseiendommer) i 2025 vil nytt takstgrunnlag innebære høyere eiendomsskatteinntekter til Oppdal kommune fra og med 2025.

Det er ikke tatt høyde for utgifter til omtaksering i 2024 i denne handlingsplanen. Det er heller ikke forutsatt høyere eiendomsskatteinntekter i 2025 sammenlignet med 2022.

## **Ny slambehandlingsløsning Oppdal sentrum**

Oppdal kommune har siden oppstarten av renseanlegget i 1995 kompostert avløps-slammet selv i vår egen komposteringstrommel. Dette er en betydelig mere kostnadseffektiv måte å håndtere slammet på enn å kjøre slammet til et eksternt slambehandlingsanlegg. Trommelen begynner nå å vise tegn på å bryte sammen, og Oppdal kommune har ikke lyktes i å finne leverandører av komposttromler. Oppdal kommune har også konkludert med at det høyst sannsynlig ikke er mulig å reparere eksisterende trommel. I den forbindelse er det planlagt å kjøre et forprosjekt i 2022 for å kartlegge muligheter for videre håndtering av slammet fra Oppdal sentrum renseanlegg.

Hvis reaktoren slutter å fungere før man har en erstatningsløsning klar vil dette få store følger både økonomisk og miljømessig. Da må avløpet etter en grovsiling gå så å si urensset ut i Driva inntil vi har fått bygd om anlegget slik at slammet kan fraktes til et eksternt

behandlingsanlegg. Det er stor sannsynlighet for at reaktoren ikke vil fungere lenge nok til at vi får avklart om det må bygges nytt renseanlegg.

## **Ny renseløsning Oppdal sentrum**

Statsforvalteren har sendt ut informasjon om at det vil bli en gjennomgang av anlegg med renskrav gitt i eldre driftstillatelser. Mye tyder på at kravene vil bli skjerpet inn i en slik grad at dagens renseanlegg ikke har mulighet til å overholde kravet, dette har også blitt signalisert av driftsassistansen. Det er uvisst om det er mulig å bygge om eksisterende anlegg eller om det må bygges et nytt anlegg. Da et nytt anlegg er antydnet en kostnad på mellom 60 og 80 millioner bør man planlegge nøye hvilken løsning man går for. Om man ender opp med en omfattende ombygging vil dette også koste betydelige summer. Derfor er det planlagt et forprosjekt i 2023 for å finne ut av hva beste løsning blir. Forprosjektet foreslås først i 2023, siden det ikke har kommet noe konkret krav enda.

Anlegget har fungert godt lengre enn forventet levetid på et gjennomsnittlig renseanlegg. De siste årene har derimot belastningen på anlegget blitt så stor at renskravene akkurat ikke har blitt oppnådd. Gitt alderen på anlegget må det uansett påkostes betydelige summer for å opprettholde driften slik at vi kan nå dagens renskrav. I og med at det er uavklart om det kommer vesentlig skjerpede renskrav er det ikke ønskelig å investere større beløp før man har planlagt nøye hvilken løsning som skal velges.

## **Tilstandsanalyse – utbedringsbehov boliger, formålsbygg og andre bygg**

Det er gjennomført en samlet tilstandsanalyse av alle boliger. Kommunens internkontrollsystem er brukt som verktøy i dette arbeidet, og analysen er stort sett gjennomført av kommunens egne driftsoperatører. Fokusområde har vært fuktproblematikk. Analysen gir et godt øyeblikksbilde over tilstand på kommunens boliger. Bygningene er vurdert utfra en tilstandsgrad 0 til 3:

- 0 Helt i orden
- 1 Oppfyller forskrift og funksjonkrav
- 2 Mangler, men oppfyller forskrift og utfordrer funksjoner
- 3 Avvik

Tilstanden på bad/våtrom og kjøkken er der vi har de største utfordringer knyttet til funn i analysen. Det var som forventet for boliger bygget på 70, 80 og til dels 90 tallet. Her ligger kostnadene ofte mellom kr. 250.000 til kr. 500.000 for oppgradering og utskifting.

Samlet kostnad for å få boligene i tilstand 1 eller bedre, er kostnadsberegnet til kr. 14.552.000,-.

Kommuneloven og tilhørende forskriftsverk tillater ikke bruk av investeringsmidler til ordinær drift og vedlikehold. For å regulere forskjellene mellom drift og investeringer må vi støtte oss til gjeldende standarder og i sammenheng med eiendomsforvaltning NS 3454. Her blir vi bedre kjent med begrepene FDVU (S-P).

Tiltak som gjøres for å utvikle, og oppgradere en bygning eller bygningsdel over tid i forhold til levetidsbegrensinger eller nye krav fra brukere, marked og myndighet kan defineres som *investering*. Tilførte investeringsmidler øker/opprettholder bygningen verdi i et levetidsperspektiv.

På samme måte som for boliger er det gjort en tilstandsanalyse for kommunens formålsbygg og andre bygg. Fokusområde har også her vært fuktproblematikk fordi det har største skadepotensial i bygg. Fukt og fuktskader kan ofte være skjult, samtidig som skadeomfang kan uoversiktlig.

Skoler	2 945 000
Barnehager	3 605 000
Sykehjem kombinerte omsorgsbygg	3 074 000
Rådhus/adminbygg	2 808 000
Kulturbygg	495 000
Idrettsbygg	2 970 000
Næringsbygg	116 000
	16 013 000

Kostandene som fremkommer etter tilstandsanalysen for kommunens formålsbygg, pr.12.03.2021, utgjør til sammen kr. 16 013 000,-.

Dagens tilstandsanalyser, som er et øyeblikksbilde av dagens situasjon, viser altså et utbedringsbehov på boliger, formålsbygg og andre bygg på ca. 30 millioner kroner. Det er ikke realistisk å foreta alle utbedringer i løpet av ett år, men det antas at det kan vært mulig å gjennomføre tiltak for ca. 5 millioner kroner i året. I handlingsplanen (og i budsjettet) er det bevilget 3 millioner kroner årlig i *investeringsbudsjettet* til utbedring av bygg, noe som altså

er lavere enn tilstandsanalysernes beregninger på 5 millioner kroner.

Det arbeides med å utarbeide Strategi for verdibevarende eiendomsforvaltning i Oppdal kommune. Dokumentet legges fram for politisk behandling høsten 2021.

I *driftsbudsjettet* budsjetteres det med kostnader til løpende drift og vedlikehold av bygg. Drifts- og vedlikeholdskostnader er definert som forebyggende planlagte tiltak for at bygningsdelens funksjon skal opprettholdes innenfor antatt levetid.

Oppdal kommunes samlet bygningsareal for boliger, skole, barnehager, sykehjem, bygninger for omsorg, idrettshall og andre bygg utgjør tilsammen 49.469 m<sup>2</sup> - (formålsbygg og andre bygg 36020 m<sup>2</sup>, boliger 13.449 m<sup>2</sup>). Året 2019 brukte kommunen kr. 73,-/m<sup>2</sup> til vedlikehold av bygningene i snitt (Kostra).

NKF – Norsk kommunalteknisk forening mener at byggeier bør bruke mellom kr. 150-200,- /m<sup>2</sup> til vanlig driftsvedlikehold for å kunne opprettholde tilstanden på et bygg. Med et forsiktig anslag betyr det at vedlikeholdsposten for kommunens bygg bør økes med kr. 50,-/m<sup>2</sup> – det vil si kr. 2.473.450,-. Hvis vi øker til 150,- /m<sup>2</sup> måtte økningen være kr. 3.809.113,- i forhold til dagens driftsbudsjett.

Kommunestyret behandlet i møte 15.4.21 Forvaltningsrevisjonsrapport Eiendomsforvaltning. I kapittel 5.2 Anbefaling anbefaler revisor følgende:

- Kommunen bør utarbeide mål og strategier for forvaltning av kommunens bygningsmasse
- Kommunen bør innføre en rapportering over tilstanden til kommunens bygningsmasse som også synliggjør behovet for vedlikehold.
- Kommunen bør ta lærdom av hendelsene knyttet til BOAS og sikre at slike forhold ikke gjentar seg for kommunens ansatte og brukere.

Kommunestyret vedtok følgende:

«Kommunestyret ber kommunedirektøren om å ta anbefalingene i revisjonsrapportens punkt 5.2 til følge med følgende forandringer:

1. Kommunen skal utarbeide mål og strategier for forvaltning av kommunens bygningsmasse.
2. Kommunen skal innføre rapportering over tilstanden til kommunens bygningsmasse årlig, som også synliggjør behovet for vedlikehold. Kommunen må ta lærdom av hendelsene knyttet til BOAS og sikre at slike forhold ikke gjentar seg av hensyn til kommunens ansatte og brukere.

## Handlingsplan 2022-2025

3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gjennomgå internkontrollsystemet for bygg med hensyn på ansvarsforhold, opplæring og praktisering, med direkte referanse i hendelsene på BOAS.»

Kommunedirektøren bes komme tilbake til kontrollutvalget med en sak om de to første punktene, og en orientering om punkt tre innen 10.09.21.»



## Driftstiltak

### Driftstiltak som er innarbeidet i handlingsplanen

Tiltakene nedenfor er innarbeidet i handlingsplan for 2022–2025 som følge av

- ✓ endringer i driftsforhold for gitte tjenester (merket med «konsekvensjustering»),
- ✓ at tiltaket var med i gjeldende handlingsplan (merket med «HP 21-24»),
- ✓ at det er et nytt tiltak (merket med «nytt»)

#### Plan og forvaltning: HP 21-24 - Kommunal ettersøksordning for trafikkskadd vilt (fallviltordningen)

I følge «Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst» er kommunen ansvarlig for bl.a. ettersøk etter sykt og skadet storvilt. Kommunen skal, enten selv disponere godkjent ettersøkshund eller gjennom avtale ha tilgang til godkjent ettersøkshund. Kommunen er avhengig av en avtale med mannskap som kan påta seg oppdrag med ettersøk og evt. avlivning, opprydding av trafikkskade/-drept vilt når som helst på døgnet gjennom hele året.

For å få dette i orden må det også gis en godtgjøring for både døgnvakt og utrykking for det enkelte oppdrag. Tidligere har kommunen hatt problemer med å få avtale med ettersøksgruppa fordi tilbudet kommunen har kommet med har vært for dårlig. I handlingsplan for 2019 – 2022 ble det vedtatt å øke de årlige bevilgningene med kroner 100 000. Det ble samtidig vedtatt at dette skulle dekkes ved bruk av enhetens disposisjonsfond i årene 2019, 2020 og 2021, og at beløpet skal tilføres enhetens ramme fra 2022. Fra 2022 er beløpet tilført enhetens ramme og bruk av enhetens disposisjonsfond er tatt ut.

#### Plan og forvaltning: Konsekvensjustering - Utrekk av kostnader til digitalisering av bygningsarkivet

Arbeidet med digitalisering av bygningsarkivet skal etter planen sluttføres i 2021. Arbeidet har vært finansiert ved bruk av Plan og forvaltning sitt disposisjonsfond. Bevilgningene trekkes ut fra 2022.

#### Plan og forvaltning: Konsekvensjustering – kostnader til regulering av skiløyper

Bevilgningen var gitt for 2019-2021 og tas derfor ut fra 2022.

#### Plan og forvaltning: Konsekvensjustering - Miljøfyrtårn – sertifisering som Miljøfyrtårnkommune

I forbindelse med behandlingen av handlingsplan for 2017-2020, K-sak 16/100 den 22.6.2016, gjorde kommunestyret følgende vedtaket: «Oppdal kom-

mune skal bli en Miljøfyrtårnkommune. Kommunestyret ber rådmannen igangsette arbeidet med sertifisering, og at dette ferdigstilles i løpet av 2017.»

Miljøfyrtårn er en nasjonal sertifiseringsordning som er utviklet og drives av Stiftelsen Miljøfyrtårn som har egne konsulenter og sertifiserere som bidrar inn i prosessene. Miljøsertifisering og miljøledelse omfatter alle enheter og tjenesteområder, og er en prosess som vil ta mer enn ett år før kommunen kan sertifiseres. Dette er også en sertifisering som krever kontinuerlig «vedlikehold».

I forbindelse med vedtakelsen av handlingsplan for 2019-2022 ble det vedtatt at den årlige lisensen, kr. 30.000, skulle dekkes av enhetens disposisjonsfond frem til og med 2021, men at det skulle tilføres enhetens ramme fra 2022.

#### Plan og forvaltning: Konsekvensjustering – Avvikling av tilskudd til Kongevegen over Dovrefjell

Det vises til samarbeidsavtale for hovedprosjektet Kongevegen over Dovrefjell 2018-2021. Denne gjelder fra 01.07.2018 til 31.12.2021. Oppdal kommune har gjennom prosjektets periode bidratt med kroner 400 000,- etter følgende oppsett (utdrag fra samarbeidsavtalen):

Finansieringskilder/år	2017	2018	2019	2020	2021	Totalt
Statens vegvesen Region øst		0,6	3,2	2,2		6,0
Statens vegvesen Region midt		2,0	2,0	5,0	4,0	13,0
Trøndelag fylkeskommune		0,3	0,3	0,3		0,9
Oppland fylkeskommune*		0,4	0,3	0,3	0,3	1,3
Miljødirektoratet	0,2	0,2	0,2	0,2		0,8
Dovre kommune		0,1	0,1	0,1	0,1	0,4
Oppdal kommune		0,1	0,1	0,1	0,1	0,4
Riksantikvaren		0,3				0,3
<b>Totalt</b>						<b>23,1</b>

Tabellen viser en oversikt over finansieringskilder og trolige finansieringskilder til Hovedprosjekt Kongevegen over Dovrefjell. \* Oppland fylkeskommune blir Innlandet fylkeskommune fra 2020.

Det foreligger ikke en modell for drift av kongevegen på nåværende tidspunkt. Hvordan en driftsmodell blir seende ut og hva det kan bety i et eventuelt kommunalt bidrag er derfor usikkert.

Kr. 100.000 er trukket ut av Plan og forvaltning sitt budsjett fra og med 2022.

#### Plan og forvaltning: Nytt - Sak-/arkivsystem – driftskostnader for eByggesøknad

E- byggesak er prioritert programvare for byggesaksbehandling. eByggesak er eid av KS og følger nye standard for elektronisk søknad og saksbehandling. E-byggesak gir mindre feil i søknader, raskere innlevering av søknad og raskere svar fra kommunen. Summen for kommunens brukere vil bli mer effektiv saksbehandling.

eByggesak har i tidligere handlingsplaner vært prioritert gjennom digitaliseringsgruppa. Etter at Oppdal kommune har gått sammen med Værnes-regionen om anskaffelse av nytt arkiv- og saksbehandlingssystem er eByggesak ikke lenger prioritert med denne anskaffelsen. For POF og byggesak spesielt, PAS og servicetorget vil innføring av eByggesak gi betydelig mer effektivisering av saksbehandling, veiledning og innsynsløsning. Stor del av effektivisering ved nytt arkiv- og saksbehandlingssystem ligger herav i programvaren til eByggesak. Av denne grunn er det viktig at eByggesak blir prioritert i tid samtidig som anskaffelse av nytt saksbehandlings- og arkivsystem.

Effektiviseringsgevinsten skal tas ut som mer tilsyn i byggesaker. I tillegg vil kommunikasjon og villedning i skje gjennom modulen til E-byggesak, som vil redusere tidsbruk hos PAS samt servicetorget. Kostnaden for implementering og drift vil skje gjennom selvkostregnskapet og dekkes gjennom gebyr på byggesak.

Kostnadsoverslag: Investeringskostnad kr 220.000. Årlig driftskostnad/ lisens kr 321.000.

## **TrønderAlpin - økonomisk støtte kr. 200.000 pr. år 2022-2025**

I behandlingen av handlingsplanen for 2019-2022 gjorde kommunestyret følgende vedtak:

«Kommunestyret vedtar å fortsette støtten til Alpin universitetet.»

Støtten på kroner 200 000,- var vedtatt for 2018 og ble derfor videreført i handlingsplanperioden 2019-2022. Søknaden fra Trønderalpin var for perioden 2018-2021. Det vil derfor være naturlig at søknaden legges til grunn, og at siste år for tilskudd fra Oppdal kommune er 2021.

Se egen søknad fra TrønderAlpin / Vangslia alpin-klubb om kr. 300.000 i støtte pr år for årene 2022-2025.

I handlingsplan 2022-2025 er støtten på kr. 200.000 videreført for årene 2022-2025 (beløpet er allerede en del av rammen til PoF).

## **Stab/støtte: HP 21-24 - Ordning av arkivsaker - IKA Trøndelag**

I forbindelse med Arkivverkets tilsynsrapport fikk Oppdal kommune pålegg om bl.a. ordning og listeføring av bortsatte arkiver, dvs. papirarkiver som ikke er i administrativ bruk, og ikke får nytt tilfang, jfr. Riksarkivarens forskrift, kap.6. Ordning og listeføring er en forutsetning for å ha tilfredsstillende kontroll og for å kunne gjøre de tilgjengelige for ansatte og publikum.

Dette er et omfattende og tidkrevende arbeid, som vi ikke har ressurser til å kunne utføre selv i det daglige. Med bistand fra IKA Trøndelag har vi fått

kartlagt omfanget av materialet. IKA Trøndelag ordner materialet for en kostnad på kr 881 778,- som utgjør 130 hyllemeter arkiv eldre enn 25 år. Oppstart i 2023. Antatt kostnad: kr. 882.000.

Tiltaket ble første gang innarbeidet i handlingsplanen 2020-2023.

## **Stab/støtte: HP 21-24 - Nytt sak-/arkivsystem: Økte drifts-/lisenskostnader**

Arbeidet med å anskaffe nytt sak-/arkivsystem er planlagt startet opp i 2021 og slutført i 2022, se omtale under investeringsbudsjettet.

Netto økning i årlige lisens-/driftskostnader til sak-/arkivsystemet fra og med 2023 er beregnet til kr. 224.000 uten mva.

## **Stab/støtte: Nytt – Lisens eHandel**

E-handel i vårt Visma økonomiprogram gir mulighet for fullt integrert bestilling, fakturabehandling og betaling ved anskaffelser. Mesteparten av arbeidet utføres før bestilling sendes leverandør. Løsningen automatiserer innkjøpsprosessene og strømlinjeformer vår innkjøp. Gevinster vil i hovedsak være mindre arbeid totalt ved hvert kjøp og økt avtalelojalitet. En tverrfaglig arbeidsgruppe fra hele organisasjonen har vurdert dette som et bidrag til økt digitalisering og effektivitet. Anskaffelsen koster kr. 100.000 (budsjettet i investeringsbudsjettet. Årlige lisensutgifter kr. 60.000 belaster driftsbudsjettet.

## **Stab/støtte: Nytt – Lisenser IKT**

I investeringsbudsjettet er det foreslått ulike anskaffelser innen ikt. Utvidelse av lagringskapasitet og oppgradering av Citrix-lisensen gir økte årlige lisenskostnader på hhv. Kr. 30.000 og kr. 270.000 fra og med 2022. Utskifting av trådløsdatabaser gir årlige lisensutgifter på kr. 105.000 fra og med 2025.

## **Stab/støtte: Nytt – Tilskudd til Trøndelag fylkeskommune til ny bru over Alma**

Se omtale i kapitlet Særlige forhold av betydning i handlingsplanperioden.

Oppdal kommune har etter tilsyn 25.04.2017 fått pålegg fra Arbeidstilsynet om etablering av tilfredsstillende arbeidslokaler, inkludert personalrom for ansatte i Trøndelag brann- og redningstjeneste (TBRT) avd. Oppdal.

Det er ikke mulig å imøtekomme påleggene fra Arbeidstilsynet uten at det bygges ny brannstasjon.

Ny brannstasjon kan ikke realiseres før det er inngått avtale om tiltak som gjør at sikkerhetskravene i TEK 17 er oppfylt. Kommunal- og Moderniseringsdepartementet godkjente ved brev datert 26. oktober 2020, Detaljregulering for ny brannstasjon i Klokksvingen med ett av flere vilkår:

*«Før det kan gis byggetillatelse, må det foreligge en forpliktende avtale om finansiering og gjennomføring av tiltak for å utbedre broen over Alma*

*i Ola Setroms veg, og nødvendige forebyggende tiltak i og langs elva.»*

Brua over Ålma på Ola Setroms veg er eid av Trøndelag fylkeskommune. Kommunestyret godkjente i møte 18.03.2021 kommunal delfinansiering med 50% i Trøndelag fylkeskommune sitt forprosjekt for ny bru. Dette for å få framdrift i prosjektet med tanke på forpliktende avtale med fylkeskommunen for utskifting av brua slik at bygging av ny brannstasjon kan gjennomføres.

Det forutsettes at det i løpet av 2021 blir inngått avtale med Trøndelag fylkeskommune og NVE om bygging av ny bru og elvesenking/murer, og at tiltakene gjennomføres i 2025. Det vil etter at det er inngått forpliktende avtale være klart til oppstart av bygging av ny brannstasjon. Det er derfor i Handlingsplan 2022-2025 foreslått kommunal delfinansiering med 5 mill. kr. til Trøndelag fylkeskommune, finansiert i driftsbudsjettet ved bruk av infrastrukturfondet, og 2 mill. kr. til NVE i 2025, finansiert i investeringsbudsjettet ved bruk av investeringsfond.

### **Helse- og oppvekstforvaltning: Konsekvensjustering – Pensjon private barnehager.**

I statsbudsjettet for 2021 foreslo regjeringen å nedjustere pensjonstilskuddet til private barnehager fra 1.1.21. Som følge av forslaget ble rammene til helse- og oppvekstforvaltning redusert med kr. 256.000 i budsjettet for 2021. Stortinget vedtok ikke ordningen. Beløpet tilbakeføres derfor til helse- og oppvekstforvaltningens budsjett.

### **Helse- og oppvekstforvaltning: Konsekvensjustering – Oppsagt medlemskap studiesenteret**

Oppdal kommune har stått som medlem i studiesenteret. Studiesenteret driftes av Ressurssenteret på Oppdal videregående skole, mens kommunen har betalt medlemsavgift på kr. 60.000 pr. år på ansvar 210.

Ressurssenteret ønsker å si opp medlemskapet med følgende begrunnelse:

OsloMet overtok høsten 2019 aksjemajoriteten i Studiesenteret, og innlemmet Studiesenteret i den ordinære virksomheten. Studietilbudene gjennom Høgskolen Innlandet (årsstudier i bedriftsøkonomi, organisasjon og ledelse, og administrasjon) ble videreført etter oppkjøpet.

Ressurssenteret ikke lenger ser det som hensiktsmessig å opprettholde medlemskapet i Studiesenteret.no. Vår anbefaling er å gå videre med å utrede et tettere samarbeid med NTNU, knyttet til avtalen mellom universitetet og Oppdal kommune. Et slikt samarbeid er under utvikling gjennom Kompetansepilot-prosjektet i Trøndelag fylkeskommune. I

tillegg ser vi det som hensiktsmessig at ressurs-senteret og andre lokale aktører sammen jobber direkte mot NTNU for å utrede muligheten for desentraliserte grunnutdanninger i Oppdalsregionen.

### **Helse- og oppvekstforvaltning: Konsekvensjustering – Uttrekk av midler til Prosjekt Bondens medarbeider**

Tiltaket innebar iverksetting av «Bondens medarbeider» i et klassetrinn på Aune barneskole, Drivdalen oppvekstsenter og Midtbygda oppvekstsenter. Tiltaket er en del av budsjett 2021 som et engangstiltak, finansiert av næringsfondet. Bevilgningen tas derfor ut fra 2021.

### **Politisk styring og kontroll: Konsekvensjustering – Kommune- og stortingsvalg**

I 2021 er det budsjettert med kr. 300.000 til gjennomføring av Stortingsvalget. Beløpet trekkes ut i 2022. I 2023 er det kommunevalg, som anslås å koste kr. 500.000 å gjennomføre. Dette er det tatt høyde for i handlingsplanen ved å videreføre bevilgningen til valg i 2021 på kr. 300.000 samt sette av ytterligere kr. 200.000 i 2023.

### **Oppdal helsesenter: Nytt – Betalt spisepause**

Alle enheter og avdelinger i Oppdal kommune har betalt 0,5 time spisepause på dagtid/hverdager, med unntak av Oppdal helsesenter og BOAS.

Pasientenes behov krever kontinuerlig tilstedeværelse av personalet ved OHS. Pauser organiseres i dag slik at det alltid er noen ansatte igjen på avdeling, på tross av det får de stadig avbrutt pausen på grunn av akutte behov. Den ansatte melder dette til nærmeste leder, slik at pause i disse tilfeller skal kompenseres.

Helse- og omsorg opplever rekrutteringsutfordringer, og det er igangsatt tverrenhetlig arbeid for å finne tiltak for å møte dette. Ett tydelig tiltaksforslag fra ansatte og organisasjoner er betalt matpause. Dersom ansatte behandles på samme måte i alle avdelinger og enheter, forebygges det at ansatte søker seg bort eller begynner å jobbe andre steder på grunn av ulike vilkår. Hvert år avvikles det 4.487 timer ikke betalt matpause ved OHS, tilsvarende 2,43 årsverk.

**Det er ikke mulig å ta inn en så betydelig sum innenfor enhetens ramme uten å redusere bemanning. Årskostnad: kr.1.500.000.**

### **Velferdsteknologi Sanatelltunet.**

I handlingsplanen for 2019-2022 ble det vedtatt å investere i velferdsteknologi. Investeringene startet i 2021. For 2022 og 2023 gjenstår fire investerings tiltak, jfr. omtalt under investeringsbudsjettet. Investeringene i 2022 gir kr. 63.000 i økte årlige lisens-/driftskostnader.

Gevinstrealisering ved innføring av velferdsteknologi:

«Utredning av velferdsteknologi i Oppdal kommune» vedtatt i 2017 ligger til grunn for forslagene til investerings- og driftstiltak knyttet til velferdsteknologi. Utredningsdokumentet beskriver at velferdsteknologien skal være med på å effektivisere tjenestene slik at helse- og omsorgspersonell skal kunne utrette flere oppgaver. På den andre siden skal teknologien bidra til økt livskvalitet for blant annet eldre og kronisk syke, ved at den skal gi ekstra trygghet og sikkerhet, og dermed gjøre at eldre og syke kan bo hjemme selv om de får funksjonsnedsettelse.

Det er vanskelig å tallfeste i hvor stor grad man kan effektivisere tjenestekostnader med velferdsteknologi, men det vil være potensiale for økt ressursutnyttelse.

### **Hjemmetjenester: Konsekvensjustering: Økt innslagspunkt ressurskrevende tjenester.**

Det gjelder innslagspunktet for ressurskrevende (pr. 2020 kr 1.430 000). Erfaring viser at staten øker innslagspunktet kr 41.000 mer enn prisstigningen pr .år pr bruker. Det er et usikkerhetsmoment ved denne økningen derfor er det mest hensiktsmessig at den blir konsekvensjustert hvert år.

Økonomisk konsekvens: kr. 615.000 pr. år. Det forutsettes at en konstatert økning dekkes av tilleggsbevilgningsreserven.

### **Hjemmetjenester: Konsekvensjustering – Endring i Hovedtariffavtalen, helgetillegg**

Fra 01.01.2019 ble det gjennom Hovedtariffavtalen bestemt at arbeidstakere som utfører arbeid mellom kl 00.00 lørdag og kl 24.00 søndag skulle få et høyere helgetillegg.

For ordinært arbeid mellom kl. 00.00 lørdag og kl. 24.00 søndag betales et tillegg på:

for timene pr. arbeidet time

- 0-289\* minst kr 53,-
- 290 til 349\* minst kr 100,-
- 350\* + minst kr 150,-

\*antall timer pr. kalenderår

Med andre ord: det skal bli mer lønnsomt å arbeide i helgene.

Dette medfører en merkostnad for driften når det gjelder variable tillegg som det tidligere ikke har vært beregnet for i budsjettet. Enheten har sett at effekten av bestemmelsen gjennom de to siste år har påført enheten en høy merkostnad, kr. 528.000 pr. år

### **Hjemmetjenester: HP 21-24 Velferdsteknologi: Økte lisens-/driftskostnader.**

I handlingsplanen for 2019-2022 ble det vedtatt å investere i velferdsteknologi. Investeringene startet i 2021. For 2022 og 2023 gjenstår fire investerings-

tiltak, jfr. omtalt under investeringsbudsjettet. Investeringene i 2022-23 gir kr. 122.000 i økte årlige lisens-/driftskostnader.

Gevinstrealisering ved innføring av velferdsteknologi:

«Utredning av velferdsteknologi i Oppdal kommune» vedtatt i 2017 ligger til grunn for forslagene til investerings- og driftstiltak knyttet til velferdsteknologi. Utredningsdokumentet beskriver at velferdsteknologien skal være med på å effektivisere tjenestene slik at helse- og omsorgspersonell skal kunne utrette flere oppgaver. På den andre siden skal teknologien bidra til økt livskvalitet for blant annet eldre og kronisk syke, ved at den skal gi ekstra trygghet og sikkerhet, og dermed gjøre at eldre og syke kan bo hjemme selv om de får funksjonsnedsettelse.

Det er vanskelig å tallfeste i hvor stor grad man kan effektivisere tjenestekostnader med velferdsteknologi, men det vil være potensiale for økt ressursutnyttelse.

### **Hjemmetjenester: HP 21-24 Reduksjon av kostnader innen pleie og omsorg som følge av ulike tiltak (Gjelder enhetene Hjemmetjenesten, Oppdal helsesenter og Helse og familie, men er pr. dato budsjett-teknisk tatt inn under Hjemmetjenesten):**

- Etablering av forvaltningskontor for samtlige enheter i helse og omsorg
- Organisering av ressurskrevende tjenester
- Sammenslåing av dagaktivisering i Skulsvingen 15 (Bjørndalshagen og Huset)
- Etablering av en kompetansebase/bemanningspool for helsepersonell
- Organisering av korttidsplasser og rehabilitering ved Oppdal Helsesenter
- Revidering av kommunens tjenestekriterier
- Tilpasning av ledertetthet
- Organisering av boveiledning
- Samordne renhold mellom helsesenter og BOAS
- Samordne kjøkken helsesenter og BOAS
- Frigjøring av omsorgsboliger som kan benyttes til andre formål
- Omgjøre sykehjemsplasser ved Oppdal helsesenter til omsorgsboliger (avhjæmning av sykehjemsplasser)

Kommunedirektøren vil jobbe videre med disse tiltakene og forutsetter at tiltakene vil resultere i en kostnadsreduksjon i Oppdal kommunes budsjett på anslagsvis 1,5 millioner kroner fra og med 2023.

Se nærmere omtale i Handlingsplan 2021-2024.



## Hjemmetjenester: Betalt spisepause BOAS

Som et ledd i rekruttering og kompetansestyringsprosessen søkes det om midler til å gi de ansatte på Boas betalt spisepause på dagvakter i midtuke. Lønnspolitikken i Oppdal kommune har som mål å være et virkemiddel for å rekruttere, utvikle og beholde nødvendig kompetanse i alle deler av kommunens virksomheter. Lønnspolitikken skal være et av flere virkemidler for å skape en god organisasjonskultur

Dette har vært et tilbakevendende krav fra tillitsvalgte og ansatte, da resten av de ansatte i enheten/kommunen har betalt spisepause. Det blir enklere å rekruttere da alle får de samme arbeidsvilkår, og enklere for arbeidsgiver da pausene kan tas ved behov og ikke etter planlagt tid. Det åpner også for å få til bedre turnuser for de ansatte.

Alternative løsningsmuligheter er at alle i Oppdal kommune ikke har betalt spisepause.

Konsekvens: Hvis ikke kan ansatte søke seg bort fra Boas og til avdelinger hvor spisepausen er inkludert, slik at kompetansen forsvinner. Dette blir også en belastning for arbeidsmiljøet da det er et stadig tilbakevendende tema.

## Aune skole, Drivdalen oppvekstsenter, Midtbygda oppvekstsenter, Oppdal ungdomsskole: Konsekvensjustering Endring i ramme som følge av endring i elevtall og ny årsverkskostnad:

Skolenes budsjettammer blir beregnet etter en egen ressursmodell, hvor bevilgningene endres i takt med endring i elevtall og andre faktorer som avgjør ressursbehovet.

Antatt utvikling i elevtall:

Skoleår:	Drivdalen	Aune	U-skolen	Midtbygda	Sum
2020/21	43	424	232	88	787
2021/22	47	416	214	100	777
2022/23	39	406	230	100	775
2023/24	40	376	236	106	758
2024/25	32	371	261	109	773

Selv om elevtallet i grunnskolene samlet sett er forholdsvis stabilt i planperioden, viser framskrivninger at elevtallet ved Midtbygda og ved ungdomsskolen vil gå opp, mens elevtallet ved Aune barneskole og Drivdalen vil gå ned.

Ungdomsskolen får elevtallsoppgang fra 2023, etter å ha hatt elevtallsnedgang de siste årene. For å delvis kompensere for nedgang i budsjettammene som følge av nedgang i elevtall og endring av grup-

pestørrelsen har skolen de siste to årene budsjettert med ca. 2 millioner kroner i bruk av eget disposisjonsfond. Når budsjettammene øker fra 2023 er det forutsatt at budsjettert bruk av enhetens disposisjonsfond reduseres tilsvarende. Dette innebærer at skolen må løse undervisningen av flere elever med den samme budsjettammen som i dag.

Det er forutsatt at skoler med elevtallnedgang reduserer driftsutgiftene sine, utgifter som i hovedsak er lønnsutgifter. Reduserte lønnsutgifter betyr færre årsverk. For å oppnå en smidig tilpassing av antall ansatte ved skolene og unngå framtidige oppsigelser, har kommunedirektøren iverksatt begrenset ansettelsesstopp. Ledige stillinger ved en skole vil ikke bli utlyst før en har hatt en gjennomgang av eventuell overtallighet og om nødvendig fagkompetanse er tilstede ved en av de andre skolene. Det er kommunedirektøren som godkjenner en evt. ekstern utlysning.

I forbindelse med budsjettarbeidet for 2022 vil skolemodellen bli gjennomgått for se om den gir skolene økonomiske rammer som ivaretar faglige krav i lov og forskrift.

## Oppdal ungdomsskole: BU - 21 Ny elevkantine ungdomsskolen: Driftskostnader og –inntekter ved skolen

Handlingsplanen inneholder en bevilgning på 14 millioner kroner til bygging av elevkantine. Forutsatt at kantinen står ferdig våren 2022, kan kantinen settes i drift ved skolestart høsten 2022. Det anslås at skolen vil få kr. 400.000 i årlige kostnader med betjening av elevkantina og innkjøp av råvarer og at kantina kan gi årlige inntekter fra matsalg på kr. 200.000 (beløpet er usikkert).

Teknisk enhet anslår kr. 240.000 i årlige bygningsmessige driftskostnader til kantinen, som renhold, vaktmestertjenester, forsikring, lys og varme. Beløpet er budsjettert hos Teknisk enhet.

## Høgmo og Pikhaugen barnehager: Nytt – Alternative lokaler for Høgmo i byggeperioden.

Se omtale under kapitlet Investeringstiltak som er innarbeidet i handlingsplanen, avsnittet Xx52 Nybygging og renovering Høgmo og Pikhaugen barnehager.

## Tekniske tjenester: Nytt - Refusjon fra TBRT. Bortfall av leieinntekter ved flytting av eksisterende brannstasjon.

Se omtale av investeringstiltak benevnt «6790 Brannstasjon».

Oppdal kommune er medlem av Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS med en eierandel på 3,06%. Ved bygging av ny brannstasjon er det Oppdal kommune som blir stående som eier for

bygget og gjennomfører de låneopptak som er påkrevd for å gjennomføre prosjektet. Ny brannstasjon er kalkulert til 55 millioner kroner, med bygging i 2022 og 2023. Oppdal kommune leier ut brannstasjonen til TBRT der alle kostnader (kapitalkostnader og driftskostnader) faktureres TBRT i sin helhet. I neste omgang fakturerer TBRT sine eierkommuner for disse kostnadene. For Oppdal kommune sin del vil det si at 3,06% av de årlige kostnadene med ny brannstasjon blir reell kostnad for Oppdal kommune. Oppdal kommunes økte kapital-kostnader som følge av ny brannstasjon er beregnet inn i handlingsplanen. Det er forutsatt at TBRT dekker 96,04% av kapitalkostnadene via tilskudd til Oppdal kommune, beregnet til ca. 2 millioner kroner for hvert år fra og med 2024.

Økte driftskostnader er pr dato vanskelig å anslå og er ikke beregnet inn i handlingsplanen. Ny brannstasjon vil føre til bortfall av leieinntekter for lokaler som i dag disponeres av TBRT, ca. kr. 350.000 pr. år.

#### **Tekniske tjenester: Nytt – Ny elevkantine ungdomsskolen, driftskostnader**

Handlingsplanen inneholder en bevilgning på 14 millioner kroner til bygging av elevkantine. Forutsatt at kantinen står ferdig våren 2022, kan kantinen settes i drift ved skolestart høsten 2022. Det anslås at skolen vil få kr. 400.000 i årlige kostnader med betjening av elevkantina og innkjøp av råvarer og at kantina kan gi årlige inntekter fra matsalg på kr. 200.000 (beløpet er usikkert).

Teknisk enhet anslår kr. 240.000 i årlige bygningsmessige driftskostnader til kantinen, som renhold, vaktmestertjenester, forsikring, lys og varme.

#### **Tekniske tjenester: Konsekvensjustering – Utrekk av engangsbeløp gitt til Akutthjelper Brann- og redningstjenesten**

I Budsjett 2021 ble det bevilget kr. 50.000 til tilskudd til kurs og frikjøp av personell. Beløpet var finansiert av infrastrukturfondet. Bevilgningen trekkes ut fra og med 2022.

#### **Tekniske tjenester: Konsekvensjustering - Andel lisens digitalt stoffkartotek**

I driftsavdelingene vann, avløp og bygg (inkl. renhold), er det av HMS-tjenesten blitt gjort oppmerksom på at Oppdal kommune må forholde seg til diverse lovkrav om internkontroll. Et av disse kravene går på å til enhver tid ha oppdaterte oversikter av kjemikaliene de bruker. Det skal finnes oppdaterte HMS-datablad og lett tilgjengelige verneblad for samtlige kjemikalier. I tillegg skal det utføres risikovurderinger for samtlige kjemikalier man bruker og gjøres vurderinger på om man kan erstatte produktene med bedre alternativer.

Driftsavdelingen i Tekniske tjenester benytter en betydelig mengde kjemikalier, og har forsøkt å ha en løsning basert på papirpermer. Tekniske tjenester klarer ikke møte dette lovkravet med dagens papirbaserte løsning, og ser seg derfor nødt til å ta i bruk en programvare skal gjøre denne oppgaven mer overkommelig.

#### **Tekniske tjenester: Konsekvensjustering - Kommunens festeforhold Álma bolig- og industriområde**

Oppdal kommune mottok våren 2018 krav om regulering av festeavgift for eiendommene markert med ark 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 (Álma bolig og industriområde) som står for regulering pr. 1.7.2018. Kravet ble behandlet i Oppdal kommunestyre den 15.11.2018 sak 18/124.

Det ble tatt ut skjønnsbegjæring og skjønn ble avholdt 13 og 14 oktober 2020. Skjønnen ble avhjemlet den 17.12.2020 og spørsmålet om anke ble behandlet i Kommunestyret den 28.01.2021 i sak 21/12 (Ephorte sak 2018/2201-6).

Ingen av partene anket skjønnet og resultatet er nå rettskraftig. I K-sak 21/12 går følgende frem sitat; Netto Årlige kostnader til festeavgifter som følge av tingrettenes skjønn (kr 150.000,- innarbeides i handlingsplan 2022 – 2025.

#### **Tekniske tjenester: Konsekvensjustering – driftsutgifter deponi.**

Driftskonsekvens 619-deponi (selvkost): kr. 169.000,- (Finansieres via fond som bygges av gebyrpåslag på avfallsgebyret).

Driftskonsekvens Oppdal kommune (utenfor selvkost): kr. 43000,- f.o.m. 2022.

Før ReMidt ble dannet lå driften av deponiet under avfallsområdet. Oppdal kommune skal fortsatt ha ansvaret for driften av deponiet (ref. pkt. 1.2.43). Driftsutgifter til deponiet fordeles med 80% som belastes abonnentene og 20% av Oppdal kommune. Årsaken til denne inndelingen er at ca. 20% av deponiets innhold er avfall fra næring, og dette kan ikke abonnentene belastes for. Deponiet vil snart bli avsluttet, og det forventes at utgiftene til drift vil reduseres etter 2025, siden man da skal over i etterdriftsfasen som varer i 30 år etter at deponiet legges ned.

I etterdriftsfasen vil det fremdeles være igjen noe kostnader med oppfølging. Dette er hovedsakelig snakk om prøvetaking, vedlikehold av sigevannssystem, gassmålinger, rapportering, budsjett/regnskap, lønnskostnader, samt tilsynsrelaterte kostnader. Forutsatt at sigevannsanlegget fungerer vil det bli noe mindre aktivitet på deponiet i etterdriftsfasen, og noe av kostnadene vil falle bort (eksempelvis leie av grunn).

## **Tekniske tjenester: Nytt – økte driftskostnader ny Høgmo barnehage.**

Se omtale under kapitlet Investeringstiltak som er innarbeidet i handlingsplanen, avsnittet Xx52 Nybygging og renovering Høgmo og Pikhaugen barnehager.

## **Helse og familie: Konsekvensjustering - Ressurskrevende tjenester innen psykisk helse- og rusarbeid**

Psykisk helse- og rusarbeid opplever at flere unge brukere har behov for omfattende tjenester. Som følge av endrede behov for tjenester i psykisk helse- og rusarbeid har enheten økt sin tjenesteyting med 17 timer per uke, noe som gir en økt kostnad på kr. 117.000 pr. år. I tillegg er det opprettet nye tjenester med 98 timer pr. uke, noe som gir en økt kostnad på kr. 1.705.000 pr. år.

Enheterne innen omsorg, helse og familie må håndtere disse kostnadene innenfor enhetenes budsjettammer, jfr. omtale under kapitlet Særlige forhold av betydning i handlingsplanperioden, avsnittet om Tilpasninger av tjenestenivået innen helse- og omsorgstjenestene.

## **Helse og familie: Nytt – Psykologspesialist**

8. juni 2017 vedtok Stortinget en lovfesting ved at psykolog skal være en del av kjernekompetansen i en hver kommune. Kravet gjaldt fra 1. januar 2020. Tiltaket ble fremmet i budsjett for 2020, men ble ikke prioritert.

Kommunen får stadig flere oppgaver som krever ulik kompetanse. Ansvarsdelingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten endres, og kommunene tillegges nye oppgaver. Oppdal kommune har vurdert at det er behov for psykolog med spesialisitet både på barn og unge, samt på voksne. Med en kommunal psykolog med spesialisering på barn og unge vil personell/tjenester som inngår i kommunale tjenester kunne motta fagstøtte og veiledning. Sannsynligheten for at flere med behov for oppfølging avdekkes og muliggjør tidligere intervensjon. Familier med forhøyet sårbarhet og risiko vil kunne motta lavterskel behandlings- og oppfølgingstilbud. Barn og unge vil i større grad kunne sikres rett hjelp til rett tid også av psykolog når det er behov for det. Kommunen har også et hovedansvar for personer med lettere og forbigående moderate psykiske lidelser. Veiledere

og retningslinjer peker videre på psykologen som en viktig del av kommunens tilbud innenfor lokalt psykisk helse- og rusarbeid, inkludert selvmordsforebygging og krisearbeid. Med en kommunal psykolog vil man i betydelig grad kunne yte veiledning til ansatte, bistå i tjenesteplanlegging, samtaler med brukere mv. Dette vil styrke målet om tidlig innsats for å forebygge forverring og innleggelser hos brukere med utfordringer knyttet til psykisk helse- og rus. Stillingene er ikke klinisk rettet, men vil jobbe på systemnivå i tråd med mål for å ansette psykolog i kommunene. Det er gjort en utredning og konkludert med behov for å ansette 2 kommunale psykologer med hver sin spesialisering (spesialisering i arbeid med barn og unge samt spesialisering i arbeid med voksne). Med de økonomiske midlene vi har til rådighet er det kun realistisk å kunne ansette en psykologspesialist.

Oppdal kommune har gjort en formell henvendelse til Rennebu kommune for en avklaring om avtaleinngåelse om kjøp av psykolog tjeneste. Samarbeidsavtalen om felles kommunepsykolog er drøftet i administrasjonen og med kommunedirektøren. Oppdal kommune stiller som vilkår at Rennebu kommune medfinansierer 40% stilling til kommunepsykolog f.o.m. 2022. Dette for å sikre rekruttering, stabilitet og kvalitet i tjenesteytingen. Oppdal kommune v/enhet helse og familie har etter oppdrag fra kommunestyret omdisponert midler tilsvarende 60% kommunepsykologressurs. Rennebu kommune har hatt en gjennomgang av saken og har konkludert med at de ikke ønsker å kjøpe 40% psykologtjenester fra Oppdal.

Oppdal kommune må selv legge inn resterende 40% i handlingsplanen for å ha mulighet til å rekruttere og beholde psykologspesialisten.

Lønn til 1 psykologspesialist kr. 964 000.  
Driftskostnader kr. 40 000 (husleie, kurs mm.).  
Helse og familie sine egne midler til 60%: 623 000  
Behov for dekning av 40%: 341 000

## **Kraftrettigheter: Konsekvensjustering - Endring i netto inntekt.**

Forutsetningene er omtalt i kapitlet Økonomiske forutsetninger for handlingsplanen, under avsnittet Konesjonskraft. Disse forutsetningene gir en forventet økning i netto inntekter sammenlignet med 2021 på kr. 655.000.

# Handlingsplan 2022-2025

## Samlet oversikt over driftstiltak innarbeidet i handlingsplanen

<b>Plan og forvaltning</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
HP 21-24: Uttrekk av bruk av enhetens fond til delfinansiering av kommunal ettersøksordning trafikkskadd vilt	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Finansiert ved enhetens disposisjonsfond	100 000	100 000	100 000	100 000
Konsekvensjustering: Uttrekk av kostnad til digitalisering av bygningsarkivet	-302 000	-302 000	-302 000	-302 000
Finansiert ved enhetens disposisjonsfond	302 000	302 000	302 000	302 000
Konsekvensjustering: Kostnader til regulering av skiløyper	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Finansiert ved enhetens disposisjonsfond	200 000	200 000	200 000	200 000
HP 21-24: Sertifisering miljøfyrtårn	30 000	30 000	30 000	30 000
Konsekvensjustering: Avvikling av tilskudd til Kongevegen over Dovrefjell	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Nytt: Nytt sak-/arkivsystem: Driftskostnader for eByggesøknad	321 000	321 000	321 000	321 000
Driftskostnader for eByggesøknad finansieres ved økte byggesaksgebyr	-321 000	-321 000	-321 000	-321 000
TrønderAlpin - økonomisk støtte kr. 200.000 pr. år er videreført for årene 2022-2025 (beløpet er allerede en del av rammen til PoF)				
<b>Sum</b>	<b>-70 000</b>	<b>-70 000</b>	<b>-70 000</b>	<b>-70 000</b>
<b>Stab-/støttetjenester</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
HP 21-24: Ordning av arkivsaker - IKA Trøndelag		882 000		
HP 21-24: Nytt sak-/arkivsystem: Økte lisenskostnader		226 000	226 000	226 000
Nytt: Lisens e-Handel	60 000	60 000	60 000	60 000
Nytt: Lisenser IKT	300 000	300 000	300 000	405 000
Nytt: Tilskudd til Trøndelag fylkeskommune til ny bru over Ålma				5 000 000
Bruk av infrastrukturfond				-5 000 000
<b>Sum</b>	<b>360 000</b>	<b>1 468 000</b>	<b>586 000</b>	<b>691 000</b>
<b>Helse- og oppvekstforvaltning</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Konsekvensjustering:Pensjon private barnehager - redusert tilskudd og skjermingsordning. Foreslått endring i regelverk fra 1.1.21 ikke gjennomført.	256 000	256 000	256 000	256 000
Konsekvensjustering: Oppsagt medlemsskap studiesenteret	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Konsekvensjustering: uttrekk av midler til Prosjekt Bondens medarbeider	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Bondens medarbeider finansiert av fond	150 000	150 000	150 000	150 000
<b>Sum</b>	<b>196 000</b>	<b>196 000</b>	<b>196 000</b>	<b>196 000</b>
<b>Politisk styring og kontroll</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Konsekvensjustering: Kommune- og stortingsvalg	-300 000	200 000	-300 000	0
<b>Sum</b>	<b>-300 000</b>	<b>200 000</b>	<b>-300 000</b>	<b>0</b>

# Handlingsplan 2022-2025

<b>Oppdal helsesenter (OHS)</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Nytt: Betalt spisepause	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
HP 21-24: Velferdsteknologi Sanatelltunet	63 000	63 000	63 000	63 000
<b>Sum</b>	<b>1 563 000</b>	<b>1 563 000</b>	<b>1 563 000</b>	<b>1 563 000</b>
<b>Hjemmetjenester</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Konsekvensjustering: Økt innslagspunkt ressurskrevende tjenester				
Konsekvensjustering: Endring i Hovedtariffavtalen: Helgetillegg	528 000	528 000	528 000	528 000
HP 21-24: Velferdsteknologi: Integrasjon til fagsystem		40 000	40 000	40 000
HP 21-24: Velferdsteknologi: Elektroniske dørlåser hos hjemmeboende	82 000	82 000	82 000	82 000
HP 21-24: Reduksjon av kostnader innen pleie og omsorg (Hjemmetjenesten, Oppdal helsesenter og Helse og familie) som følge av ulike tiltak		-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Nytt: Betalt spisepause Boas	400 000	400 000	400 000	400 000
<b>Sum</b>	<b>1 010 000</b>	<b>-450 000</b>	<b>-450 000</b>	<b>-450 000</b>
<b>Aune barneskole</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Konsekvensjustering: Endring pga elevtall og ny årsverkskostnad	-868 000	-1 504 000	-3 273 000	-3 271 000
<b>Sum</b>	<b>-868 000</b>	<b>-1 504 000</b>	<b>-3 273 000</b>	<b>-3 271 000</b>
<b>Drivdalen oppvekstsenter</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Konsekvensjustering: Endring pga elevtall og ny årsverkskostnad	222 000	-226 000	-166 000	-656 000
<b>Sum</b>	<b>222 000</b>	<b>-226 000</b>	<b>-166 000</b>	<b>-656 000</b>
<b>Midtbygda oppvekstsenter</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Konsekvensjustering: Endring pga elevtall og ny årsverkskostnad	503 000	550 000	668 000	872 000
<b>Sum</b>	<b>503 000</b>	<b>550 000</b>	<b>668 000</b>	<b>872 000</b>
<b>Oppdal ungdomsskole</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Konsekvensjustering: Endring pga elevtall og ny årsverkskostnad	-520 000	1 178 000	1 833 000	3 740 000
Reduksjon bruk av fond		-1 178 000	-1 833 000	-1 986 000
Konsekvensjustering: Ny elevkantine: Driftskostnader	200 000	400 000	400 000	400 000
Konsekvensjustering: Ny elevkantine: Driftsinntekter	-100 000	-200 000	-200 000	-200 000
<b>Sum</b>	<b>-420 000</b>	<b>200 000</b>	<b>200 000</b>	<b>1 954 000</b>
<b>Høgmo og Pikhaugen barnehager</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Nytt: Alternative lokaler for Høgmo i byggeperioden		680 000	560 000	
<b>Sum</b>	<b>0</b>	<b>680 000</b>	<b>560 000</b>	<b>0</b>

# Handlingsplan 2022-2025

<b>Tekniske tjenester</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Nytt: Refusjon fra TBRT brannstasjon (96,94%)		-1 871 000	-2 232 000	-2 265 000
Nytt: Bortfall av leieinntekter ved flytting av eksisterende brannstasjon		175 000	350 000	350 000
Nytt: Ny elevkantine ungdomsskolen: driftskostnader	120 000	240 000	240 000	240 000
Konsekvensjustering: uttrekk av engangsbeløp gitt til Akutthjelper brann- og redningstjenesten	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Finansiert via infrastrukturfondet	50 000	50 000	50 000	50 000
Konsekvensjustering: Andel lisens digitalt stoffkartotek	40 000	40 000	40 000	40 000
Konsekvensjustering: Kommunens festeforhold Ålma bolig- og industriområde	150 000	150 000	150 000	150 000
Konsekvensjustering: driftsutgifter deponi (selvkost)	169 000	169 000	169 000	169 000
Finansiert ved bruk av selvkostfond	-169 000	-169 000	-169 000	-169 000
Konsekvensjustering: driftsutgifter deponi (ikke selvkost)	43 000	43 000	43 000	43 000
Nytt: Økte driftskostnader ny Høgmo barnehage			135 000	802 000
<b>Sum</b>	<b>353 000</b>	<b>-1 223 000</b>	<b>-1 274 000</b>	<b>-640 000</b>
<b>Helse og familie</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Konsekvensjustering: utvidelse av tilbud til ressurskrevende tjenester				
Konsekvensjustering: Ny bruker ressurskrevende tjenester				
Nytt: Psykologspesialist	341 000	341 000	341 000	341 000
<b>Sum</b>	<b>341 000</b>	<b>341 000</b>	<b>341 000</b>	<b>341 000</b>
<b>NAV</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
<b>Sum</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Kirkelig sektor</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
<b>Sum</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Kulturhuset</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
<b>Sum</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Annet, Tilleggsbevilgninger, avskrivninger</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
<b>Sum</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Kraftrettigheter</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Konsekvensjustering: Endring i netto inntekt	-655 000	-655 000	-655 000	-655 000
<b>Sum</b>	<b>-655 000</b>	<b>-655 000</b>	<b>-655 000</b>	<b>-655 000</b>

## Investeringstiltak

Investeringstiltakene som er en del av handlingsplanen 2022-2025 vises i vedlagte hovedoversikt Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-5 første ledd og Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-5 andre ledd.

### Investeringstiltak som er innarbeidet i handlingsplanen

Tallene i forkant av navnet på investeringene (for eksempel xxx1) henviser til prosjektnummeret som vises i vedlagte hovedoversikt Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-5 første ledd.

#### 1174 IKT infrastruktur

Det er nødvendig å oppgradere og holde vedlike Oppdal kommunes IKT-infrastruktur, herunder teknisk plattform og felles grunnleggende programvare. Det krever årlige investeringer. En god ikt-infrastruktur kommer hele organisasjonen til gode.

Kostnader med enkelte av investeringene i tabellen nedenfor er sårbare for utviklingen i valutakursen. Kostnadsoverslagene legger til grunn kjente priser medio mars 2021. Kostnadsoverslagene er i hele 1.000 kroner. Investeringsbeløp er inkl. mva. Driftsbeløp er uten mva.:

Tiltak	År	Kostnad
Server/Lagring/Backup	2022	Investering Kr. 919 Drift: Kr. 30
Trådløsbaser	2022	Investering Kr. 1.200 Drift kr. 105 fra og med 2025
Citrix – oppgradert lisens	2022	Investering Kr. 150 Drift kr. 270
Div infrastruktur: Simplivity/Arbitor Switch på IT-kontoret Bytte MM mot SM, samt RJ-455-kabling	2022	Investering Kr. 63 Investering kr. 88 Investering kr. 63
Utskifting av servere	2023	Investering kr. 250
Bytte av tynnklienter	2023	Investering kr. 500
UPS	2023	Investering kr. 225
Management server	2024	Investering kr. 100

#### Server/Lagring/Backup

Storeonce må uvides med ny hylle. Co-termining med dagens vedlikeholdsavtale, er igjen 1 år på denne. Apollo må byttes da denne nå er full og vi ikke har mere ledig plass til å ta vare på backup-filene våre. Inkludert er 5 års support i prisen.

#### Trådløsbaser

Vi har mange trådløsbaser(AP) som går ut på dato i April 2022. Disse må skiftes ellers vil trådløsnettet vårt slutte å virke i store områder i kommunens

bygningssmasse. Etter 3 år kommer lisens på trådløsbasene (fra 2025 og summen her er estimert).

#### Citrix – oppgradert lisens

Oppgradere lisensen vår så vi kan få støtte for provisjonering. Dette innebærer veldig kort i prinsippet at vi får en ny, reinnstallert Citrix hvert døgn, og alle endringer osv blir rullet tilbake og vi starter hver dag med et friskt miljø. Inneholder også kostnad for selve jobben med å sette dette i drift.

#### Div. infrastruktur:

Simplivity/Arbitor: Dette er en server som står og sjekker at alle noder i det virtuelle miljøet er ok, og kjører failover om det er nødvendig. Det er denne serveren som sier at Helsesenteret er primært serverrom for det virtuelle miljøet om det blir brudd mellom Rådhuset og Helsesenteret. Det er vanskelig å tallfeste driftskostnaden fordi det inngår sammen med alle andre servere, men det kan medføre økning.

Switch på IT-Kontoret, denne er full, inkludert 5 års vedlikehold

Bytte ut MM mot SM imellom serverrom og patcherom, samt RJ-455 kablingen: Er gammel CAT 5. Dette for å forbedre hastighet og stabilitet, samt at det begynner å bli for mye motstand i fiberkabelen som ligger der.

#### Utskifting av servere

Skifte alle Windows server 2012 R2. End of support 10/10/2023. Dette kan skje før avhengig av hva leverandører bestemmer. Investeringskostnaden forutsetter at noen av dagens servere blir skybasert i løpet av perioden. Om alle servere fortsatt er i hus kan det tillegges ca 150.000.

#### Bytte av tynnklienter

På grunn av helseplattformen og usikkerhet knyttet opp mot om tynnklienter/Wyze kan benyttes, kan disse måtte erstattes med vanlige datamaskiner. Kostnad er for stasjonære maskiner og forutsetter at dagens skjerm, tastatur og mus kan benyttes.

#### UPS

Nødstrømbatterier. De vi har er gamle og må byttes

## Management server

Sjekk alder OPPMAN1, dagens er Gen9, kritisk server

## 1175 Nytt sak-/arkivsystem

Dagens sak-/arkivsystem (ePhorte) er i handlingsplanen 2021-2024 forutsatt erstattet av et Noark5-godkjent system i 2021. Det er et omfattende arbeid å erstatte systemet. Det er derfor bevilget 50% prosjektstilling i 6 måneder i 2021 (kostnad kr. 400.000) for å utføre planlegging og forarbeid i 2021 før selve implementeringen av nytt system starter i 2022. Fra 2022 fortsettes det at post-/arkiv-/sekretariatet (PAS) løser implementeringen innenfor gjeldende stillingsressurs. Anskaffelsen vil skje i samarbeid med Værnesregionen. Endelig prisoverslag forventes i juni 2021.

Kostnadsoverslag:

Investeringskostnader 2022: kr. 2 000 000 inkl. mva.

Driftskostnader 2022 for nytt sak-/arkivsystem (uten mva.): kr. 426.000. Beløpet fratrekkes kr. 200.000 som er driftskostnader til dagens system. Netto årlige merkostnader til drift blir kr. 226.000.

## Xxx1 Velferdsteknologi

Innføring av velferdsteknologi skal starte opp i Oppdal i 2021 etter gjeldende plan. Kommunen vil gjennom lovgivning være pålagt å kunne tilby velferdsteknologiske tjenester innen utgangen av 2020.

I inneværende handlingsplan er det inntatt investerings- og driftsutgifter knyttet til innføring av ulike tiltak. Tidsplanen for videre innføring er som følger (*beløp uten mva*):

Tiltak	Innføring	Kostnad i økonomiplan	Investerings-tilskudd Husbank
Integrasjon til fagsystem	2023	Investering Kr. 349 000 Drift Kr. 40 000	Tilskudd fra Husbanken Kr. 192 000
Digitalt tilsyn hjemmeboende	2022	Investering Kr. 50 000	Tilskudd Husbank Kr. 27 000
Elektriske dørlåser hjemmeboende	2022	Investering Kr. 806 000 Drift Kr. 82 500	Tilskudd Husbank Kr. 443 000
Elektriske dørlåser BOAS og sykehjem	2022	Investering Kr. 2 912 000	Tilskudd Husbank kr. 1 601 000

Velferdsteknologi Sanatell-tunet	2022	Investering kr. 600.000 Drift kr. 63.000	Tilskudd Husbanken kr. 330.000
----------------------------------	------	---	--------------------------------

Integrasjon til fagsystemer utsettes til vi tar i bruk Helseplattformen da en integrasjon i dagens fagprogram vil medføre at vi må gjøre nye endringer når vi kobler oss på ny helseplattform. – Investering Kr.349 000 og drift kr. 40 000.

Velferdsteknologi Sanatell-tunet: I byggeperioden ble en leverandør valgt for å levere pasientsignal og klokkealarm med ulike funksjoner til Sanatell-tunet. Systemet består av DECT-telefoner som det kan ringes med internt, men det kan ikke lenger ringes ut etter at Oppdal kommune gikk over fra fastapparat til mobiltelefoner i 2020. Det har vært uforutsette problemer knyttet til oppgraderinger og strømbrydd før jul, som har medført til dels betydelige utgifter til service. Strømbryddet har også medført at id-kortene ikke lenger virker på dørene, og det må benyttes nøkkel. Problemet er enda ikke løst. Oppdal kommune er i gang med å installere nytt system for velferdsteknologi ved OHS, BOAS og i hjemmetjenesten, og det vurderes som svært hensiktsmessig at også Sanatell-tunet får samme system. Dette begrunnes både i lavere service- og oppgraderingskostnader, i tillegg til kompetanse og kunnskap blant brukere av systemet.

Når det gjelder investeringer til velferdsteknologi i kommunale bygg og institusjoner er det nå mulig å få dekt inn til 55 % av disse utgiftene gjennom Husbankens investeringstilskudd.

Gevinstrealisering ved innføring av velferdsteknologi:

«Utredning av velferdsteknologi i Oppdal kommune» vedtatt i 2017 ligger til grunn for forslag til investerings- og driftstiltak knyttet til velferdsteknologi i årets handlingsplan. Utredningsdokumentet beskriver at velferdsteknologien skal være med på å effektivisere tjenestene slik at helse- og omsorgspersonell skal kunne utrette flere oppgaver. På den andre siden skal teknologien bidra til økt livskvalitet for blant annet eldre og kronisk syke, ved at den skal gi ekstra trygghet og sikkerhet, og dermed gjøre at eldre og syke kan bo hjemme selv om de får funksjonsnedsettelse.

Det er vanskelig å tallfeste i hvor stor grad man kan effektivisere tjenestekostnader med velferdsteknologi, men det vil være potensiale for økt ressursutnyttelse.



## Xx01 Oppgradering hjemmesiden

Det er behov for oppgradering av hjemmesiden til Oppdal kommune. Vi kjører i dag på Episerver versjon 11.10.6. Nyeste versjon i dag er 11.20.5.

Hjemmesiden bør være mest mulig oppdatert nettopp fordi det er portalen mot publikum

Vi må gjennomgå kravene til universell utforming(UU) av nettsiden vår, slik at den tilfredsstillende disse kravene. Ansvaret for at disse kravene er på plass er vårt, leverandøren har ansvar for å legge til rette for at det er mulig.

## Xx02 E-Handel-modul

E-handel i vårt Visma økonomiprogram gir mulighet for fullt integrert bestilling, fakturabehandling og betaling ved anskaffelser. Mesteparten av arbeidet utføres før bestilling sendes leverandør. Løsningen automatiserer innkjøpsprosessen og strømlinjeformer vår innkjøp. Gevinster vil i hovedsak være mindre arbeid totalt ved hvert kjøp og økt avtalelojalitet. En tverrfaglig arbeidsgruppe fra hele organisasjonen har vurdert dette som et bidrag til økt digitalisering og effektivitet.

## Xx03 E-byggesak-modul

E- byggesak er prioritert programvare for byggesaksbehandling. eByggesak er eid av KS og følger nye standard for elektronisk søknad og saksbehandling. E-byggesak gir mindre feil i søknader, raskere innlevering av søknad og raskere svar fra kommunen. Summen for kommunens brukere vil bli mer effektiv saksbehandling.

eByggesak har i tidligere handlingsplaner tidligere vært prioritert gjennom digitaliseringsgruppa. Etter at Oppdal kommune har gått sammen med Værnesregionen om anskaffelse av nytt arkiv- og saksbehandlingssystem er eByggesak ikke lenger prioritert med denne anskaffelsen. For POF og byggesak spesielt, PAS og servicetorget vil innføring av e- byggesak gi betydelig mer effektivisering av saksbehandling, veiledning og innsynsløsning. Stor del av effektivisering ved nytt arkiv- og saksbehandlingssystem ligger herav i programvaren til eByggesak. Av denne grunn er det viktig at eByggesak blir prioritert i tid samtidig som anskaffelse av nytt saksbehandlings- og arkivsystem.

Effektiviseringsgevinsten skal tas ut som mer tilsyn i byggesaker. I tillegg vil kommunikasjon og veiledning i skje gjennom modulen til E-byggesak, som vil redusere tidsbruk hos PAS samt servicetorget. Kostnaden for implementering og drift vil skje gjennom selvkostregnskapet og dekkes gjennom gebyr på byggesak.

Kostnadsoverslag: Investeringskostnad kr 220.000. Årlig driftskostnad/ lisens kr 321.000

## Xx04 Kjøkkenutstyr Oppdal helsesenter

Kjøkkenutstyret på hovedkjøkkenet er gammelt og slitt, og må fornyes for å videreføre matproduksjon til helsesenteret, BOAS, Sanatelltunet og hjemmeboende. Prioritert rekkefølge:

1. Oppvaskmaskin/grovskrubb installert desember 1998.Utslitt, reparert for ca. 30.000 siste 10 måneder. Driftsstans vil medføre risiko for kryssforurensning, samt at større gjenstander må vaskes for hånd. Kr.51.395
2. Blåsekjøler/hurtignedkjøler installert desember 1998. Utslitt reparert ofte de siste årene. Kjølemedium, som ikke lenger er lovlig i bruk, lekker, og kan ikke erstattes. Driftsstans vil medføre en kraftig reduksjon i mattilbudet til hjemmeboende. Kr.60.187
3. Stekebord installert desember 1998 .Utslitt. Kun 25% av overflaten har full effekt. Ikke reparerbart. Kr.39.990
4. Mikser gulvmodell installert 1990. Slitt og for liten kapasitet, i forhold til behovet. Nye deler kan ikke skaffes. Kr.71.288
5. Konveksjon/bakeovn installert desember 1998. Usikkert hvor lenge den vil vare. Driftsstans fører til større press på/og konflikt i forhold til bruk av andre ovner( produksjon av middag/lunsj/frokost). Kr.24.500,-

Det signaliseres lang leveringstid pga. Covid-19, det er avgjørende å få bestilt så raskt som mulig da det forventes at utstyret blir ubrukbart i løpet av kort tid og det vil få store konsekvenser for matproduksjon.



## VA-anlegg (Vann, Avløp)

Teknisk enhets forslag til investeringsprogram foreslås gjennomført, jf. tiltaksforslagene i vedlegg til handlingsplan 2022-2025. Økte kostnadene til renter og avdrag forutsettes dekket via vann- og avløpsgebyrene. Tiltakene er foreslått i prioritert rekkefølge med hensyn på risiko og sårbarhet.

## Xx20 Sanering vann, Roseringen

Investering vann: kr 1.557.000 i 2022

Investering vann: kr 254.000 i 2023

Det legges ny vannledning i Roseringen. Der det er

nødvendig, gis det samtidig pålegg om utskifting av private stikkledninger.

I 2023 må det pusses opp, tilsås, avrettes og asfalteres etter sanering i 2022.

### **Xx21 Sanering avløp, Roseringen**

Investering avløp: kr 2.336.000 i 2022

Investering avløp: kr 340.000 i 2023

Gammelt ledningsnett erstattes av nye i Roseringen. Der det er nødvendig, gis det samtidig pålegg om utskifting av private stikkledninger.

I 2023 må det pusses opp, tilsås, avrettes og asfalteres etter sanering i 2022.

### **xx22 Høydebasseng og pumpestasjon Driva**

Investering vann: kr 3.670.000 i 2023

Det må bygges høydebasseng og tilhørende pumpestasjon i Driva for å sikre leveranse av nok og godt drikkevann.

### **Xx23 Sanering vann, Brennhaugen**

Investering vann: kr 2.592.000 i 2023

Investering vann: kr. 788.000 i 2024

Det legges ny vannledning i Brennhaugen. Der det er nødvendig, gis det samtidig pålegg om utskifting av private stikkledninger.

I 2024 må det pusses opp, tilsås, avrettes og asfalteres etter sanering i 2023.

### **Xx24 Sanering avløp, Brennhaugen**

Investering avløp: kr 3.888.000 i 2023

Investering avløp: kr. 874.000 i 2024

Gammelt ledningsnett erstattes av nye. Der det er nødvendig, gis det samtidig pålegg om utskifting av private stikkledninger.

I 2024 må det pusses opp, tilsås, avrettes og asfalteres etter sanering i 2023.

### **Xx25 Sanering vann Morkel-/Kremlevegen**

Investering vann: kr 3.333.000 i 2024

Investering vann: kr. 760.000 i 2025

Det legges ny vannledning i deler av Morkelvegen og Kremlevegen. Der det er nødvendig, gis det samtidig pålegg om utskifting av private stikkledninger.

I 2025 må det pusses opp, tilsås, avrettes og asfalteres etter sanering i 2024.

### **Xx26 Sanering avløp, Morkel / Kremlevegen**

Investering avløp: kr. 4.630.000 i 2024

Investering avløp: kr. 829.000 i 2025

Gamle avløpsledninger erstattes av nye i deler av Morkelvegen og Kremlevegen. Der det er nødvendig, gis det samtidig pålegg om utskifting av private stikkledninger.

I 2025 må det pusses opp, tilsås, avrettes og asfalteres etter sanering i 2024.

### **Xx27 Sanering vann Solei-/Røllik-/Røsslyngvegen**

Investering vann: kr 3.072.000 i 2025

Det legges ny vannledning i deler av Solei- / Røllik- / Røsslyngvegen. Der det er nødvendig, gis det samtidig pålegg om utskifting av private stikkledninger.

### **Xx28 Sanering avløp Solei-/Røllik-/Røsslyngvegen**

Investering avløp: kr 4.608.000 i 2025

Gamle avløpsledninger erstattes av nye i deler av Solei / Røllik / Røsslyngvegen. Der det er nødvendig, gis det samtidig pålegg om utskifting av private stikkledninger.

### **Xx29 og xx30 Digitaliseringsprosjekt: Etablering av fjernavleste vannmålere**

Investering 614 vann: kr 150.000 i 2022-2025

Investering 617 avløp: kr. 150.000,- i 2022-2025

For etablering av fjernavleste vannmålere hos abonnentene kreves innkjøp av antenner, programvare og sendere / mottakere som monteres på vannmålerne. Dette for å øke service mot våre abonnenter. Grunnen til at vannmålerne også belaster området avløp er fordi også avløpsgebyret også beregnes ut fra forbrukt vann.

### **Xx31 Forprosjekt slambehandlingsløsning Oppdal sentrum RA**

Investering avløp: kr. 200.000,- i 2022

Oppdal kommune har siden oppstarten av renseanlegget i 1995 kompostert avløpsslammet selv i vår egen komposteringstrommel. Dette er en betydelig mere kostnadseffektiv måte å håndtere slammet på enn å kjøre slammet til et eksternt slambehandlingsanlegg. Trommelen begynner nå å vise tegn på å bryte sammen, og Oppdal kommune har ikke lyktes i å finne leverandører av kompostromler. Oppdal kommune har også konkludert med at det høyst sannsynlig ikke er mulig å reparere eksisterende trommel. I den forbindelse er det planlagt å kjøre et forprosjekt for å kartlegge muligheter for videre håndtering av slammet fra Oppdal sentrum renseanlegg.

Hvis reaktoren slutter å fungere før man har en erstatningsløsning klar vil dette få store følger både økonomisk og miljømessig. Da må avløpet etter en grovsiling gå så å si urensset ut i Driva inntil vi har fått bygd om anlegget slik at slammet kan fraktes til et eksternt behandlingsanlegg. Det er stor sannsynlighet for at reaktoren ikke vil fungere lenge nok til at vi får avklart om det må bygges nytt renseanlegg, og gitt konsekvensene av å ikke ha noen alternativ løsning på slamhåndteringen klar spilles forslaget inn i 2022.

## **Xx32 Avslutningsplan avfallsdeponi**

Investering fra deponifond (opparbeidet av kommunalt påslag): kr. 160.000,- i 2022

Investering Oppdal kommune: kr. 40.000,- i 2022  
Tidligere lå deponiet under budsjettområdet avfall. En kommune kan unnlate å bygge opp et avslutnings- og etterdriftsfond i og med at en kommune ikke kan gå konkurs, og da vil utgifter dekkes løpende av gebyrinntekter. Etter at Remidt IKS tok over avfallshåndteringen i Oppdal kommune endret situasjonen seg i og med at Oppdal kommune ikke lenger ble mottaker av gebyrinntektene fra avfallsgebyret.

Deponiet gjelder «gamle synder» og er fremdeles Oppdal kommunes ansvar. Dermed kreves det nå inn et kommunalt påslag på avfallsgebyret som skal dekke utgifter til avslutning og etterdrift av deponiet. Lovverket sier derimot det ikke kan tas inn kommunalt påslag for å dekke forpliktelser for næringsavfall som er deponert. Det er estimert at 20% av avfallet i deponiet er næringsavfall. Dette betyr at 20% av kostnadene med avslutning og etterdrift av deponiet må finansieres av Oppdal kommune, dvs. ikke av selvkostområder.

Etterdriftsperioden er 30 år, og regnes fra den datoen Statsforvalteren godkjenner avslutningen. For å avslutte et deponi skal avslutningsplanen godkjennes av Statsforvalteren 18 måneder før deponiet avsluttes. Deponiet forventes å bli fylt opp i løpet av 2021/22.

I og med at Oppdal kommune ikke har stillingshjemler til drift av deponi (med unntak av 5% til daglig drift og 2% til rapportering), er det planlagt å leie inn eksterne firma til å utarbeide avslutningsplan, slik at man kan starte prosessen med å avslutte deponiet. Før man har en avslutningsplan klar vil det ikke bli spilt inn tiltak i handlingsprogrammet for selve avslutningen. Selve avslutningen antas å koste mellom 1 og 2 millioner. I tillegg vil det mest sannsynlig bli kostnader til etterdrift de neste 33 årene, som finansieres med 80% av avslutningsfondet som bygges opp av kommunalt påslag (antatt frem til og med 2025), og 20% som en driftskonsekvens i Oppdal kommune.

## **Xx33 Forprosjekt ny renseløsning – Oppdal sentrum RA**

Investering avløp: kr. 300.000,- i 2023

Statsforvalteren har sendt ut informasjon om at det vil bli en gjennomgang av anlegg rensekrav gitt i eldre driftstillatelser. Mye tyder på at kravene vil bli skjerpet inn i en slik grad at dagens renseanlegg ikke har mulighet til å overholde kravet, dette har også blitt signalisert av driftsassistansen. Det er uvisst om det er mulig å bygge om eksisterende anlegg eller om det må bygges et nytt anlegg. Da

et nytt anlegg er antydnet en kostnad på mellom 60 og 80 millioner bør man planlegge nøye hvilken løsning man går for. Om man ender opp med en omfattende ombygging vil dette også koste betydelige summer. Derfor er det planlagt et forprosjekt for å finne ut av hva beste løsning blir. Dette spilles først inn i 2023, siden det ikke har kommet noe konkret krav enda.

Anlegget har fungert godt lengre enn forventet levetid på et gjennomsnittlig renseanlegg. De siste årene har derimot belastningen på anlegget blitt så stor at rensekravene akkurat ikke har blitt oppnådd. Gitt alderen på anlegget må det uansett påkostes betydelige summer for å opprettholde driften slik at vi kan nå dagens rensekrav. I og med at det er uavklart om det kommer vesentlig skjerpede rensekrav er det ikke ønskelig å investere større beløp før man har planlagt nøye hvilken løsning som skal velges.

## **6107 Diverse forsterkninger ledningsnett vann**

Investering: kr 500.000 for hvert av årene i handlingsplanen.

Tiltaket omfatter eliminering av flaskehals og oppgradering av anlegg for å øke funksjonsdyktighet og leveringssikkerhet både i normal drift, i tilfelle brudd på vitale ledninger og i tilfelle brannuttak.

## **6136 Diverse forsterkninger/utbedringer avløp**

Investering: kr 500.000 for hvert av årene i handlingsplanen

Tiltaket omfatter eliminering av strekk med dårlig kvalitet, og for å bedre sikkerhet i forhold til oppstuvning i kommunalt nett og faren for tilbakeslag i private bygg. I tillegg er det et økt behov for økt vedlikehold og utskiftninger av maskinelt utstyr m.m. ved Oppdal Sentrum RA etter mer enn 20 års drift.

## **6272 Sanering vann, Bjørndalsvegen**

Investering vann: kr 147.000 i 2022

I 2022 må det må pusses opp, tilså, avrettes og asfalteres etter sanering vann i 2021.

## **6273 Sanering avløp, Bjørndalsvegen**

Investering avløp: kr 220.000 i 2022

I 2022 må det pusses opp, tilså, avrettes og asfalteres etter sanering avløp i 2021.

## **6400 Sanering resterende AF-ledninger**

Investering vann: kr 302.000 i 2022

I 2022 må det pusses opp, tilså, avrettes og asfalteres etter sanering i 2021.

## **6401 Sanering resterende AF-ledninger**

Investering avløp: kr 378.000 i 2022.

I 2022 må det pusses opp, tilså, avrettes og asfalteres etter sanering i 2021.

## 6402 Sanering vann, Kantarellvegen

Investering vann: kr 156.000 i 2022  
I 2022 må det pusses opp, tilsås, avrettes og asfalteres etter sanering vann i 2021.

## 6403 Sanering avløp, Kantarellvegen

Investering avløp: kr 233.000 i 2022  
I 2022 må det pusses opp, tilsås, avrettes og asfalteres etter sanering avløp i 2021.

## 6404 Sanering avløp Tågvollan

Investering avløp: kr 200.000 i 2022  
I 2022 må det pusses opp, tilsås, avrettes og asfalteres etter sanering avløp i 2021.

## Øvrige tiltak innen tekniske tjenester:

### 6246 Tiltak for myke trafikanter

Oppfølging av tidligere vedtak i handlingsplanen hvor 300 000 kroner skal fra og med 2018 bevilges årlig til fremkommelighets- og sikkerhetstiltak for myke trafikanter. En slik bevilgning vil også kunne fungere som kommunens egenkapitalbidrag når vi søker fylket om trafikk-sikkerhetsmidler. Eventuelle eksterne tilskuddsmidler vil komme i tillegg til kommunal bevilgning.

### 6790 Brannstasjon

Investering kr. 28.000.000 i 2022 og kr. 27.000.000 i 2023.

Ny brannstasjon var budsjettet i opprinnelig budsjett for 2019, for så å bli forskjøvet til 2020 og videre til 2021 pga. uavklart tomtesituasjon og manglende forpliktende avtale om etablering av ny bro over Ålma i Ola Setroms veg. Det er lite sannsynlig av bygging vil starte i 2021 og brannstasjonen er derfor tatt ut av budsjettet for 2021 og budsjetteres på nytt i 2022. Etter å ha opplevd betydelige kostnadsøkninger på byggeprosjekt det siste året har Kommunedirektøren fått ON arkitekter og Ingeniører til å gjøre en ny kostnadsestimering av prosjektet. Nytt estimat ligger på 54.630.000 kroner inkl mva. Beløpet finansieres med 10,9 millioner kroner i MVAkompensasjon og 43,7 millioner kroner i lån fordelt mellom årene 2022 og 2023.

Oppdal kommune er medlem av Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS med en eierandel på 3,06%. Ved bygging av ny brannstasjon er det Oppdal kommune som blir stående som eier for bygget og gjennomfører de låneopptak som er påkrevd for å gjennomføre prosjektet. Oppdal kommune leier ut brannstasjonen til TBRT der alle kostnader (kapitalkostnader og driftskostnader) faktureres TBRT i sin helhet. I neste omgang fakturerer TBRT sine eierkommuner for disse kostnadene. For Oppdal kommune sin del vil det si at 3,06% av

de årlige kostnadene med ny brannstasjon blir reell kostnad for Oppdal kommune. Oppdal kommunes økte kapital-kostnader som følge av ny brannstasjon er beregnet inn i handlingsplanen. Det er forutsatt at TBRT dekker 96,04% av kapitalkostnadene via tilskudd til Oppdal kommune. Økte driftskostnader er pr dato vanskelig å anslå og er ikke beregnet inn i handlingsplanen. Ny brannstasjon vil føre til bortfall av leieinntekter for lokaler som i dag disponeres av TBRT, ca. kr. 350.000 pr. år.

### Xx50 Oppgradering av kommunale vegger

Investering: kr 1.300.000 pr. år i perioden 2022-2025

Hovedplan veg, delrapport 2 "Kommunale vegger" er tidligere behandlet politisk og det ble presisert i vedtaket at hovedplanen legges til grunn for handlingsprogramarbeid og budsjettarbeid.

I planen forutsettes en betydelig oppjustering av budsjetttrammen for resultatområdet for å fange opp et etterslep for driftsutgiftene, som har utviklet seg over en årrekke, samt dyrere drift og vedlikehold pga. trafikkøkning. /år.

I de senere vintrene er vegvedlikeholdsinnsatsen i heisvegene til Vangslia og Stølen økt betydelig i forhold tidligere års vedlikeholdsinnsats. Dette har sammenheng med stadig mer urolig vintervær (snøvær, vind og plussgrader) kombinert med større andel piggfrie dekk på biler og busser. Utgifter til snørydding, sandstrøing og vinterhøvling av vegger, har hatt en økning som har blitt svært vanskelig å dekke innenfor allerede knappe rammer. Nye timepriser (etter anbuds konkurranser), har de senere årene hatt en betydelig økning utover vanlig prisstigning.

Ved behandlingen av tidligere Handlingsprogram (herunder HP 2021-24), er det i stedet for Hovedplan Veg sin forutsetning om å øke budsjetttrammen for driftsutgiftene, blitt vedtatt en årlig investering. Videre ble det i budsjettet for 2021 overført 0,4 mill. av disse midlene fra investerings- til driftsbudsjettet på grunn av budsjettforskriftens klassifiseringsregler, hvor reasfaltering faller inn under definisjon av drift og vedlikehold av veg. Totalsummen på 1,3 mill. sto allikevel fast. Det alternative foreslås videreført.

Ubrukte budsjettmidler er *ikke* overførbare fra år til år.

### Xx51 Rehabilitering kommunale offentlige bygg og boliger

I gjeldende handlingsplan ligger prosjektet inne med 3 millioner årlig. Kommunestyret har presisert at den årlige bevilgningen også skal omfatte kommunalt eide boliger.

Merk at prosjekter under 100 000 kr. samt vedlikehold ikke kan finansieres med disse midlene. Hvilke tiltak som skal gjennomføres spesifiseres i budsjettet for 2021.

Ubrukte budsjettmidler er *ikke* overførbare fra år til år.

## Xx52 Nybygging og renovering Høgmo og Pikhaugen barnehager

Lokalene for Høgmo og Pikhaugen barnehager slik de framstår i dag tilfredsstillende ikke krav i blant annet arbeidsmiljølov og har ikke hensiktsmessig funksjonalitet etter dagens standard. Dette er blant annet dokumentert i K-sak 19/59 Utredning kommunale barnehager.

I 2020 la kommunedirektøren fram, etter bestilling fra kommunestyret, to skisseprosjekt utarbeidet av Kvadrat arkitekter AS på henholdsvis bygging av ny 4-avdelingsbarnehage ved Høgmo og tilbygg + renovering av Pikhaugen barnehage. I kommunestyremøtet 18.mars la ei administrativt og politisk sammensatt arbeidsgruppe fram sine vurderinger om beliggenhet og størrelse. Arbeidsgruppa presenterte ulike løsninger ved å bygge/utbedre begge barnehagene på eksisterende tomter eller alternativt bygge en ny samlokalisert 6-avdelings barnehage på en alternativ tomt. Arbeidsgruppa ba om en politisk avklaring av alternativene. Kommunedirektørens innstilling til saken var å holde seg til kommunestyrevedtak fra 2019 om å beholde 2 kommunale barnehager i sentrum, ved å bygge ny barnehage på Høgmo-tomta og bygge på/renovere Pikhaugen barnehage.

Kommunestyrets vedtak i K-sak 21/19 ble slik: *Kommunestyret ber kommunedirektøren om en grundigere utredning på hva en eventuell samlokalisering av Pikhaugen og Høgmo barnehage vil bety for kommunaldrift, samfunn, brukere og ansatte. Parallelt må både ansatte/fagforeninger og foreldre/brukere få mulighet til å involvere seg i saken. Forholdet mellom de kommunale og private barnehager må også belyses. Saken løftes på nytt for kommunestyret 5.juni 2021.*

Kommunedirektøren legger nå fram sitt forslag til Handlingsplan 2022-2025 før spørsmålet om en eller to barnehager i sentrum er avklart politisk. Kommunedirektøren har valgt å holde seg til sin tidligere innstilling og lagt inn kostnader til fortsatt 2 barnehager i sentrum. Det er for dette alternativet det foreligger skisseprosjekt og kostnadsestimat. Kostnadsestimatet bygger på skisseprosjektene fra 2020 inkl. mva. og en prisstigning på 6%.

Prosjekteringskostnader for forprosjekt anslås til kr. 1,5 mill. inkl. mva. ved ordinær totalentreprise for hver av barnehagene. Kommunedirektøren har

beregnet og lagt inn prosjekteringskostnader for totalentreprise, da det er for denne typen anskaffelse Oppdal kommune har erfaringstall. Ved innovativ anskaffelse har en ingen egne erfaringstall, men erfarer fra andre prosjekt i andre kommuner at en slik prosjektering er mer arbeidskrevende.

Under byggeperioden for Høgmo barnehage, vil det være nødvendig med alternative lokaler til barnehagedriften. Kostnad til dette er anslått til kr. 1,2 mill. uten mva. for 18 måneders stipulert byggeperiode.

Samlet investeringskostnad for 4-avdelings barnehage Høgmo er estimert til 54,1 mill. Samlet investeringskostnad for tilbygg og renovering av Pikhaugen barnehage er estimert til kr.19,25 mill.

Da arealet øker i begge barnehagene med henholdsvis 679 m<sup>2</sup> for Høgmo og 140 m<sup>2</sup> for Pikhaugen, vil en få økte FDV-kostnader. FDV-kostnader er for Høgmo barnehage beregnet FDV-nøkkel normal standard kr. 1181 pr. m<sup>2</sup> ekskl. mva. Tekniske tjenesters ramme må økes med en helårs-kostnad på kr. 802.000 ekskl. mva. for Høgmo og kr. 165.000 for Pikhaugen.

Det er ikke beregnet økte driftskostnader for selve barnehagedriften. Rammene til barnehagene utregnes etter antall barn. Bemanning og driftsutgifter pr. barn vil være det samme som nå. Kapasitetsmessig vil det være en fordel at Høgmo barnehage står ferdig før en starter tilbygg og renovering av Pikhaugen barnehage.

Stipulert tidslinje:

- 2022: Forprosjekt Høgmo barnehage
- 2023: Oppstart bygging Høgmo barnehage 1.5.
- 2024: Ferdigstillelse Høgmo barnehage 1.11.
- 2025: Forprosjekt Pikhaugen barnehage
- 2026: Oppstart tilbygg og renovering Pikhaugen barnehage
- 2027: Ferdigstillelse Pikhaugen barnehage 1.5.

Beløp i 1.000 kroner:

Investeringsutgifter inkl. mva	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Forprosjekt Høgmo	1.500					
Byggeprosjekt Høgmo		17.200	35.400			
Forprosjekt Pikhaugen				1.500		
Byggeprosjekt Pikhaugen					12.425	5.325

# Handlingsplan 2022-2025

Driftsutgifter eks. mva	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Økte FDV-kostnader Høgmo		135	802	802	802	802
Økte FDV-kostnader Pikhaugen					100 (7mnd)	165
Alternative lokaler for Høgmo i byggeperioden	680	560				

## Xx53 Ålma: elvesenking / murer v/NVE

I tillegg til behovet for ny bru over Ålma for å flomsikre sentrum, må sentrum sikres med mur/voll/ elvesenking langs elva. Kommunal andel ser ut til å bli 20% av NVE sine kostnader med sikringstiltaket. NVE forutsetter at eksisterende bru må erstattes med ny dersom elvesikring skal kunne gjennomføres. Tiltaket er ment å være et grunnlag i forhandlinger med NVE for at elvesikringen kan fortas i regi av NVE. Det foreslås å sette av 2 mill. kr i 2025.

## Xx54 Brannsikring kirker, kommunal andel

Vinteren 2020/2021 ble det gjennomført en kartlegging av brannsikring i oppdalskirkene. Det meste av tiltak er på plass, men ingen av kirkene har automatisk slukkeanlegg. Kirkevergen og Kirkelig fellesråd ønsker i 2021 å gjennomføre prosjektering (forprosjekt) og eventuelt anbudsutlysning på etablering av automatisk slukkeanlegg, samt mindre oppgraderinger i Oppdal kirke, Lønset kirke og Fagerhaug kirke. Forprosjektet finansieres av kirkens egne midler. Dette under forutsetning at Oppdal Kirkelige Fellesråd samtykker i avgjørelsen, og at kommunalt bidrag for sprinkling av kirkene vedtas i Handlingsplan 2022-2025.

Finansieringsplan (beløp i 1.000 kroner):

	Estimat kostnader (inkl. mva)	He-rav mva	Kost-nad eks mva	Estimert tilskudd	Fi-nans.-be-hov	Egen-kapi-tal kir-ken	Øns- ket kom-mu-nalt bi-drag
<b>Opp-dal kirke</b>	2.500	500	2.000	300	<b>1.700</b>	100	<b>1.600</b>
<b>Løn-set Kirke</b>	2.100	420	1.680	200	<b>1.480</b>	50	<b>1.430</b>
<b>Fager-haug kirke</b>	1.200	240	960	100	<b>860</b>	50	<b>810</b>
<b>Sum</b>	<b>5.800</b>	<b>1.160</b>	<b>4.640</b>	<b>600</b>	<b>4.040</b>	<b>200</b>	<b>3.840</b>

I kartleggingen som er gjennomført er det sett på ulike muligheter for tilskudd for investeringene, samt estimert eget bidrag fra kirkene. På nåværende tidspunkt er det stor usikkerhet til hvor stor

investeringene vil bli, og det er benyttet erfaringstall fra tilsvarende prosjekter på andre kirker som grunnlag for estimatene.

Prosjektene vil i sin helhet bli gjennomført av Kirkelig fellesråd og Kirkevergen, men det søkes midler til finansiering av prosjektene. Endelig kostnad kommer når prosjektering og anbudsprosess er gjennomført.

Det presiseres at dette er estimat basert på erfaringstall fra andre tilsvarende prosjekter og den begrensede kunnskapen gruppen har både på praktisk gjennomføring og priser i markedet.

Det er først etter at prosjektering og anbudsgjennomføring man har den endelige kostnaden på de ulike prosjektene.

## 6821 Elevkantine ungdomsskolen

Investering: kr. 14.000.000

Kantinen var budsjettet med kr. 12.750.000 i budsjettet for 2021. Etter gjennomføring av anbudskonkurranse vedtok kommunestyret å avlyse konkurransen da mottatte tilbud var dyrere enn estimat på 12,7 millioner kroner.

Ny anbudskonkurranse lyses ut på nytt som en dialogpreget konkurranse og det skal utarbeides et dialognotat som skal beskrive ønskede sambruksfunksjoner for ungdomsskolen og Oppdal kulturhus. Kantina skal bygges innenfor de kostnadsrammer som kommunestyret stiller til rådighet. Nytt anbud lyses ut som har som maksimal total kostnadsramme for kantina på 14.000.000.

Arbeidet med dialogpreget konkurranse er igangsatt og dialogen gjennomføres i løpet av 2021.

## 8203 Klargjøring av nye industritomter

Investering: kr. 250.000 pr. år for hvert av årene i handlingsplanen.

Det er fortsatt etterslep på grunnlagsinvesteringer veg, vann og avløp i Ålma industriområde. I K-sak 00/108 vedtok kommunestyret følgende:

*"Investeringsbehov til veg, vann- og avløpsanlegg på industriområdet søkes innarbeidet i revidert handlingsprogram for perioden 2002-2005."*

Det har siden vært fulgt opp ved revideringen av handlingsplanene, med en årlig investering på kr 250 000,-. Det legges til grunn at dette programmet skal videreføres for perioden 2022-2025.

## 1130 Egenkapitalinnskudd KLP

Det er forutsatt at KLP årlig vil kalle inn egenkapitalinnskudd fra eierne, deriblant Oppdal kommune. Beløpene i planperioden er stipulerte.

## Hovedoversikter

### Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første ledd

Bevilgningsoversikt drift	2022	2023	2024	2025	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Rammetilskudd	-218 166 000	-218 142 000	-218 117 000	-218 117 000	-218 959 000	-220 420 749
Inntekts- og formuesskatt og naturressursskatt	-195 105 000	-195 105 000	-195 105 000	-195 105 000	-193 445 000	-191 240 970
Eiendomsskatt	-33 800 000	-33 800 000	-33 800 000	-33 800 000	-32 060 000	-32 045 370
Andre generelle driftsinntekter	-2 282 000	-2 271 000	-2 263 000	-2 256 000	-2 540 000	-4 144 572
Konsesjonsavgift	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 423 870
<b>Sum generelle driftsinntekter</b>	<b>-452 753 000</b>	<b>-452 718 000</b>	<b>-452 685 000</b>	<b>-452 678 000</b>	<b>-450 404 000</b>	<b>-451 275 531</b>
Sum bevilgninger drift, netto	427 440 000	425 097 000	421 298 000	428 094 000	425 838 000	421 759 245
Avskrivninger	32 820 000	36 033 000	37 594 000	37 319 000	30 626 000	30 925 467
<b>Sum netto driftsutgifter</b>	<b>460 260 000</b>	<b>461 130 000</b>	<b>458 892 000</b>	<b>465 413 000</b>	<b>456 464 000</b>	<b>452 684 712</b>
<b>Brutto driftsresultat</b>	<b>7 507 000</b>	<b>8 412 000</b>	<b>6 207 000</b>	<b>12 735 000</b>	<b>6 060 000</b>	<b>1 409 181</b>
Renteinntekter	-3 162 000	-4 123 000	-5 032 000	-5 281 000	-2 690 000	-4 964 268
Utbytter	-7 900 000	-7 900 000	-7 900 000	-7 900 000	-7 727 000	-8 681 786
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler						
Renteutgifter	6 812 000	9 339 000	10 474 000	11 058 000	5 692 000	6 966 870
Avdrag på lån	20 578 000	21 320 000	24 861 000	22 723 000	21 672 000	23 862 013
<b>Netto finansutgifter</b>	<b>16 328 000</b>	<b>18 636 000</b>	<b>22 403 000</b>	<b>20 600 000</b>	<b>16 947 000</b>	<b>17 182 829</b>
<b>Motpost avskrivninger</b>	<b>-32 820 000</b>	<b>-36 033 000</b>	<b>-37 594 000</b>	<b>-37 319 000</b>	<b>-30 626 000</b>	<b>-30 925 467</b>
<b>Netto driftsresultat</b>	<b>-8 985 000</b>	<b>-8 985 000</b>	<b>-8 984 000</b>	<b>-3 984 000</b>	<b>-7 619 000</b>	<b>-12 333 456</b>
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat:</i>						
Overføring til investering	15 625 000	6 967 000	6 260 000	6 330 000	14 046 000	13 752 824
Avsetning til bundne driftsfond	4 440 000	4 511 000	4 575 000	4 575 000	4 292 000	11 361 442
Bruk av bundne driftsfond	-5 965 000	-5 805 000	-5 805 000	-5 805 000	-5 786 000	-14 111 053
Avsetning til disposisjonsfond	18 121 000	16 872 000	16 152 000	15 999 000	17 536 000	30 459 216
Bruk av disposisjonsfond	-23 236 000	-13 560 000	-12 198 000	-17 115 000	-22 469 000	-23 962 909
Tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0	0	0	-5 166 064
Dekning av tidligere års merforbruk						0
<b>Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat</b>	<b>8 985 000</b>	<b>8 985 000</b>	<b>8 984 000</b>	<b>3 984 000</b>	<b>7 619 000</b>	<b>12 333 456</b>
Frømført til inndekning i senere år (positivt tall = regnskapsmessig merforbruk, negativt tall = regnskapsmessig mindreforbruk)	0	0	0	0	0	0

# Handlingsplan 2022-2025

## Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd

Bevilgninger drift, netto pr ansvars-/bevilgningsområde:	2022	2023	2024	2025	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Plan og forvaltning	7 069 000	7 069 000	7 069 000	7 069 000	7 139 000	10 712 000
Stab- og støttetjenester	29 791 000	30 899 000	30 017 000	30 122 000	29 431 000	30 312 000
Helse- og oppvekstforvaltning	50 103 000	50 103 000	50 103 000	50 103 000	49 907 000	50 109 766
Politisk styring og kontroll	4 496 000	4 996 000	4 496 000	4 796 000	4 796 000	4 577 093
Oppdal helsesenter	59 888 000	59 888 000	59 888 000	59 888 000	58 325 000	59 796 000
Hjemmetjenester	83 095 000	81 635 000	81 635 000	81 635 000	82 085 000	85 423 000
Aune skole	35 240 000	34 604 000	32 835 000	32 837 000	36 108 000	36 890 000
Drivdalen oppvekstsenter	8 208 000	7 760 000	7 820 000	7 330 000	7 986 000	8 434 000
Midtbygda oppvekstsenter	16 144 000	16 191 000	16 309 000	16 513 000	15 641 000	16 058 000
Oppdal ungdomsskole	24 124 000	24 744 000	24 744 000	26 498 000	24 544 000	25 579 000
Høgmo og Pikhaugen barnehager	12 700 000	13 380 000	13 260 000	12 700 000	12 700 000	12 521 000
Tekniske tjenester	28 839 000	27 263 000	27 212 000	27 846 000	28 486 000	29 617 650
Helse- og familie	33 253 000	33 253 000	33 253 000	33 253 000	32 912 000	32 938 000
NAV	7 189 000	7 189 000	7 189 000	7 189 000	7 189 000	7 395 000
Kirkelig sektor	5 217 000	5 217 000	5 217 000	5 217 000	5 217 000	5 080 000
Oppdal kulturhus KF	13 777 000	13 777 000	13 777 000	13 777 000	13 777 000	13 659 000
Tilleggsbevilgninger, avskrivninger	4 868 000	4 868 000	4 868 000	4 868 000	4 868 000	-7 958 407
Kraftrettigheter	-5 842 000	-5 842 000	-5 842 000	-5 842 000	-5 187 000	-5 630 451
<b>Sum alle bevilgningsområder</b>	<b>418 159 000</b>	<b>416 994 000</b>	<b>413 850 000</b>	<b>415 799 000</b>	<b>415 924 000</b>	<b>415 512 651</b>
Herav:						
Avsetning til bundne driftsfond	-744 000	-744 000	-744 000	-744 000	-744 000	-7 688 556
Bruk av bundne driftsfond	5 805 000	5 805 000	5 805 000	5 805 000	5 786 000	12 876 623
Avsetning til disposisjonsfond	-3 551 000	-3 551 000	-3 551 000	-3 551 000	-3 551 000	-10 420 546
Bruk av disposisjonsfond	7 771 000	6 593 000	5 938 000	10 785 000	8 423 000	11 479 073
<b>Sum bevilgninger drift, netto</b>	<b>427 440 000</b>	<b>425 097 000</b>	<b>421 298 000</b>	<b>428 094 000</b>	<b>425 838 000</b>	<b>421 759 245</b>



# Handlingsplan 2022-2025

## Økonomisk oversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-6

	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Opprinnelig Budsjett 2021	Regnskap 2020
<b>Driftsinntekter</b>						
Rammetilskudd	-218 166 000	-218 142 000	-218 117 000	-218 117 000	-218 959 000	-220 420 749
Skatt på inntekt og formue, naturressursskatt	-195 105 000	-195 105 000	-195 105 000	-195 105 000	-193 445 000	-191 240 970
Eiendomsskatt	-33 800 000	-33 800 000	-33 800 000	-33 800 000	-32 060 000	-32 045 370
Andre generelle inntekter	-2 282 000	-2 271 000	-2 263 000	-2 256 000	-2 540 000	-5 174 570
Andre skatteinntekter: Konesjonsavgift	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 423 870
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-13 000 000	-13 000 000	-13 000 000	-13 000 000	-13 000 000	-13 815 600
Overføringer og tilskudd fra andre	-48 524 000	-48 524 000	-48 524 000	-48 524 000	-48 524 000	-97 727 138
Brukerbetalinger	-21 072 000	-21 072 000	-21 072 000	-21 072 000	-21 072 000	-18 110 922
Salgs- og leieinntekter	-63 647 000	-63 647 000	-63 647 000	-63 647 000	-63 647 000	-62 004 263
<b>Sum driftsinntekter</b>	<b>-598 996 000</b>	<b>-598 961 000</b>	<b>-598 928 000</b>	<b>-598 921 000</b>	<b>-596 647 000</b>	<b>-643 963 452</b>
<b>Driftsutgifter</b>						
Lønnsutgifter	312 078 000	312 078 000	312 078 000	312 078 000	312 078 000	334 249 357
Sosiale utgifter	58 177 000	58 177 000	58 177 000	58 177 000	58 177 000	54 589 728
Kjøp av varer og tjenester	155 069 000	152 726 000	148 927 000	155 723 000	153 467 000	167 080 858
Overføringer og tilskudd til andre	48 359 000	48 359 000	48 359 000	48 359 000	48 359 000	58 527 224
Avskrivninger	32 820 000	36 033 000	37 594 000	37 319 000	30 626 000	30 925 467
<b>Sum driftsutgifter</b>	<b>606 503 000</b>	<b>607 373 000</b>	<b>605 135 000</b>	<b>611 656 000</b>	<b>602 707 000</b>	<b>645 372 634</b>
<b>Brutto driftsresultat</b>	<b>7 507 000</b>	<b>8 412 000</b>	<b>6 207 000</b>	<b>12 735 000</b>	<b>6 060 000</b>	<b>1 409 182</b>
<b>Finansinntekter</b>						
Renteinntekter	-3 162 000	-4 123 000	-5 032 000	-5 281 000	-2 690 000	-4 964 268
Utbytte	-7 900 000	-7 900 000	-7 900 000	-7 900 000	-7 727 000	-8 681 786
Renteutgifter	6 812 000	9 339 000	10 474 000	11 058 000	5 692 000	6 966 870
Avdrag på lån	20 578 000	21 320 000	24 861 000	22 723 000	21 672 000	23 862 013
<b>Netto finansutgifter</b>	<b>16 328 000</b>	<b>18 636 000</b>	<b>22 403 000</b>	<b>20 600 000</b>	<b>16 947 000</b>	<b>17 182 829</b>
<b>Motpost avskrivninger</b>	<b>-32 820 000</b>	<b>-36 033 000</b>	<b>-37 594 000</b>	<b>-37 319 000</b>	<b>-30 626 000</b>	<b>-30 925 467</b>
<b>Netto driftsresultat</b>	<b>-8 985 000</b>	<b>-8 985 000</b>	<b>-8 984 000</b>	<b>-3 984 000</b>	<b>-7 619 000</b>	<b>-12 333 456</b>
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat:</i>						
Overføring til investering	15 625 000	6 967 000	6 260 000	6 330 000	14 046 000	13 752 824
Avsetning til bundne driftsfond	4 440 000	4 511 000	4 575 000	4 575 000	4 292 000	11 361 442
Bruk av bundne driftsfond	-5 965 000	-5 805 000	-5 805 000	-5 805 000	-5 786 000	-14 111 053
Avsetning til disposisjonsfond	18 121 000	16 872 000	16 152 000	15 999 000	17 536 000	30 459 216
Bruk av disposisjonsfond	-23 236 000	-13 560 000	-12 198 000	-17 115 000	-22 469 000	-23 962 909
Dekning av tidligere års merforbruk						
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0	0	-5 166 064
<b>Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat</b>	<b>8 985 000</b>	<b>8 985 000</b>	<b>8 984 000</b>	<b>3 984 000</b>	<b>7 619 000</b>	<b>12 333 456</b>
<b>Fremført til inndekning i senere år (positivt tall =merforbruk, negativt tall=mindreforbruk)</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

# Handlingsplan 2022-2025

## Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-5 første ledd

	2022	2023	2024	2025	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Investeringer i varige driftsmidler	66 242 000	62 805 000	51 265 000	18 919 000	111 407 000	54 181 708
Tilskudd til andres investeringer	3 840 000	-	-	-	-	-
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 950 000	2 100 000	2 250 000	2 400 000	1 950 000	28 182 759
Utlån av egne midler						-
Avdrag på lån					-	
<b>Sum investeringsutgifter</b>	<b>72 032 000</b>	<b>64 905 000</b>	<b>53 515 000</b>	<b>21 319 000</b>	<b>113 357 000</b>	<b>82 364 467</b>
Kompensasjon for merverdiavgift	-11 751 000	-10 042 000	-8 020 000	-1 220 000	-14 768 000	-4 832 965
Tilskudd fra andre	-2 401 000	-192 000	0	0	-2 556 000	-7 093 178
Salg av varige driftsmidler					0	-8 181 578
Salg av finansielle anleggsmidler					0	-6 198
Mottatte avdrag på utlån av egne midler					0	-26 420 000
Bruk av lån	-42 055 000	-47 704 000	-39 235 000	-11 769 000	-75 864 000	-23 150 720
<b>Sum investeringsinntekter</b>	<b>-56 207 000</b>	<b>-57 938 000</b>	<b>-47 255 000</b>	<b>-12 989 000</b>	<b>-93 188 000</b>	<b>-69 684 639</b>
Videreutlån	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000	14 296 673
Bruk av lån til videreutlån	-7 000 000	-7 000 000	-7 000 000	-7 000 000	-7 000 000	-14 296 673
Avdrag på lån til videreutlån	4 341 000	4 632 000	4 888 000	5 350 000	3 748 000	3 347 564
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 341 000	-4 632 000	-4 888 000	-5 350 000	-1 632 000	-2 332 337
<b>Netto utgifter videreutlån</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2 116 000</b>	<b>1 015 227</b>
Overføring fra drift	-15 625 000	-6 967 000	-6 260 000	-6 330 000	-14 046 000	-13 752 824
Avsetning til bundne investeringsfond						2 251 957
Bruk av bundne investeringsfond					-4 922 000	-1 397 595
Avsetning til ubundet investeringsfond						7 960 282
Bruk av ubundet investeringsfond	-200 000	0	0	-2 000 000	-3 317 000	-8 756 874
<b>Sum overføring fra drift og netto avsetninger</b>	<b>-15 825 000</b>	<b>-6 967 000</b>	<b>-6 260 000</b>	<b>-8 330 000</b>	<b>-22 285 000</b>	<b>-13 695 054</b>
<b>Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

# Handlingsplan 2022-2025

## Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-5 andre ledd

	2022	2023	2024	2025	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
1060					-	269 931
1084					-	152 745
1086					-	1 137 348
1088					1 090 000	34 500
1167					-	2 189 897
1169					-	29 841
1170					1 000 000	381 932
1172					-	182 631
1173					545 000	-
1174	2 483 000	975 000	100 000		1 800 000	-
1175	2 000 000				525 000	-
3711	5 460 000	436 000			3 564 000	-
xx01	140 000					
xx02	100 000					
xx03	220 000					
xx04	250 000					
5205					-	38 233
5304					-	355 596
5306					-	131 865
5508					-	138 528
xx20	1 557 000	254 000				
xx21	2 336 000	340 000				
xx22		3 670 000				
xx23		2 592 000	778 000			
xx24		3 888 000	874 000			
xx25			3 333 000	760 000		
xx26			4 630 000	829 000		
xx27				3 072 000		
xx28				4 608 000		
xx29	150 000	150 000	150 000	150 000		
xx30	150 000	150 000	150 000	150 000		
xx31	200 000					
xx32	200 000					
xx33		300 000				
6107	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	559 832
6136	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	534 638
6154					-	3 368
6175					-	4 132 872
6186					500 000	-
6187					750 000	-
6205					-	50 120
6232					900 000	507 558
6233					2 447 000	55 334
6246	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	350 438
6247					-	873 581
6251					860 000	120 154
6252					-	469 641
6253					-	704 461
6254					1 500 000	50 105
6256					-	1 090 485
6257					-	1 303 888
6258					-	1 992 204
6259					730 000	-
6260					-	101 800

# Handlingsplan 2022-2025

	2022	2023	2024	2025	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
6261	Opparb parkplass turomr Kåsen				450 000	-
6262	Nytt vegkryss E6 - Bjørkmosvingen				-	4 767 213
6263	Sanering vann Kåsvegen				625 000	1 150 131
6264	Sanering avløp Kåsvegen				850 000	1 581 838
6266	Utskifting gatelysarmatur - led				-	171 821
6267	Samarbeidsprosj VA Vangslia og Stølen vann				-	429 110
6269	Omlegging av park.plass Stølen				-	432 989
6270	Oppgrad av overvannsledn Aunevn				-	1 375 000
6271	Oppgradering PLS, avløp				450 000	-
6272	Sanering vann Bjørndalsvegen	147 000			560 000	-
6273	Sanering avløp Bjørndalsvegen	220 000			840 000	-
6400	Sanering av div AF-ledninger vann	302 000			730 000	-
6401	Sanering av div AF-ledninger avløp	378 000			920 000	-
6402	Sanering vann Kantarellvegen	156 000			595 000	-
6403	Sanering avløp Kantarellvegen	233 000			890 000	-
6404	Sanering avløp Tågvollan	210 000			430 000	-
6405	Hovedplan drikkevann				200 000	-
6754	Bofellesskap for demente				500 000	36 174
6781	Toalettbygg Vang				-	822 543
6785	Luvegen 9				1 577 000	13 100 148
6787	Kjellerseksjon nybygg ODMS				-	4 253 468
6789	Nødstrømsaggregat rådhuset				1 500 000	-
6790	Brannstasjon	28 000 000	27 000 000		23 750 000	78 816
6795	Skisseprosjekt elevkantine ungd.skolen				-	532 126
6799	Ospvegen 4 sanering				-	36 769
xx50	Oppgradering kommunale veier	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	
xx51	Rehabilitering av kommunale off. bygg	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	
xx52	Høgmo og Pikhagen barnehage	1 500 000	17 200 000	35 400 000	1 500 000	
xx53	Ålma: Elvesenking/murer v/NVE				2 000 000	
xx54	Brannsikring av kirkene	3 840 000				
6800	Boas I utbedr mugg og soppskader				17 500 000	970 835
6802	Helsesenteret, solavskjerming				-	526 450
6803	Miljøkartlegg asbest, krav arb.tilsynet				-	260 303
6805	Midtbygda barnehage, utomhusarbeid				-	548 949
6808	Oppgrad pga brannkrav div bygg				-	377 583
6809	Ungd.skolen rehab nedløp/gradrenner				-	216 183
6810	Opsvegen 4 nybygg				9 350 000	-
6811	Skisseprosjekt renov Pikhagen barnehage				-	138 125
6812	Skisseprosjekt ny barnehage Høgmo				-	257 125
6813	Carport hjemmesykepleien				-	1 283 107
6814	Kjøp av utleiebolig				4 000 000	-
6816	Oppgradering utleieboliger				-	1 482 422
6817	Rehab taktekke Helsesenteret				1 625 000	-
6818	Rådhuset oppgr ford.skap, eltavler og prior.kurser				500 000	-
6819	Sanering asbest - formålsbygg				500 000	-
6820	Nytt tak Rådhuset				2 000 000	-
6821	Elevkantine ungdomsskolen	14 000 000			12 750 000	-
7502	Nav digitalt verktøy Digisos				-	477 704
8103	Brennhaugområdet				-	151 344
8108	Museumshagen				-	30 415
8110	Lønset boligfelt				-	985
8113	Driva boligfelt				-	65 455
8115	Sentrum sør utbyggingsområde				-	27 440
8131	Boligtomter sentrumskjernen				-	21 000
8133	Driva boligfelt nord 1.etappe				4 779 000	-
8134	Utbygging bolgområde nord for Bøndernes				375 000	-
8135	Klargjøring av boligtomter Bjørkmoen 3				1 000 000	-
8201	Kåsen industriområde				-	87 917
8202	Ålma industriområde				-	53 099

# Handlingsplan 2022-2025

	2022	2023	2024	2025	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
8203	Klargjøring av nye industritomter	250 000	250 000	250 000	250 000	249 688
8213	Kjøp av grunn Álma industriområde				2 150 000	-
8214	Nytt industriområde Gorsetmoen				450 000	-
8257	Erverv av næringsarealer i sentrum				-	55 875
8278	Gnr 284/58 Russevegen opsjon Consto				-	1 170
8280	Statlig sikring friområde				-	81 050
8281	Reguleringsplan Oppdal Miljøstasjon				300 000	105 812
8282	Utbedr løypestrase friområde i sentrum				1 500 000	-
	<b>Sum investering i varige driftsmidler</b>	<b>70 082 000</b>	<b>62 805 000</b>	<b>51 265 000</b>	<b>18 919 000</b>	<b>54 181 708</b>
8512	Trønderenergi, konvertering fra lån til aksjer					26 399 470
8510	Kjøp av andeler ReMidt IKS					351 450
1130	Egenkapitalinskudd KLP	1 950 000	2 100 000	2 250 000	2 400 000	1 431 839
	<b>Sum Investeringer i aksjer og andeler i selskaper</b>	<b>1 950 000</b>	<b>2 100 000</b>	<b>2 250 000</b>	<b>2 400 000</b>	<b>28 182 759</b>

